

TÜRKİYE MIGRATION CONFERENCE 2025

Abstracts Book

Türkiye Göç Konferansı 2025

Özet Kitabı

Co-organised and hosted by

İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ

Conference Series: 34

Türkiye Migration Conference 2025 Abstracts Book / Türkiye
Göç Konferansı 2025 Özet Kitabı

Eds./Der.: Deniz Yetkin Aker & Ibrahim Sirkeci

Open Access.

First Published in 2025 by Transnational Press London in the
United Kingdom, 21 Woodville Drive, Sale, M33 6NF, UK.

www.tplondon.com

Transnational Press London® and the logo and its affiliated
brands are registered trademarks.

This publication or any portion thereof may not be
reproduced or used in any manner whatsoever without the
express written permission of the publisher except for the
use of brief quotations in a book review or scholarly journal.

Requests for permission to reproduce material from this
work should be sent to: sales@tplondon.com

Digital

ISBN: 978-1-80135-325-0

Türkiye Migration Conference 2025

Abstracts Book

Türkiye Göç Konferansı 2025

Özet Kitabı

Eds./Der.: Deniz Yetkin Aker & Ibrahim
Sirkeci

TRANSNATIONAL PRESS LONDON

2025

CONTENT & TIMETABLE

Conference Committee / Konferans Komitesi

Summary Program

TÜRKİYE GÖÇ KONFERANSI / 1. GÜN / 18 Şubat 2025 - February, 18 2025

TÜRKİYE MIGRATION CONFERENCE / DAY1

PANEL 1 : D-312

13.45-15.00 Söylem, Algı ve Göç

15.15-16.30 Göçmen İşgücü ve Girişimcilik

PANEL 2 : D-313

13.45-15.00 Diaspora Studies and Research on Migrants

15.15-16.30 Politika İnşası ve Göç

PANEL 3 : D-317

11.00-12.30 Perspectives on Discourse, Gender and Society

13.45-15.00 Türkiye, Migration and Discourse

15.15-16.30 Migration, Labor, and Policy

PANEL 4 : D-318

15.15-16.30 Migration, Labor, and Policy

13.45-15.00 Disiplinlerarası Çalışmalar ve Göç

15.15-16.30 Göç Deneyimleri, Gelecek Tahayyülleri ve Toplumsal Etkiler

TÜRKİYE GÖÇ KONFERANSI / 2. GÜN / 19 Şubat 2025 - February, 19 2025
TÜRKİYE MIGRATION CONFERENCE / DAY 2

PANEL 1 : D-312

09.00-10.15 Transformations in Livelihoods and Narratives

10.30-11.45 Coğrafya, Mekân ve Yer

15.00-16.15 Dijitalleşme ve Göç Araştırmaları

PANEL 2 : D-313

09.00-10.15 International Relations and Migration

10.30-11.45 Beyin Göçü

15.00-16.15 Society and Migration

PANEL 3 : D-317

09.00-10.15 Görünürlük, Yerinden Edilme ve Göç

10.30-11.45 Eğitim, Bellek ve Göç

15.00-16.15 Güvenlik Algısı ve Göç

PANEL 4 : D-318

09.00-10.15 Toplumsal Cinsiyet ve Göç

10.30-11.45 Afetler, İklim Değişikliği ve Göç

15.00-16.15 Kentler ve Göç

Presentation index by paper title

Conference Committee / Konferans Komitesi

Onursal Başkan:

- Prof. Dr. Volkan Öngel, Rektör, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

ULUSLARARASI KONFERANS DANIşMA KURULU:

- Prof. Dr. Volkan Öngel, Rektör, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. İbrahim Sirkeci, Direktör, International Business School, Manchester, İngiltere
- Prof. Dr. Nezir Köse, İİBF Dekanı, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

Konferans Başkanları:

- Doç. Dr. Deniz Yetkin Aker, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. İbrahim Sirkeci, International Business School, Manchester, İngiltere

Uluslararası Konferans Bilim Kurulu:

- Prof. Dr. Apostolos Papadopoulos, Harokopio Üniversitesi, Yunanistan
- Prof. Dr. Bahar Başer, Durham Üniversitesi, İngiltere
- Prof. Dr. Dilek Cindoğlu, Yaşar Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. H. Yaprak Civelek, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

- Prof. Dr. Jeffrey H. Cohen, Ohio Devlet Üniversitesi, ABD
- Prof. Dr. M. Gökay Özerim, Yaşar Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. M. Murat Erdoğan, UNESCO-Türkiye İletişim Komisyonu Üyesi, Türkiye
- Prof. Dr. Veysel Bozkurt, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Özgür H. Çınar, Greenwich Üniversitesi, İngiltere
- Prof. Dr. Özlem Özdemir, İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Sevim Atilla Demir, Sakarya Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Betül Dilara Şeker, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Deniz Eroğlu Utku, Edirne Trakya Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Erhan Kurtarır, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Esin Hamdi Dinçer, Artvin Çoruh Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. F. Armağan Teke Lloyd, Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Filiz Göktuna Yaylacı, Anadolu Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Güven Şeker, Carleton Üniversitesi, Kanada
- Doç. Dr. H. Deniz Genç, Medipol Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. İnci Aksu-Kargın, Uşak Üniversitesi, Türkiye

- Doç. Dr. N. Aslı Şirin Öner, Marmara Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Nevin Karabıyık Yerden, Marmara Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Pınar Yazgan, Sakarya Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Olgı Karan, Başkent Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Tuncay Bilecen, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Vildan Mahmutoglu, Galatasaray Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Z. Banu Dalaman, İstanbul Topkapı Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Ahmet Erdi Öztürk, Londra Metropolitan Üniversitesi, İngiltere
- Dr. Ayla Torun, Atlas Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Gül İnce-Beqo, Milano Üniversitesi, İtalya
- Dr. K. Onur Unutulmaz, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Seda Dudu, Dünya Bankası, ABD
- Dr. Süreyya Sönmez Efe, Lincoln Üniversitesi, İngiltere
- Dr. Ülkü Sezgi Sözen, Hamburg Üniversitesi, Almanya

Konferans Düzenleme Komitesi:

- Prof. Dr. İbrahim Sirkeci, International Business School, Manchester, İngiltere
- Doç. Dr. Deniz Yetkin Aker, İstanbul Beykent Üniversitesi, İstanbul, Türkiye
- Arş. Gör. Dr. Melek Özlem Ayas, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi(TR), İstanbul Beykent

Üniversitesi, Türkiye

- Arş. Gör. Dr. Cansu Çilingir Kara, Finans ve Bankacılık(TR), İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye
- Arş. Gör. İsmail Turan, Uluslararası İlişkiler(EN), İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye
- Arş. Gör. Meliha Sena Yıldırğan, Turizm İşletmeciliği(TR), İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye
- Arş. Gör. Mehtap Çatıcıoğlu, Turizm İşletmeciliği(TR), İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye
- Nihal Yazgan, Transnational Press London, İngiltere

Invited Speakers / Davetli Konuşmacılar

- Prof. Dr. Jeffrey H. Cohen, Ohio State Üniversitesi, ABD
- Prof. Dr. Apostolos Papadopoulos, Harokopio Üniversitesi, Yunanistan
- Sn. Mehmet Murat Çalık, Beylikdüzü Belediye Başkanı, Türkiye
- Prof.Dr. M. Murat Erdoğan, UNESCO-Türkiye ? leti?im Komisyonu Üyesi, Türkiye
- Prof. Dr. Saime Özçürümez, Ba?kent Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Ülkü Sezgi Sözen, Hamburg Üniversitesi, Germany
- Dr. Ruchi Singh, Tata Institute of Social Sciences, India

Conference Venue:

Cumhuriyet, Turgut Özal Bv No: 147,
34500 Büyükçekmece/İstanbul, Türkiye

E-mail:

gocdergisi@gmail.com

Web:

<https://migrationconference.com/>

Summary Program

**TÜRKİYE GÖÇ KONFERANSI / 1. GÜN / 18 Şubat 2025 -
February, 18 2025**

TÜRKİYE MIGRATION CONFERENCE / DAY1

D-314 Konferans Salonu/Conference Hall

İstanbul Beykent Üniversitesi, Beylikdüzü Yerleşkesi

08.00-09.00 Kayıt/Registration

Açılış Konuşmaları/Opening Speeches

09.00-10.00 D-314 Konferans Salonu/Conference Hall

- Prof. Dr. Volkan Öngel, İstanbul Beykent Üniversitesi Rektörü, Türkiye
- Sn. Mehmet Murat Çalık, Beylikdüzü Belediye Başkanı, Türkiye
- Prof. Dr. İbrahim Sirkeci, International Business School, United Kingdom

Oturum dili Türkçe'dir. (The session will be held in Turkish.)

10.00-10.15 Kahve Molası/Coffee Break

1. Özel Oturum/1st Special Session

10.15-11.00 D-314 Konferans Salonu/Conference Hall

**Geography and Security Dynamics in Migration Studies:
Exploring Systems and Modern Uncertainties**

Moderatör

- Doç. Dr. Deniz Yetkin Aker (İstanbul Beykent Üniversitesi, Göç Çalışmaları Birimi Müdürü, Türkiye)

Konuşmacılar

- Prof. Dr. Jeffrey Cohen (Ohio State University, United States of America)
- Prof. Dr. Apostolos Papadopoulos (Harokopio University, Greece)

Oturum dili İngilizce'dir. (The session will be held in English.)

PANEL 1 : D-312

11.00-12.30 Uluslararası Toplum ve Uluslararası Koruma

Oturum Başkanı/Chair

- Prof. Dr. Saime Özçürümez, Başkent Üniversitesi, Türkiye

KRİZLER KARŞISINDA ULUSLARARASI KORUMA ALANINDA ULUSLARASI TOPLUM VE KURUMLARI

• Prof. Dr. Mehmet Gökay Özerim,

Yaşar Üniversitesi, Jean Monnet Mükemmeliyet Merkezi
Direktörü, Türkiye

ULUSLARARASI TOPLUM VE COVID-19 PANDEMİSİ

- Dr. Öğr. Üyesi Nihal Eminoğlu, Ankara Üniversitesi, Türkiye

TRUMP DÖNEMİ, ULUSLARARASI KORUMA KONUSUNDA KÜRESEL DENGELERİ NASIL ETKİLEDİ, NASIL ETKİLEYECEK?

• Dr. Öğr. Üyesi Onur Unutulmaz, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

13.45-15.00 Söylem, Algı ve Göç

78Avrupa’da Bir Hayalet Dolaşıyor”: Siyasi Bir Kriz Konusu Olarak Avrupa’da Göç Sorunsalı ve AB Üyesi Ülkelerde Gerçekleşen Seçimlerdeki Rolü ve Etkisi

Arş. Gör. Dr. Melek Özlem AYAS, İstanbul Beykent Üniversitesi, Göç Çalışmaları Birimi Araştırmacısı, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Fethi Ufuk Özışık, Marmara Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışmanın amacı Avrupa Birliği’ne (AB) üye olan ülkelerde son dönemde gerçekleşen seçim süreçleri ve sonuçları üzerinde

önemi giderek artan göç sorunsalının rolü ve etkilerinin ortaya konmasıdır. Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerin iç siyasetlerinde küreselleşme ve neo-liberalizmin yarattığı iktisadî ve sosyal sorunlar, 2008 ekonomik krizinin yaşanması ile beraber daha da derinleşmiştir. Bunun devamında 2016 yılında Birleşik Krallık'ta gerçekleşen ve "evet" oylarının galip geldiği Brexit Referandumu bu ekonomik, siyasi ve sosyal sarsıntıların bir yansıması olarak ön plana çıkmıştır. 2022 yılında başlayan ve halen devam eden Rusya-Ukrayna Savaşı da Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerin dış politika, güvenlik ve enerji gibi birçok alandaki kamu politikalarını etkilemektedir. Belirtilen zaman diliminde Avrupa siyasetinin şekillenmesinde önemli rol oynayan bir diğer olgu da Macaristan, Hollanda, Slovakya, Avusturya, İtalya, Fransa ve Almanya başta olmak üzere birçok AB ülkesinde "aşırı sağ" ve/ya "popülist, otoriter" olarak tanımlanan siyasi partilerin yükselişidir. Bu partiler, belirtilen ülkelerde ya siyasi iktidarı ele geçirmişlerdir ya da tıpkı Fransa ve Almanya'da olduğu gibi giderek siyasî iktidarı ele geçirmeye yakın bir pozisyona gelmişlerdir.

Bu partilerin ve bunları destekleyen kitlelerin indirgemeci bir bakış açısıyla ele alınması, partiler ve kitleler arasındaki bu güçlü bağın nesnel, ideolojik ve psiko-sosyal boyutlarının ıskalanması, orta ve uzun vadede sonuçları çok ağır olabilecek krizlerin ve sosyal çatışmaların ortaya çıkmasına sebebiyet verebilecektir. İşbu çalışmada, son dönemde AB üyesi ülkelerde son dönemde gerçekleşen seçim süreçleri ve sonuçlarından hareketle, popülist ve otoriter eğilimleri olan partilerin elde ettikleri başarılarda göç meselesini nasıl tanımladıkları, parti programlarında ve söylemlerinde bu konunun nasıl şekillendiği ele alınacaktır. Bunlar arasındaki benzerlik ya da farklılıklara da önem verilecektir. Diğer yandan hâlihazırda bir süredir iktidarda olan popülist ve otoriter eğilimli olan hükümetlerin göç sorununa ilişkin somut kamu politikalarından da örnekler verilecektir. (Macaristan'da Orban hükümetleri, İtalya'da Meloni hükümeti, Fransa'da Barnier hükümeti ve İçişleri Bakanı B. Retailleau vb.). Son olarak, bu veriler ortaya konduktan sonra bu söylem ve uygulamalar ile göç yönetimine ilişkin güncel AB

mevzuatı ve düzenlemeleri arasındaki ilişki ve/ya uyumsuzluklar ortaya konacaktır. AB'nin göç ve göç yönetimine ilişkin ortaya koyduğu genel ilke, politika hedefleri ve araçları ile bunlar arasında kurulacak olan bağıntı Avrupa siyasetinin göç sorunsalı üzerinden hangi yöne doğru gittiği ya da gideceği konusunda önemli çıkarımların ve önerilerin ortaya konmasına vesile olacaktır. “Avrupa’da bir hayalet dolaşıyor” ise bu hayaletin kavranması ve bundan kaynaklanacak olası risklerin hesaplanabilmesi noktasında Avrupa’daki göç sorunsalını merkezine alan bu çalışmanın faydalı olacağı ümit edilmektedir. Çalışmada elde edilecek bulgulara; medya taraması, seçilecek olan ülkelerde bulunan bu siyasi partilerin parti programlarının, seçim kampanyalarından notların, söylemlerin ve uygulamaların incelenmesi yoluyla ulaşılabacaktır ve analiz bunlara dayalı olarak ortaya konacaktır.

83 Kültürel Olarak “Tehdit Oluşturan” Yabancıların Sınırdışı Edilmesi: 1960'lar Türkiye'sinde “Hippiler” Örneği

Doç. Dr. Ali Haydar Soysüren, Ardahan Üniversitesi, Türkiye
İbrahim Soysüren, Neuchâtel University , Switzerland

Sınırdışı, insan hakları bakımından meşruluğu sıklıkla tartışılrsa da, devletlerin vazgeçemediği bir araç olarak gündemdeki yerini korumaktadır. Özellikle Suriye’deki iç savaş sonrasında Türkiye’de hızla yükselen yabancı sayısı ve bunun yarattığı tartışmalar söz konusu olduğunda, sınırdışı etmenin politik anlamda bir vaat ve istem olarak öne çıkması kolaylıkla görülebilir.

Daha uzun bir süreç üzerinden bakıldığında ise devletlerin bu aracı kullanırken dile getirdiği çeşitli gerekçelerin arka planında genel itibariyle bir tehdit algısının olduğu söylenebilir. Öte yandan devletleri sınırdışını kullanmaya iten “tehdit algısına” yol açan nedenler de zamana ve koşullara göre değişkenlik gösterebilmektedir. Günümüz Türkiye’sinde sınırdışı tartışmaları üzerinden özellikle öne çıkan iki grup olan Suriyeli ve Afganlar açısından sadece ekonomik değil, aynı zamanda

siyasal ya da ulusal kimliğe tehdit çerçevesinde değerlendirilebilecek sebeplerin de kullanıldığını görmekteyiz. Bunlarla birlikte, Türkiye'nin kültürel yapısına tehdit oluşturduklarına ya da oluşturacaklarına dair söylemler de üretilmekte ve ezici kısmı zorunlu göçmen olan bu gruplar “istilacı” olarak nitelenebilmektedir. Bu çerçevede sınır dışının sorun ya da tehdide karşı bir çözüm olarak sıklıkla öne çıkarıldığı görülmektedir. Bu tarz tehdit algısı ya da söylemleri yeni değildir; başka biçim ve yoğunlukta Türkiye tarihinde diğer başka bazı gruplara karşı da kullanılmıştır.

Bu çerçevede, çalışmamızda günümüzde büyük ölçüde unutulmuş olan ve genel itibarıyla “Hippiler” diye adlandırılmış bir kesime karşı Türkiye’de, 1960’lı yıllarda devreye sokulmuş sınır dışı pratiği üzerinde duracağız.

Bilindiği üzere Türkiye Soğuk Savaş döneminde, başını ABD’nin çektiği Batı Bloğunun bir ön cephe ülkesiydi. Kendisini “hür dünya” olarak konumlandıran Batı Bloğunun dış politika tercihinde başat faktör, Doğu Bloğunun Sovyetler Birliği liderliğinde şekillenen tutumu ve konumuydu. 1960’lı yıllarda Türkiye’nin Batılı müttefiklerinden gelen, genelde “Hippiler” diye nitelendirilen gençleri bir tehdit olarak görüp, onları sınır dışı etmeye yönelik bir uygulamaya girişmesi ilk bakışta belirtilen politik hatta nazaran çelişkili olarak görülebilecek bir deneyimdir.

Çalışmamızda, özellikle iki gazetede, “Cumhuriyet” ve “Milliyet”te Türkiye’de sınır dışının kullanımı ve bunun gazetelere yansımalarına ilişkin yaptığımız araştırmanın bir parçası olarak topladığımız materyali kullanacağız. Cevat Ulunay gibi dönemin önemli gazetecilerinin de üzerine eğildiği “Hippiler” olarak adlandırılan grup genellikle İran, Hindistan ya da başka ülkelere gitmek üzere Türkiye’den geçmeyi hedefliyordu. Görünüşleri ve yaşam tarzlarıyla “farklı” olarak algılanıyorlardı. Sınır dışı etme de dahil olmak üzere, onlara karşı gösterilen şiddetli tepkilerin temelinde bu farklılık yatıyordu.

“Hippiler” vakası dikkate alındığında, Komünist Sovyetlere karşı kapitalist Batı'nın müttefiki durumundaki Türkiye'nin Soğuk Savaş dönemindeki dış politikasını, dönemsel değişimleri ve nüansları gözden kaçırmadan, değerlendirmek gerekir. Bu önemli olguyu unutmadan, çalışmada Hippiler örneğini, yabancıların sınırdışı edilmesinin anlaşılmasında “kültürel bileşen” ya da “kültürel tehdit” olarak adlandırılabilir unsurun önemi çerçevesinde inceleyeceğiz.

Çalışmamızda yaşam tarzının, kültürel tehdit algısını tetikleme bakımından politik çağrışım ve tartışmalara yol açabileceğini göstereceğiz. Ayrıca seküler bir anlayışı esas aldığı iddia eden bir devletin, geleneği muhafaza etmeye dönük reflekslerle sınırdışı pratiğine yönelmesini ele alacağız.

Yabancıların sınırdışı edilmesine ilişkin literatür oldukça geniş olmasına rağmen, şaşırtıcı bir şekilde “kültürel etmen” ya da “kültürel tehdit” olarak nitelendirebileceğimiz olgunun üzerinde pek durulmamıştır. Çalışmada ele alınacak “Hippiler” örneği, sanılabileceğinin aksine bu boyutun arızı bir durum olmadığını gösterme olanağı verecektir.

90KAÇAK GÖÇMENLER: RISK TOPLUMU MAĞDURLARI

Suzan Kardaş, Mersin Üniversitesi, Türkiye

Modern öncesi dönemde bir denizcilik terimi olarak kullanılan, tehlike ve macera gibi anlamlara gelen Risk kavramı, modern ve post modern dönemde karşımıza çok farklı anlamlarda ortaya çıkmaktadır. Latin kökenli “riscum” kelimesinden dilimize geçen risk kavramı, 16. yüzyılda Niklas Luhmann tarafından Almanca’ya “risiko” olarak, İngilizce’ye de “risk” olarak 17. yüzyılın sonlarında girdiği görülmektedir (Lupton, 1999: 5). Genel bir tanımlama yapmak gerekirse Risk, zarara uğrama tehlikesi, tehlike, zarar olasılığı, tehlikeye atmak, tehlikeyi göze almak vb. anlamları taşımaktadır. Yaşadığımız yüzyılda çevresel, toplumsal, siyasal, bilimsel ve teknolojik alanların tümünde farklı biçimlerde risklerin var olduğunu görmekteyiz. Peki, bu toplumsal yapının içerisinde karşımıza çıkan riskler nelerdir? Ulrich Beck World Risk Society (1999) kitabında, kıtlıklar, doğal afetler, savaşlar, eşitsizlik, yoksulluk, teknolojik ve bilimsel ilerlemelere, “yeni riskler”; nükleer güç, kimyasal ve biyoteknik üretimine ise “artık riskler” demektedir. Ona göre, riskler planlanarak, sonuçları bilinerek, tehlike ve olumsuzluklarına göz yumularak her türlü siyasi, toplumsal ve kurumsal desteğe sahip oluşumlardır. Beck, riskleri tanımlarken yaşadığı dönemin özelliklerini baz alırken bunların günümüzde somatik sınırların

bu kadar belirsizleştirdiği, teknolojik ilerlemelerin ayyuka çıktığı, ulus-ötesi şirketlerin toplumların kaderini belirleyebildiği, işsizlik ve yoksulluğun önünün alınamaz hali, savaşların sürekliliği gibi sosyal problemler risklerin toplumsal kurumlarda farklı formlarla karşımıza çıktığı ve yeniden vücut bulduğu görülmektedir.

Risk toplumunun özellikleri değişim ve dönüşüm geçirerek devamlılığını, sürekliliğini sağlamaktadır. Toplumda var olan tehditler ve sorunlar yeni bir form kazanarak bütün toplumu kuşatmakta ve tehdit etmeye devam etmektedir. Küreselleşen tehditlerin hâkim olduğu toplum yapısını Ulrich Beck (1999), Risk Toplumu kuramı ile sınırları belli olmayan, esnek, geçirgen ve akışkan olarak tanımlamaktadır. Risk toplumu oluşan bu tehdit ve sorunlar karşısında çözüm yolları üretmeye başlamakta ve bu durumu Beck, “kendi üstünde düşünen modernleşme” olarak adlandırdığı “reflexive modernization” kavramı ile açıklık getirmektedir. Beck, Max Weber’in rasyonalite geleneğine bağlı kalarak – ki Weber bireyin yaşadığı dönemi bireysel bilinç ile kavrayabileceğine inandığı “yorumlu anlama”yı savunmaktadır”- modernliğin bilinçli olması gerektiğini savunmaktadır. Zira ona göre, modernlik rastgele ve bilinçsiz bir şekilde yaşanmaktadır.

Günümüzde ortaya çıkan eşitsizlik, çevre, ekolojik problemler, savaşlar, bilim ve teknolojik ilerlemeler gibi pek çok konuyu kapsayan bir Risk toplumundan bahsedilmektedir. Risk toplumunun en çarpıcı özellikleri olan belirsizlik, denetlenemezlik ve hesap edilemezlik, ulus-ötesi, ulusal, yerel, sınıfsal, bireysel vb. tüm alanları etkilemektedir. Risk, tüm sınıf ve toplumları aşarak tüm bireyleri etkisi altına almaktadır. Yani riskler belirli bir coğrafi bölgede ortaya çıksa da sonuçları evrenselleşmektedir. Riskler tamamen dışarıdan değil alınan kararlar sonucu ortaya çıkmaktadır. Bir bumerang etkisi yaratan riskler, kim tarafından oluşturulmuşsa yine kendisi sonuçlarına maruz kalmaktadır. Savaşlar kim/kimler tarafından desteklenip başlatılıyorsa savaş mağdurlarının o ülkelere göçü ve çevre kirliliğine sebep olan, ekolojik dengeyi bozacak eylemlerde bulunan toplumlar, sonuçlarına yine kendileri maruz

kalmaktadır. Elbette bu toplumların yanında çevre toplumlar da etkilenmektedir. Risk toplumunun belirsizliği, öngürülemezliği, hesap edilemezliği ya da denetlenemezliği de bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Söz konusu risklerin ya da sorunların ortaya çıkışının sonucu olan göçler, farklı formatlarda ve görünümelerde karşımıza çıkmaktadır.

15.15-16.30 Göçmen İşgücü ve Girişimcilik

103 Gıda Sektöründe Çalışan Göçmenlerin Etnik Gıda ve Kültürel Kimlik İlişkisine Yönelik Algılarının İncelenmesi: Eskişehir Örneği

Nimet Çelik, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Son dönemlerde Türkiye’de önemli bir unsur haline gelen göç meselesi, çeşitli bağlamlarda ele alınmaktadır. Göç sosyolojisi odağında göçmenlerin işletmelerinin incelendiği çalışmalar da bu bağlamlar arasında yer almakta olup yemek/gıda işletmelerinin ön planda olduğu görülmektedir. Göçmenlerin gıda ile kurdukları etkileşimin, yalnızca fiziksel bir nitelik taşımadığı; aynı zamanda kültür, kimlik, ulus ve aidiyet bağlamında görünür olan ya da olmayan ihtiyaçları karşıladığı bilinmektedir. Bu anlamda etnik gıdalar ve mutfaklar; ulusal, dini ve kültürel kimliklerin somutlaştığı, sembolleştığı ve yeniden üretildiği alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Etnik gıdaların tüketiminin oldukça temel bir konumda yer alması ve gündelik pratikler içerisine sorgusuzca dahil edilmesi, bu eylemin sosyolojik boyutlarını görünmez kılabilmektedir. Göç sosyolojisi bağlamında yapılan yemek/gıda işletmeleri çalışmalarının, bu görünmez kalıpları açığa çıkarmak ve göçmenlerin etnik gıdalar ile olan ilişkisinin toplumsal boyutunu aydınlatmak adına önemli bir işlevi bulunmaktadır. Bu bağlamda yapılan çalışmaların ise kültür, etnik kimlik, sosyal konumlanma, önyargı, beslenme alışkanlıkları, aidiyet, sosyal sermaye, din ve dayanışma kavramları çerçevesinde şekillendiği anlaşılmaktadır. İlgili literatür incelendiğinde söz konusu çalışmaların sınırlı

sayıda olması nedeniyle henüz yanıtlanmamış soruların olduğu görülmektedir. Çalışmalar arasında Eskişehir örneğinde bir araştırmamanın bulunmaması da ulaşılmaması gereken yanıtların olduğunu göstermektedir. Eskişehir’de gıda/yemek sektöründe işletme sahibi olan veya çalışan göçmenlerin; bu sektörü tercih etme sebepleri, diğer yerel işletmelerle olan etkileşimleri, işletmelerde sundukları etnik ürünlerin niteliği ve tedarik sürecinin işleyişi ile söz konusu ürünlerin alıcısı olan müşterilerin profilinin değerlendirilmesinin de yanıtlara ışık tutmak açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmanın temel amacı, gıda sektöründe çalışan göçmenlerin etnik gıda ve kültürel kimlik ilişkisine yönelik algılarının irdelenmesi ve tartışılmasıdır. Çalışma, nitel araştırma yöntemiyle fenomenolojik desende yürütülmüştür. Veriler, Eskişehir’de bulunan gıda işletmelerinde çalışmakta olan göçmenlerden yarı yapılandırılmış görüşmeler ve gözlemler ile elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, yemek, etnik gıda, kültürel kimlik

82 Suriyeli Göçmenlerin Geri Dönüşünün Türkiye Turizmi Üzerindeki Olası Ekonomik Etkilerinin Turizm İşletme Sahipleri Perspektifinden Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Gönül Akın, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

Suriye’de 2011 yılında başlayan iç savaşın ardından milyonlarca Suriyeli göçmen Türkiye’ye sığınmış ve bu durum ülkenin sosyal, ekonomik ve kültürel dinamiklerinde bazı değişimlere yol açmıştır. Türkiye, bölgedeki en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yaparak uluslararası alanda önemli bir insani rol üstlenmiştir. Bu göç hareketinin ekonomik etkileri, yalnızca kısa vadeli uyum süreçleriyle sınırlı kalmayıp uzun vadede işgücü piyasası, işletme faaliyetleri ve çeşitli sektörler üzerinde derin etkiler yaratmıştır. Özellikle turizm sektörü, bu göç sürecinin etkilerini çeşitli boyutlarda hissetmiştir. Son dönemde, Suriye’deki 61 yıllık Baas rejiminin yıkılması ile Suriyeli göçmenlerin gönüllü geri dönüş süreçleri üzerine yapılan tartışmalar, bu geri dönüşlerin Türkiye ekonomisi ve özellikle

turizm sektörü üzerindeki potansiyel etkilerine dikkat çekmektedir. Geri dönüşlerin, turizm sektöründe işgücü arzından, işletme maliyetlerine, turizm gelirlerinden yeni yatırım kararlarına kadar geniş bir yelpazede ekonomik sonuçlar doğurabileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda, ilgili sektörde faaliyet gösteren turizm işletmeleri sahiplerinin geri dönüş süreçlerine ilişkin algıları ve öngörülleri, bu etkilerin anlaşılması açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu araştırma, Suriyeli göçmenlerin geri dönüş kararlarının Türkiye turizmine yönelik ekonomik etkilerini, turizm sektörünün paydaşları olan turizm işletme sahipleri perspektifinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, yerel turizm işletme sahipleri ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilerek geri dönüşlerin sektöre olan olumlu ya da olumsuz potansiyel etkileri analiz edilecektir. Araştırmanın temel soruları, geri dönüşlerin turizm sektörü açısından işgücü arzını nasıl şekillendireceği, işletme maliyetlerinde ne tür değişimlere neden olacağı ve bu süreçlerin turizm gelirleri ile sektördeki yeni yatırımlar üzerindeki etkilerinin nasıl gerçekleşeceği ekseninde şekillenecektir.

Araştırma sonucunda Suriyeli göçmenlerin geri dönüş kararlarının, Türkiye turizm sektörünün ekonomik yapısına olan etkileri konusunda bilimsel bir katkı sunulması hedeflenmektedir. Elde edilecek bulguların, hem politikacılar hem de sektör temsilcileri için yol gösterici olması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Suriyeli göçmenler, Türkiye turizmi, Turizm işletme sahipleri.

75GÖÇMEN İŞGÜCÜNÜN TÜRK TURİZMİNDEKİ ROLÜ

Arş. Gör. Meliha Sena Yıldırđan, İstanbul Beykent
Üniversitesi, Göç Çalışmaları Birimi
Araştırmacısı, Türkiye

Arş. Gör. Mehtap Çatıcıoğlu, İstanbul Beykent
Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Orhan Batman, Sakarya Uygulamalı
Bilimler Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de turizm sektöründe çalışan göçmen işçilerin çalışma koşulları, sosyal hakları, barınma durumu ve iş güvencesine erişimlerine dair derinlemesine bilgi edinmektir. Türk turizm sektörü, ekonomik büyüme ve uluslararası tanınırlık açısından stratejik bir öneme sahiptir. Göçmen işçiler, sektördeki iş gücü açığını kapatarak turizmin sürdürülebilirliğine ve rekabetçiliğine önemli katkılar sağlamaktadır. Ayrıca, farklı kültürel altyapılara ve dillere sahip olmaları sayesinde turistlerle daha etkili iletişim kurarak hizmet kalitesinin artmasına katkıda bulunmaktadırlar. Bu kültürel çeşitliliğin müşteri memnuniyeti üzerindeki etkisini anlamak, sektörün stratejik planlamasında kritik bir rol oynamaktadır. İlgili literatürde, göçmen işçilerin turizm sektöründeki rolleri üzerine sınırlı sayıda çalışma bulunması, bu araştırmayı teorik ve uygulamalı açıdan önemli bir boşluğu

dolduracak nitelikte kılmaaktadır. Bu araştırmada, durum çalışması yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntem, göçmen işçilerin belirli bir sosyal, kültürel ve ekonomik bağlamda nasıl bir deneyim yaşadıklarını anlamak için uygun görülmüştür. Araştırmanın örneklemi, farklı türde turizm işletmelerinde (otel, seyahat acentesi vb.) çalışan 11 göçmen işçiden oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde, göçmen işçilerle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Toplanan veriler, MAXQDA Nitel Analiz Programı aracılığıyla analiz edilmiş ve içerik analizi yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulguları beş ana tema altında toplanmıştır. Bu temalar çalışma koşulları, sosyal haklar ve güvenceler, maaş ve ücret koşulları, barınma koşulları, gelecek beklentileri ve memnuniyet temalarından oluşmaktadır. Araştırma bulgularına göre barınma koşulları, bireylerin ekonomik durumuna, sosyal destek sistemlerine ve bulundukları statüye göre büyük farklılık göstermektedir. Ev sahiplerinin tutumları, göçmen bireylerin barınma sorunlarını belirgin bir zorluk haline getirmektedir. Buna karşılık, aile desteği ve arkadaşlarla masraf paylaşımı gibi sosyal faktörlerin barınma sorunlarının çözümünde önemli bir rol oynadığı gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra otel işletmeleri lojman desteği sağlamaktadır. Sosyal haklar ve güvenceler konusunda ise göçmen işçilerin yıllık izin ve sağlık sigortası gibi haklardan faydalandıkları belirlenmiştir. Ayrıca, oturma ve çalışma izin süreçlerinde yaşanan zorluklar, işveren tutumlarından kaynaklanmaktadır. Türkiye genelinde yabancı çalışanlara yönelik destek eksikliği, dikkat çeken bir diğer önemli sorundur. Özellikle ekstra çalışma saatlerinin normalleştirilmesi, iş-yaşam dengesini olumsuz etkilemekte ve çalışanların sosyal hak algısını zedelemektedir. Çalışma koşullarına yönelik algılar, sektörün yapısal sorunlarından büyük ölçüde etkilenmektedir. Çalışma saatlerinin esnekliği, olumlu bir algı oluştururken, düzensiz çalışma saatleri ve iş yoğunluğu, çalışanların memnuniyetsizlik kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Özellikle yöneticilerin tutumları, çalışanların sıkça dile getirdiği sorunlar arasındadır. İş güvenliği konusunda genel olarak olumlu algılar bulunsa da bazı işyerlerinde farkındalık

eksikliği sorun teşkil etmektedir. Maaş ve ücret koşulları bağlamında çalışanların maaşlarını yeterli bulmadıkları, artan ekonomik baskılar nedeniyle yaşam koşullarının zorlaştığı tespit edilmiştir. Çalışanların yalnızca maaş artışı değil, aynı zamanda sosyal haklar ve adil ücretlendirme sistemi gibi konularda da iyileştirme beklentisi içinde oldukları belirlenmiştir. Bununla birlikte, maaş ödemelerinde gecikme yaşanmadığı ve bu durumun çalışanlar tarafından memnuniyetle karşılandığı görülmüştür. Gelecek beklentileri ve memnuniyet temasında ise çalışanların iş ortamından genel olarak memnun oldukları, ancak iş yükü, çalışma saatleri ve motivasyon eksikliği gibi sorunların varlığı dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göçmen İşgücü, Turizm Sektörü, Çalışma Koşulları.

118 Göçmen Dövizlerinin ve Doğrudan Yabancı Yatırımların Gelişmekte Olan Ülke Ekonomilerine Etkisi

Arş. Gör. Dr. Cansu Çilingir Kara, İstanbul Beykent
Üniversitesi, Göç Çalışmaları Birimi
Araştırmacısı, Türkiye

Göçmen dövizleri girişleri, göçmen işçilerin çalıştığı ülkelere kendi ülkelerine gönderdikleri parayı ifade etmektedir. İlgili döviz girişleri, ülkelere ekonomik anlamda fayda sağlamaktadır. Göçmen dövizlerinin artması; tüketim harcamalarının, gayrisafi yurtiçi hasılanın, yatırım ve tasarrufların artmasını sağlamaktadır. Gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkelere göre, göçmen dövizlerini daha fazla tasarruf ve yatırım odaklı kullanma eğilimindedir. Gelişmekte olan ülkelerdeki yüksek enflasyon, ekonomik ve siyasi istikrarsızlıkların olması, bankacılık sisteminin daha az gelişmiş olması, bireylerin tasarruf yapma eğilimini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle özellikle gelişmekte olan ülkelere, göçmen dövizlerinin büyük bir bölümünün, tüketim harcamalarına gittiği görülmektedir. Göçmen dövizlerinin, gıda, barınma, eğitim gibi zorunlu ihtiyaçlara ayrılması nedeniyle tasarruf etmek için sınırlı bir

gelir kalmaktadır. Bu durum, tasarruf için daha az kaynak ayrılmasına neden olabilmektedir. Tasarruflar için daha az kaynak ayrılması durumu, gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelere göre daha fazla göçmen dövizine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Analizde, gelişmekte olan ülkelerdeki yatırımların ve göçmen dövizlerinin; gayrisafi yurtiçi hasılaya ve tasarruf gelirlerine etkisi incelenecektir. Analize gelişmekte olan ülkeler grubunda yer alan 10 ülke dahil edilmiştir. Bu ülkeler; Türkiye, Brezilya, Çin, Hindistan, Endonezya, Malezya, Meksika, Filipinler, Güney Afrika ve Tayvan'dır. Analiz kapsamında 1956-2023 yılları arasındaki yıllık veriler kullanılmıştır. Yöntem olarak, panel veri analizi (FGLS) yöntemi uygulanmıştır. Çalışmada, doğrudan yabancı yatırım (net girişler), doğrudan yabancı yatırım (net çıkışlar), göçmen döviz girişleri bağımsız değişken olarak kullanılmıştır. Bağımlı değişken olarak; gayrisafi yurtiçi hasıla ve tasarruf gelirleri kullanılmıştır. FGLS analizi sonucunda, göçmen döviz girişleri ve doğrudan yabancı yatırımlar (net girişler) arttıkça, gayrisafi yurtiçi hasıla ve tasarruf gelirleri artmaktadır. Doğrudan yabancı yatırımlar (net) çıkışlar arttıkça, gayrisafi yurtiçi hasıla ve tasarruf gelirleri azalmaktadır. Analiz sonucunda, gelişmekte olan ülkelerdeki göçmen dövizlerinin, tüketim, tasarruf ve yatırımlar üzerinde olumlu etkisi olduğu ve gayrisafi yurtiçi hasılayı arttırıcı rolü olduğu görölmüştür.

PANEL 2 : D - 313

13.45-15.00Diaspora Studies and Research on Migrants

10 Motivations and Socio-Spatial Integration Experiences of Russian Migrants in İzmir (Türkiye) After the Invasion of Ukraine

Dr. Bahar Kaba, Ege Üniversitesi, Türkiye

The Russian invasion of Ukraine on February 24, 2022, has led many Russian citizens to leave Russia and move to other countries such as Georgia, Armenia, Serbia, and Azerbaijan. Turkey has also emerged as a major destination; the Russian

population in Türkiye has increased significantly from 15, 582 in 2012 to 151, 049 in 2022 with an 869% absolute rate. This shift has been observed in the geographic distribution of the Russian population across Türkiye. According to TURKSTAT (2022), the number of Russian citizens residing in Türkiye has increased in major cities, including Antalya (57,202), Istanbul (40,243), Mersin (17,731), Bursa (9,115), and Izmir (4,719), followed by Aydın (2, 271), Ankara (1,710), Kocaeli (1,209), and Yalova (1,089).

This research focuses on the experiences of Russian migrants in Izmir, exploring their motivations for choosing İzmir (Türkiye) and their socio-spatial integration in terms of employment, socialization, and sense of belonging, based on qualitative methodology. In the research, the snowball sampling method was used to reach the participants, and the first connections were made through volunteer communities organizing international events in Izmir and various online applications like WhatsApp and Telegram groups.

Initial findings reveal that many participants are highly educated and predominantly engaged in remote work, often for international companies. Although their choice of Izmir appears coincidental, most express satisfaction with the city's climate and lifestyle. However, they encounter challenges such as the language barrier and the rising life expense in Türkiye. To overcome the language problem, most participants attend group and private lessons, or conversation clubs in Turkish. While many participants stated they have beginner-level Turkish proficiency, they use English in their daily lives, work, and social interactions. Despite their general satisfaction with life in Izmir, findings indicate they do not feel a strong sense of belonging to Izmir or Türkiye. Instead, they view Türkiye as a "temporary hub," with long-term plans to eventually migrate to a European country.

39THE CHANGING ROLE OF ASIAN INDIAN IN THE AMERICAN POLITICAL SYSTEM

Dr. Eva Loreng, School of International Studies,
Central University of Gujarat, India

In November 2024, as the US presidential race approached its conclusion, the popular writings looking at the ancestry of Kamala Harris and Usha Vance were quick to point out that an Asian Indian would certainly reach the White House. In June 2024, when Suhas Subramanyam won the Democratic primary in Virginia, many American national dailies claimed the 'Samosa Caucus' had a new member. Such discussions about American politics are increasingly becoming common, but they were unheard of and unimaginable in the bygone era.

After the election of Dalip Singh Saund to the House of Representatives in 1957, no Asian Indian was elected to Congress for a long time. For a long time, the participation of Asian Indians in American politics was confined to voting. However, only a handful of Asian Indians had acquired citizenship status and suffrage rights. The situation began to transform only with

the 1965 Hart-Cellar Act and removing all immigration-related restrictions. Consequentially, in the next two decades, many Asian Indians acquired citizenship and suffrage rights, and many second-generation Asian Indians emerged. The political participation of Asian Indians diversified only in the 1990s, as many from the community began contesting for offices, and several also started raising political funds. The recent Biden and the current Trump administration have several Asian Indians in the administration.

So, what transformed socially, politically and economically at the national and international levels, which transitioned the political participation of Asian Indians in the American political system? It attempts to explore the causes behind the changing role of Asian Indians in American politics. This paper will be a qualitative study using an interdisciplinary approach. This approach was not handpicked, but the nature of the phenomenon led to this approach. It will borrow theories, data collection, and analysis methods from language and sociology to analyse a political phenomenon. This paper will look at political participation of Asian Indians by dividing it into three sections a) before 1965 b) 1965 till 2000 and c) 2000 onwards. This paper is an outcome of an interdisciplinary study of Asian Indians, for which a field survey was conducted amongst them.

41MIGRATION- AUGMENTED REGIONAL DEVELOPMENT AND CONVERGENCE DYNAMICS IN TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi Umurcan Polat, Marmara Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı Kutay Bolkol, Marmara Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Dr. Altan Bozdoğan, Marmara Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Mahsum Ökmen, Doğuş Üniversitesi, Türkiye

This study explores the regional development dynamics in Türkiye to contribute to the understanding of Turkey's recent regional development experience and convergence dynamics across provinces. For this aim, we calculate development indices based on the United Nations Human Development Index (HDI), commonly calculated at the country level. Departing from the literature, we construct development indices on a regional basis

i.e., at the NUTS-3 level, for the 2009-2021 period. First, we generate the human development index (HDI) in its conventional form following the reports issued by the United Nations Development Program (UNDP) using the per capita income level, schooling rate, and life expectancy indicators. We discuss the extent to which social welfare accompanies the high economic growth rates in Türkiye based on the provincial data and how the economic development is distributed across different regions in Türkiye. This study aims to contribute to the literature by generating an immigration-adjusted human development index and analyzing the extent to which the development dynamics of provinces are influenced by the phenomenon of forced migration. The index is calculated for the period between 2012-2021 based on the official records of regular Syrian refugees in Turkish provinces. To control for endogeneity we use a distance-based instrumental variable in our analysis that accounts for the provincial distance to the Syrian border. Rather than an ad hoc decision, the migration index is incorporated into the HDI estimating a system GMM model. This migration-adjusted HDI is used to evaluate if immigrants and asylum-seekers impair the regional economic development in Türkiye if it exists and decelerate the regional convergence of regions. As a further analysis, we use the synthetic control method to see if the migration explains the development differences of the neighbouring provinces. Last, the study employs the convergence club analysis based on Phillips and Sul (2007, 2009) to allow endogenously determined convergence clubs based on regional development figures.

50 Investigating the Factors Affecting Complexities, Diversity and Intentions of International Students to Study in Contemporary Societies like Turkey and North Cyprus

Aliyu Awwal, Doğu Akdeniz Üniversitesi, KKTC

This study investigates the factors influencing the migration intentions of international students within the contemporary socio-political contexts of Turkey and North Cyprus. Using a

quantitative research methodology, the study examines the complexities and nuances of decision-making processes among international students, emphasizing the diversity of motivations and barriers they encounter. Key factors explored include economic opportunities, educational quality, sociocultural integration, political stability, and personal aspirations. The research employs survey data collected from a diverse cohort of international students across multiple institutions in Turkey and North Cyprus, analyzed through statistical methods to identify significant patterns and correlations. The findings highlight critical insights into how these factors interact and differ among students from varying cultural and economic backgrounds. The study contributes to a deeper understanding of international student migration dynamics, offering valuable implications for policymakers, educators, and stakeholders aiming to optimize migration policies and higher education strategies in these regions.

15.15-16.30 Politika İnşası ve Göç

113 Bütüncül Göç Politikaları ve Türkiye

Doç. Dr. Deniz Yetkin Aker, İstanbul Beykent Üniversitesi, Göç Çalışmaları Birimi Müdürü, Türkiye

Arş. Gör. Dr. Melek Özlem AYAS, İstanbul Beykent Üniversitesi, Göç Çalışmaları Birimi Araştırmacısı, Türkiye

Göç çalışmalarına ilişkin literatürde göçe hedef olan devletlerin göç politikaları ekonomik, sosyal, hukuki vb. birçok farklı zeminde ele alınmıştır. Fakat her ne kadar farklı perspektiflerin içerisinde bu politikalar derinlemesine bir şekilde tartışılmış olsa da, nihai olarak göçe hedef bu devletlerin mevcut sınırları içerisindeki uygulamalarına ilişkindir. Oysa ki hedef ülkelerin göç politikaların, içerik ve hedef kitle bakımından yalnızca ülkede kalan bireylerin değil; aynı zamanda geri dönüş kararı alan bireyleri de kapsayacak şekilde bütüncül bir yapıya sahip olması gerekmektedir. Göç politikalarına konu olan bireylerin-ayrım gözetilmeksizin- kapanması ve bu bireylerin her türlü gereksiniminin bir bütün olarak ele alınıp hep göç politikalarının hem de bu politikalarla bağlantılı olarak

izlenecek gönüllü geri dönüş Politikalarının bu doğrultuda ele alınıp inşa edilmesi elzemdir. Zira bu politikaların kapsayıcı ve bütüncül bir yaklaşımla inşa edilmesi uzun vadede geri dönüş Politikalarının uygulanabilirliğini kolaylaştıracak, geri dönüşleri gönüllü olduğu gibi kalıcı olmasını sağlayacak ve bu süreçte rol alan aktörlerin ve paydaşların rollerinin belirlenmesi için faydalı olacaktır. Bu bağlamda, göç politikalarının ve gönüllü geri dönüş politikalarının kapsayıcılığı ve bütüncüllüğü bir vaka çalışması üzerinden ele alınmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin göç hareketleriyle tanışıklığı, coğrafi konumu itibarıyla, oldukça eskiye dayanmaktadır. Fakat göç politikalarına ilişkin gerçekleşen gerek siyasi gerekse idari düzenlemelerin tarihi görece yenidir ve bu düzenlemeler birçok disiplin tarafından çalışmalara konu edilmiştir. Suriye İç Savaşı sonrasında yoğun göç hareketleriyle karşı karşıya kalan Türkiye Cumhuriyeti, Esad Rejimi düşmesi ve gönüllü geri dönüşler bağlamında, bütüncül göç politikaları ve geri dönüş analizleri için uygun bir vaka oluşturmaktadır. Bu çalışma kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti'nin 2011 yılında başlayan Suriye İç Savaşı sonrasında oluşturduğu göç politikaları incelenecek ve bütüncül göç teorileri genel olarak analiz edilerek, gönüllü geri dönüş politikaları için öneriler verilecektir.

70ULUS-ÖTESİ SOSYAL SERMAYE VE DIASPORİK MESLEKİ AĞLARIN TEKNOLOJİK KALKINMAYA ETKİSİ: ÇİN, KORE VE HINDISTAN ÖRNEKLERİ

Prof. Dr. Fuat Güllüpnar, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Gamze Kaçar Tunç, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye

Son otuz yılda Çin, Kore ve Hindistan, yüksek vasıflı göçmen vatandaşlarını ulusal kalkınma stratejilerinin ayrılmaz bir parçası haline getirmiş, özellikle Amerika'ya göç etmiş bilişim sektörü uzmanlarının bilgi, beceri ve sermaye birikiminden yararlanmayı kurumsallaştıran diasporik ağlar inşa etmiştir. Bu ülkeler, mühendis, bilim insanı ve bilişim uzmanlarının katılımıyla şekillenen ulus-ötesi sosyal sermayeyi etkin bir

şekilde mobilize ederek ekonomik ve teknolojik kalkınma süreçlerini desteklemişlerdir.

Bu çalışma, Amerika'da yaşayan Çinli, Koreli ve Hindistanlı bilişim uzmanlarının oluşturduğu diasporik mesleki ağların (mesleki dernekler, sivil toplum kuruluşları, devlet destekli örgütler) ülkelerinin kalkınmalarına sağladıkları katkıları sosyolojik bir perspektifle analiz etmeyi amaçlamaktadır. Diasporaların, ulus-ötesi bağlamda bilgi, beceri ve sermaye transferini mümkün kılan sosyal ağlar üzerinden teknoloji, inovasyon ve girişimcilik ekosistemlerini nasıl dönüştürdükleri ele alınacaktır.

Araştırma, bu diasporik mesleki ağların göçmenlerin sahip olduğu insan sermayesini nasıl bir tür "diasporik kalkınma sermayesine" dönüştürdüğünü ve bu süreçte ulus-ötesi sosyal sermayenin yapısal, bilişsel ve ilişkisel boyutlarını nasıl kullandığını tartışmaktadır. Çin, Kore ve Hindistan örneklerinde, bu ağların ulusal inovasyon stratejileri bağlamında ülkelere yönelik projeler, teşvik mekanizmaları ve yatırım araçlarını nasıl şekillendirdiği incelenmektedir.

Diasporik şemsiye örgütlerin, bilişim uzmanlarının Amerika'da kazandıkları beceri ve deneyimlerin ülkelerindeki yüksek teknoloji, start-up ekosistemi ve inovasyon süreçlerine aktarılmasındaki merkezi rolü, bu örgütlerin ulus-ötesi bağlamda sürdürülebilirlik stratejileri ile birlikte ele alınacaktır. Ayrıca, söz konusu ağların yalnızca bilgi transferini değil, aynı zamanda iki ülke arasındaki diplomatik ve ticari ilişkileri güçlendirme gibi çok boyutlu etkileri de analiz edilecektir.

Çinli, Koreli ve Hindistanlı bilişim uzmanlarının diasporik mesleki ağlar aracılığıyla Amerika'da edindikleri deneyimleri kendi ülkelerinin kalkınma süreçlerine entegre etmeleri, bu göçmenlerin "ulus-ötesi aktörler" olarak rolünü güçlendirmektedir. Çalışma, bu ulus-ötesi sosyal sermaye dinamiklerini ve diasporik mesleki ağların ülkeler arası bilgi, teknoloji ve sermaye akışını nasıl yönlendirdiğini sosyolojik bir perspektifle tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Diaspora, sermaye transferi, bilişim uzmanı, teknolojik kalkınma, Çin/Hindistan/Kore, Amerika

57 Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Türk Ev İşçisi Kadınların Ve Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Olmayan Özbek Ev İşçisi Kadınların Çalışma Hayatı: Ankara'daki Rezidanslar Üzerinden Bir Çalışma

Merve Özyüksel, Başkent Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Olgu Karan, Başkent Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışmaya, ev hizmeti sektöründe çalışan Özbek ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı kadın iş gücünü, yeni Ankara yerleşim modelinde; sahada yüz yüze gerçekleştirilen görüşmeler ile iş bulma, işe alım süreçleri ve çalışma koşulları, işe uyum sağlama süreçleri gibi konulardaki farklarının temel alınıp prekarya kavramı ile ilintili bir şekilde değerlendirilmesi temel argümanı ile yola çıkılmıştır. Ev işçisi olarak çalışan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve Özbek kadınların, zorlu çalışma koşullarının ve hayatta kalma stratejilerinin kesişimsel olarak nasıl biçimlendiği, benzeyen ve farklılaşan boyutlarının neler olduğu bu çalışmanın araştırma sorusudur. Bu soruyu prekarya kavramı ile ilintili olarak anlamlandırmayı hedefleyen çalışma, Türkiye’de ev işçisi kadınların etkin bir sosyal korumadan yoksunluğunun beraberinde getirdiği güvencesiz/ kırılgan (vulnerability), kayıt dışı çalışma koşullarına odaklanmaktadır. Öte yandan, ev hizmetinde çalışan Özbek çalışan kadınların çalışma koşullarıyla ilintili olarak karşılaştıkları sorunları anlamak amacıyla yararlanılan bir diğer analitik araç ise farklı tahakküm hatlarının nasıl kesiştiğini, üst üste bindiğini ya da iç içe geçtiğini trafikteki dört yol/kavşak (intersection) metaforundan yola çıkarak ortaya koyan kesişimsellik paradigmasıdır. Bu araştırmanın alan çalışması iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk olarak masa başı çalışma aşamasında ev işçiliği, ev işçiliğinde çalışan yabancı kadınlar, yerli ve yabancı kadınların kesişimsel perspektiften yaşadıkları ayrımcılık alanlarına dair literatür taraması yapılmıştır. Literatür taramasının ikinci bölümünü ev işçiliğine dair Türkiye’deki ve

Özbekistan'daki yasal düzenlemelerin değerlendirilmesi ve Türkiye'ye gerçekleştirilen göç ile bağıntısının incelenmesine dair çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırmanın ikinci aşamasını saha çalışması oluşturmaktadır. Yerli ve Özbek ev işçisi kadınları kapsayan bu çalışmada; nitel ve nicel araştırma yönteminin benimsenmesi, heterojen bir grup hakkında elde edilebilecek daha detaylı ve deneyimin yüz yüze, doğrudan yaşayan kişi tarafından anlatılabilmesine olanak sağlamaktadır. Araştırma öznesinin yerli ve Özbek ev işçisi kadınların olduğu bu çalışmada, betimleyici sosyolojik içerik analizi benimsenmiştir. Betimleyici sosyolojik içerik analizi, kişisel anlamın ve deneyimin detaylı bir şekilde sunulmasına ve keşfedilmesine olanak sağlamıştır. Çalışmanın örneklemi Ankara ilinin yeni yerleşim yerlerini temsil eden; 'rezidans' oluşumları meydana getirmektedir. Ankara'da bulunan rezidans yerleşim yerleri içerisinde 23 Özbekistanlı anahtar kişiye ulaşılmıştır. Anahtar kişiler aracılığı ile 52 kişiye ulaşılmıştır. Özbekistanlı 52 kadın ev hizmeti işçisi ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Rezidans konutları içerisinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı 11 kadın ev hizmeti işçisine ulaşılmış ve anahtar 11 kişi yardımı ile derinlemesine görüşme yapılan işçi sayısı 49 olmuştur. Bu aşamada kartopu yöntemiyle ulaşılan örneklemle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeden elde edilen sosyodemografik bulgular betimleyici içerik analizi ile derinlemesine yorumlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve Özbek kadın ev işçilerinin deneyimleri karşılaştırıldığında farklılıkları ve benzerlikleri Jürgen Habermas 'ın kamusal/özel alan kuramı çerçevesinde bulgulayan çalışma; prekarya kavramı temelinde, enformel sektörlerden biri olan ev işçiliği sektöründe güvencesizliğin nasıl yapılandırıldığını incelemeye almıştır. Tartışma bölümünde elde edilen bulgular r betimleyici içerik analizi ile değerlendirilirken ve sonuç bölümünde ise, elde edilen sonuçlar analitik genelleme yaklaşımı ekseninde Pierre Bourdieu'nun mekânsal/zamansal analizi kullanılarak ve sermaye biçimleri temel alınarak yorumlanmış ve müzayede sistemi metaforundan yola çıkarak ev işçisi kadınların

sosyoekonomik bakımdan güçlenmesine dair yapılacak olan yeni çalışmalara yol gösterici olmuştur.

68TÜRKİYE KALKINMA PLANLARINDA GÖÇ OLGUSU: ARAP BAHARI SONRASI DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Hicran Hamza Çelikyay, Düzce Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Semih Nargül, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Kübra Yüksel, Düzce Üniversitesi, Türkiye

Muhammed Yavuz, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye

2011 yılında başlayan Arap Baharı ile Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde yaşanan toplumsal hareketler sonucunda ortaya çıkan sosyo-ekonomik ve siyasi krizler başta Türkiye olmak üzere çeşitli coğrafyalara yönelik kitlesel göç hareketlerini beraberinde getirmiştir. Özellikle Suriye’de ortaya çıkan iç savaş ve şiddetli çatışma ortamı milyonlarca insanın zorla yerinden edilerek ülkeyi terk etmelerine neden olmuştur. Türkiye’nin Nisan 2011’den itibaren Suriyelilere yönelik uyguladığı açık kapı politikası ilerleyen yıllarda gözden geçirilmiş ve sınırlandırılmıştır.

Kalkınma Planlarında yer alan göç politikaları, 2011 yılı öncesi Avrupa ülkeleri başta olmak üzere Türkiye’den çeşitli bölgelere yönelen emek göçü, nitelikli insan/beyin göçü, iç göçler sonucunda yaşanan oluşan hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme, uyum ve entegrasyon sorunları, şeklinde vurgulanırken; 2011 Arap Baharı sonrası yayınlanan planlarda ise göç politikalarının hedefinin oldukça farklı konulara odaklandığı görülmektedir.

2014-2018 yıllarını kapsayan 10. Beş Yıllık Kalkınma Planında Türkiye’nin yüzleştığı kitlesel akınlar nedeniyle göç yönetimine dikkat çekilmektedir. Bu bağlamda, uluslararası korumaya ihtiyaç duyanlar, düzensiz işçiler ve transit geçiş yapanlara ilişkin etkin bir izleme ve takip sisteminin oluşturulması ve uluslararası koruma statüsü tanınan kişilerin ülkeye uyumunun desteklenmesi hedeflenmektedir. Türkiye’nin göç alan ülke konumu özelliğinin ön plana çıktığı bu dönemde, kalkınma planında üzerinde durulan temel hususlar; göç alanında güvenilir bir veri sisteminin oluşturulması, göç ve uluslararası koruma alanında hukuki ve kurumsal düzenleme eksikliklerinin tamamlanması, uluslararası korumadan faydalananlar için sağlık, barınma ve eğitim sorunlarının giderilmesi yönündedir.

2019-2023 dönemi için hazırlanan 11. Beş Yıllık Kalkınma Planı ise uluslararası göç, düzensiz göç, uluslararası koruma gibi konulara dikkat çekmektedir. Planın uluslararası göçün arttığı ve jeopolitik gerginlikler sonucunda yabancı karşıtlığının beslendiği bir konjonktürde hazırlandığı dikkate alındığında, göçün doğru ve etkili bir biçimde yönetilmesine dair politikaların ve uygulamaların hedeflendiği sıklıkla vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda, temel amacın insan haklarına uyumlu, insan onuruna yakışır, güvenli, düzenli, veriye dayalı ve kontrol edilebilir dış göç yönetimi olduğu belirtilmektedir. Ayrıca diğer Kalkınma planlarından farklı olarak uluslararası koruma veya geçici koruma statüsü altında bulunan göçmenlere yönelik sosyal uyum çalışmalarının uygulanmasının gerekliliği ifade edilmektedir.

Son olarak yayınlanan 2024-2028 yıllarını içeren 12. Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda ise bir önceki planda üzerinde durulan

hususlara ek olarak Türkiye'nin zorla yerinden edilen kişilerin en fazla sığındığı ülkelerin başında yer aldığı gerçeğinden hareketle; savaş, iklim değişikliği, bölgesel istikrarsızlık, gelir dağılımındaki bozulma ve daha iyi yaşam koşullarına erişme isteği gibi nedenlerle artan düzensiz göçle mücadele aktarılmakta, sınır kontrolleri ile sınır yönetimi ve güvenliğinin önemi vurgulanmaktadır. Küresel düzensiz göç ile mücadelede iş birliği, sınır dışı etme işlemlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi, gönüllü, güvenli ve onurlu geri dönüşlerin teşvik edilmesi gibi konular diğer kalkınma planlarındaki vurgulardan farklılaşmaktadır.

Bu çalışmada, 2011 yılı Arap Baharı sonrası dönemi kapsayacak şekilde 10, 11 ve 12. Kalkınma Planları incelenerek göç politikaları küresel gelişmeler bağlamında ele alınmış, politikaların nasıl şekillendiği ve dönüştüğü, geleceğe dair stratejilerin ne yönde belirlendiği MAXQDA programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular ile uluslararası göç ve dinamiklerin Türkiye'nin göç yönetimini ve politikalarını ne yönde etkilediği ortaya konulacaktır.

PANEL 3 : D - 317

11.00-12.30 Perspectives on Discourse, Gender and Society

91 From Emancipation to Diaspora Tensions: The Migration Experiences of Highly Skilled Turkish Women in Germany

Buket Özdemir Dal, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. İtir Aladağ Görentaş, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye

Recent migration patterns show an increase in the number of female migrants, particularly those within the skilled labor force (OECD/EU, 2018). While some studies highlight gender disparities in education, employment, and income in the country of origin as key drivers for the emigration of highly skilled women, others dispute the direct influence of gender inequality. The discourse surrounding highly skilled emigration often lacks

a gendered lens, a gap also evident in studies on Turkish professionals.

This research investigates the social and political factors influencing the migration of highly skilled Turkish women to Germany, analyzing how these experiences affect their relationships with the Turkish diaspora. Based on 16 in-depth interviews conducted between 2022 and 2023 with highly skilled Turkish women who recently migrated to Germany, we hypothesize that, in addition to seeking emancipation from a male-dominated society and increasing conservatism, the climate of de-securitization and the rollback of women's rights in their home country significantly influence their decision to migrate. Furthermore, their motivations align with the capabilities and aspirations model, driven by a desire for self-realization.

Our findings indicate that these women's personal reasons for emigrating reflect the political tensions of their home country. The perceived alignment of the Turkish diaspora in Germany with the ruling AKP government exacerbates the already fraught dynamics between the women and the broader diaspora, creating tensions in their social interactions. This study highlights the need for a nuanced understanding of how political and social dynamics in both the country of origin and the host country shape the migration experiences of highly skilled women, offering valuable insights into gendered migration patterns and diaspora relations.

Key words: Gendered migration, Highly skilled women, Turkish diaspora, Emancipation and self-realization.

109 “A Home of One’s Own”: Cartographies Home in the Imaginaries of Double Migrant Women from Syria in Kayseri

Doç. Dr. Armağan Teke Lloyd, Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Ayça Kurtoglu, Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Türkiye

The emergence of images of home and senses relating to belonging to a place called home in the minds of migrants are among unintended consequences of migration. Yet, neither migration nor home-related senses and images are gender neutral. Feminist scholarship has long established the knowledge that gender and migration are intimately interlinked (Morocvasic, 1984), and “home” is both gendered and vary in the lived experiences of migrants (Brah, 1996; Yuval-Davis, 2006). We draw on Taylor’s (2013) conception of “home”, namely the spatial home, the temporal home, the relational home and the material home in this paper, while we present, analyse and discuss what home means to women who were forced to migrate twice due to two different major humanitarian situations, namely conflict and disaster. The first humanitarian condition was the conflict broke out in 2011 in Syria, which resulted in the dislocation of approximately thirteen million people out of 22.5 million. According to the UN data, 6.7 million of the dislocated people migrated out of the country, and almost 70 per cent of them migrated to Türkiye while seeking a refuge and got temporary protection. The second humanitarian condition was the two earthquakes that struck Türkiye’s southeastern region in the same day in 2023. The earthquake affected region was home to not only 13.5 million citizens, but also more than 49% of all Syrians under temporary protection. After the earthquake, 10-20% of the refugees left the region. A number of them migrated to Kayseri after the earthquakes. Our study is based on two group interviews and individual in-depth interviews. While we conducted the group interviews with thirteen women in two groups, and the in-depth interviews with fourteen women individually. The paper consists of four parts. In the first part we briefly outline the two humanitarian conditions, their large-scale devastating consequences resulting in people to migrate and how the state perspectives capture these humanitarian conditions. We introduce our conceptual and methodological understandings of the migrations in the second part. We present, analyse, and discuss what home means to the women interviewed in the third part. In the conclusion we draw attention to the

complexity, situational and often contradictory images, and senses of home on the part of women.

109 Mixed Marriages in Turkey: The Integration Process of Romanian Immigrant Brides in Izmir

Ana-Lavinia Popa, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye

This presentation is based on a literature review conducted for a doctoral thesis that aims to explore and describe the integration process of Romanian women who are married to Turkish citizens and live in Izmir, Türkiye. To avoid ambiguity at the conceptual level, the term "mixed marriages" was preferred to describe marriages between Romanian women and Turkish citizens. This term encompasses a broader range of distinctions between partners, including linguistic, national, or ethnic differences. However, the study will not focus on "marriage migration," which refers to migration movements resulting from marriage to a foreign partner and may be part of "family reunification" migration flows. Based on the available academic literature, we decided instead to investigate the integration process of women who migrated to Türkiye for reasons other than marriage or came to Türkiye after marriage and whose marriage with a Turkish citizen has led to changes in their immigration status.

At this stage, our focus is on a systematic literature review to identify and summarize broad themes and provide a foundation for developing a qualitative study that will address the main gaps found in the academic literature. The anticipated outcome of this study is to contribute significantly to the migration literature by introducing new perspectives on issues such as the international migration regime, integration, gender, and mixed marriages in Türkiye. It has been found that limited research has been conducted on Romanian immigrant women in Türkiye, especially regarding the relationship between integration and mixed marriage. By addressing this gap in the literature, our qualitative study aims to reveal similarities and differences between Romania and previously researched Eastern European and post-Soviet countries on the issue of mixed marriage. The

study will also contribute to the migration history between Romania and Türkiye.

Keywords: mixed marriages, Romanian immigrant brides, integration, Romania, Türkiye

114 INVESTIGATION OF IMMIGRANTS' SOCIAL HARMONY AND WORK RELATIONS IN TÜRKİYE

Emre Ertaş, UNDP, Türkiye

The phenomenon of migration has been an ongoing process defining humans as subjects from the beginning of world history to the present day. Although the nature of migration has changed in different time periods, it is known to have a continuous and enduring character. Today, it can be observed that many individuals around the world relocate for various reasons. Furthermore, with technological advancements, the visibility of migration has increased, transforming it from the subject of a single discipline into a topic explored by multiple disciplines. Challenges such as wars, natural disasters, and economic hardships experienced worldwide have led to an increase in the number of refugees, making it a global humanitarian issue. Refugee crises have deeply affected not only the humanitarian aspect but also economic and social dynamics. In this context, it can be stated that refugees hold significant importance concerning local economies and social cohesion. The interaction of refugees with host communities goes beyond

merely addressing a humanitarian issue and also offers substantial potential for economic development and societal integration. This presentation is a result of the study that aims to examine the social integration and work relations of refugees in both Türkiye and globally through an in-depth literature review, the study investigates various practices. The findings reveal that projects targeting migrants enable refugees to become contributors to the national economy and integral members of society rather than burdens, ensuring the establishment of a well-functioning social order.

13.45-15.00 Türkiye, Migration and Discourse

73 Statelessness and Migration: The Turkish Context

Prof. Dr. Güven Şeker, Carleton University, Canada

Prof. Dr. Mustafa Ökmen, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye

Statelessness means that a person does not belong to any country and does not have a nationality. It can create big problems when moving between countries and ensuring everyone has rights. Stateless people often do not need help getting important things, like healthcare, school, or jobs, which makes their lives much harder. Turkey is in a unique spot between Europe and Asia, and because many people are trying to move there, the problems of statelessness are even more significant.

This study looks closely at Turkey's laws and how they deal with statelessness, showing what they have done well and what still needs fixing. Turkey has some important laws to help people who do not have a country, called stateless individuals. These laws explain how to identify these people and give them a special ID card that allows them to live in Turkey and get some help, like going to the doctor and working. However, even with this ID, many stateless people still have trouble being included in society and enjoying all the same rights as others. It is made more complicated by problems with the system, differences in how the

rules are followed, and not enough people knowing about stateless individuals' rights.

The study looks closely at laws and rules in Turkey to understand how the country helps people who do not have a nationality, which means they are stateless. Researchers found 19 important legal documents, like laws and orders from the president, by searching through official Turkish legal websites. They also used other sources, like research papers and international laws, to better understand how Turkey's rules about stateless people compare to those in other parts of the world. Turkey has agreed to a set of rules from 1954 that helps people with no nationality. However, it has yet to agree to another important set of rules from 1961 that could help prevent more people from becoming stateless, especially children born to parents without a nationality. Right now, because of many people fleeing from Syria, there are problems with how these people can get recognized or become citizens, which makes their situation very confusing and uncertain. Even though Turkey has a system that determines who is stateless, it cannot be quite easy and takes a long time to get through. The study suggests a few important steps: First, Turkey should agree to a special agreement from 1961 that helps protect people without nationality. Second, figuring out who is stateless should be quicker and easier so people can immediately start. Third, it is important to teach people about their rights and what they can do if they do not have a nationality so they can get help. Lastly, ensuring the rules and policies are fair and include everyone will help solve the more significant reasons why some people are stateless, leading to better solutions in the future.

In conclusion, Turkey has done some good things to help people who do not have a nationality, but there are still many problems to solve. They need to work better and make sure everyone is treated fairly. If Turkey focuses on helping these people and learns from other countries, it can become a leader in finding suitable solutions for stateless people.

Keywords: Statelessness, Migration, Turkey, Human Rights, Legal Framework, Stateless Person Identity Document, 1954 and 1961 Conventions

85POLICY WITHOUT PRECEDENT: TURKEY'S POLICY RESPONSE TO SYRIAN REFUGEE CRISIS

Dr. Öğr. Üyesi Elif Şahin, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkiye

The Syrian refugee crisis stands as one of the most significant humanitarian challenges of the 21st century, profoundly impacting Turkey, which has become the host country for the largest number of Syrian refugees. This study investigates Turkey's response to the Syrian refugee crisis through a historical lens, examining how historical contexts, precedents, and migration patterns have influenced modern policy and cultural attitudes toward refugees. Turkey has been at the focal point in the worldwide refugee debate since the start of the Syrian Civil War in 2011 as it has welcomed nearly 3.5 million Syrians. This study uses a historical perspective to examine the evolution of Turkey's asylum policy, tracing them back to prior refugee movements in the region. The study uses a variety of

historical documents and official data to present a sophisticated picture of Turkey's migration policy frameworks.

The paper examines the sociopolitical responses to prior waves of migration to show the progression of Turkey's legal and humanitarian commitments to refugees. It also investigates how domestic elements like as nationalism and geopolitical considerations shaped policymaking in response to the Syrian crisis. This paper aims to identify reoccurring themes and techniques that have characterized Turkish refugee policy by putting Turkey's present approach within a larger historical perspective, illuminating the interplay between historical precedent and contemporary issues about refugees.

The findings underline the necessity of acknowledging past legacies of Turkey's migration management in understanding present refugee dynamics, providing useful insights for both policymakers and scholars. Finally, the study adds to the literature on migration governance by pushing for a historical approach to better understand the complexities and challenges of Turkey's migration regime and the consequences for future humanitarian responses. The research concludes with recommendations emphasizing the need of historical understanding in developing more integrative and effective refugee policies that address both urgent needs and long-term integration plans.

87NAVIGATING BUREAUCRACY AND BARE LIFE: REFUGEE REALITIES IN ATIA ABAWI'S AND HASSAN BLASIM'S NARRATIVES

Dr. Abida Younas, University of Warwick, United Kingdom

This paper explores Atia Abawi's *A Land of Permanent Goodbyes* and Hassan Blasim's *God 99*. Both writers look at the representation of refugees to explore how refugees are governed and regulated in a state of exception and are reduced to bare life. Being refugees themselves, they informed the world about the way refugees navigate the bureaucratic apparatus to obtain humanitarian aid and resettlement. Their work offers a powerful critique of the shortcomings of the host nation's inability to meet the needs of refugees or asylum seekers. Both authors use their migration experience to examine the asylum process's flaws and hypocrisy. Blurring the boundary between memoirs and reportage, both authors illuminate the bureaucracy of Turkish

and European immigration services. Through the main characters' experience, both writers depict the challenges (asylum process, legal obstacles, waiting period, temporary status, living conditions, family separation, human rights, for instance), that refugees encounter when navigating the immigration system.

65CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR MIGRANT MUSLIM WOMEN: CONTRIBUTION OF TWO CASES FROM GERMANY AND TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi Sakin Özışık, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Dua'a Al-Namas, Türkiye

This article examines the intersection of migration, gender, and religion, focusing on the experiences of Muslim women with migration backgrounds in Germany and Turkey. It explores how categories like "migration background" is used to label and categorize individuals, often oversimplifying their experiences and resources. These categories can perpetuate stereotypes, contributing to social inequalities and prejudice. The article highlights the challenges migrant-background women face,

particularly when wearing a headscarf, which often exposes them to discrimination and stereotyping, both in Germany and Turkey.

The paper draws on intersectionality theory, emphasizing how different social categories—gender, migration background, religion—interact to shape individuals' lives and experiences. Through case studies in both countries, the article shows how migrant women are often excluded, marginalized, and misunderstood, with their actions and choices frequently scrutinized. For example, a Muslim woman in Germany wearing a headscarf faces verbal aggression and unsolicited advice, while in Turkey, a migrant mother is harassed for her children speaking English in public. These situations reflect broader patterns of boundary violations and the imposition of identity, where migrant-background women are seen through the lens of their religion, ethnicity, or migration status.

The article critiques the dominant cultural attitudes that disregard the autonomy of migrant women, particularly those with visible markers like the headscarf, and argues for more nuanced approaches to understanding their lived realities. It calls for better recognition of these women's resources and potential and emphasizes the need for societal changes that address not only the legal equality of women but also the deeper cultural prejudices that limit their opportunities and freedom.

15.15-16.30 Migration, Labor, and Policy

19 Navigating Policy and Prejudice: The Implications of Morocco's Migration Policies on Sub-Saharan Migrants

Dr. Salim Dib, Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Morocco

Morocco has emerged as both a transit point and destination for Sub-Saharan migrants seeking to reach or settle in Europe. In response to these growing migration flows, Morocco has implemented various policies, including a notable 2013 program to provide legal status to undocumented migrants. However, the

implications of these policies are multifaceted, presenting both opportunities and challenges for the migrant population. This paper explores the intersection of Morocco's migration policies and the social realities faced by Sub-Saharan migrants. It examines how Morocco's evolving approach to migration has shaped migrants' access to healthcare, education, employment, and housing, highlighting the complex dynamics of policy enforcement. At the same time, the paper addresses the persistence of racial prejudice and xenophobia, which continue to marginalize migrant communities despite formal policy efforts. By analyzing both the policy framework and its on-the-ground impact, this study provides a nuanced understanding of the ways in which Morocco's migration policies both facilitate and hinder the integration of Sub-Saharan migrants, and how these policies interact with societal attitudes towards race and migration.

5 PRECARIOUS MIGRANT WORKERS AND THE SOCIALISATION OF PRECARITY IN GLASGOW

Dr. Panos Theodoropoulos, King's College London, United Kingdom

Despite their important position in the UK's economic structure, and the frequent attacks directed upon them in all spheres of social life, examples of migrant worker mobilisations are rare. Extant scholarship has largely focused on analysing these rare instances of mobilisation; yet significantly less work has been done in examining the reasons behind this rarity. Drawing on a covert ethnographic process in which I assumed work in six precarious workplaces in Glasgow, including an Amazon warehouse, as well as formal interviews with 21 migrant workers, I attempt to analyse the barriers to migrant worker mobilisation. I develop the notion of the socialisation of precarity, which I define as a set of dispositions that allows precarious workers to cope with the ceaseless and contradictory demands made upon

them while developing the skills, comportments, and performances required to survive precarity. In this process, precarity is naturalised, and may even contribute to crafting individual identities of resilience. Precarity thus becomes not something to be challenged, but something to be survived through; indeed, the measure of one's self-worth may be drawn through this process, thereby reinforcing the ideological and cultural foundations of neoliberalism. This is enabled by the wider retrenchment of class-based and other oppositional narratives from the communities and lives of precarious migrant workers. I argue that the first step in addressing the socialisation of precarity lies in the embedded presence of these movements in workers' communities, as precarity destroys the foundations needed for shop-floor organising.

67STORIES OF ARTISTIC WORK AS MIGRANT LABOUR AND THE ARTIST AS A MIGRANT WORKER IN ISTANBUL, ATHENS, AND BERLIN

Persefoni Myrtsou, Humboldt-Universität zu Berlin, Germany

In this paper, I observe how migrant artists negotiate their working practices and invent strategies for migrant survival and artistic success in Istanbul, Athens, and Berlin. The data consists mainly of interviews with migrant artists who live (or lived) long-term in the three cities. The analysis examines artists as migrant workers through their negotiations of place, local politics, identity, and migration regimes in the contexts where they live and practise their art. By doing so, it presents artistic

practice as labour and highlights its implications in migratory contexts.

The Western canonical glorification of artistic practice as a uniquely fulfilling form of work and the attribution of divine properties to the artist and the artwork overshadow the labour of artists. Moreover, artists' rights as workers are compromised in today's globalised art worlds, which are characterised by highly precarious forms of work, intensified by the lack of international (and often local) unionised representation for artists. The artists' testimonies showcase the complexity of the practices and strategies they invent to create favourable working conditions in migration, along with their everyday negotiations and reinvention of working strategies to survive migrancy and succeed professionally. The analysis is complemented by ethnographic notes from my experience as a practicing artist in all three cities.

By juxtaposing the working situation for artists in the three cities, I seek to deconstruct essentialising and stereotypical images of artistic work in metropolises and creative work in migration and to vizibilise artists' struggles and strategies in their pursuit of feeling artistically successful and personally fulfilled as members of local and transnational artistic communities. Finally, by paying attention to the various identity intersections of the precarious migrant artist as a worker, I suggest that this position guides artists in developing a political vision for themselves that reinforces their invented ways of finding meaning in their life and art within the local, glocal, and transnational geographies where they live and practise their work.

47 Reintegrable or Non-Reintegrable? Examining Deportation Policies in Light of Donald Trump's Proposed Mass Expulsion

Dr. Hansel Alejandr Aguilar, George Mason University, United States of America

The proposed mass deportations under the second term of President Donald Trump call for a critical examination of the realities faced by deportees in their countries of origin. Drawing from ethnographic research conducted in Honduras, this paper highlights the challenges of reintegration for deported migrants within an unstable political, economic, and social landscape. The U.S. policy of mass deportation, framed as a straightforward solution to complex migration issues, neglects the transnational identities of migrants and the structural inadequacies in receiving states like Honduras.

Honduras serves as a stark case study, where deportees struggle to reintegrate into a society ill-equipped to address their needs. This research identifies the lack of strategic reintegration plans from both sending and receiving nations, resulting in social invisibility for returnees and perpetuating cycles of displacement. The deportees, who often maintain transnational ties and contribute significantly through remittances, are stigmatized and marginalized upon return, revealing the limitations of the current deportation paradigm.

This study critiques the binary categorization of migrants as “desirable” or “undesirable” and argues for a reconceptualization that considers migrants’ reintegration potential. By categorizing deportees as “reintegrable” or “non-reintegrable,” policymakers can adopt a more humane, economically responsible, and globally attuned approach to deportation. This framework aligns with the realities of a globalized economy and transnational identities, offering a pathway toward a more effective and equitable migration policy.

In light of the proposed policies, this paper emphasizes the urgent need to address the systemic inefficiencies and human costs of deportation, advocating for transnational collaboration and comprehensive reintegration strategies. This research contributes to the broader discourse on migration, deportation, and societal impacts, offering insights for academics, policymakers, and practitioners engaged in migration studies and transnational justice.

1 Düzensiz Göç Ve Gönüllü Geri Dönüş: Dünya Genelindeki Uygulamalar

Dr. Murat Koçanlı, Türkiye

Bireyler varoluşundan bu yana çeşitli etmenlerin etkisiyle daha refah bir yaşam kurmak, ekonomik yeterliliklerini sağlamak ve daha güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürmek amacıyla sürekli göç etmişlerdir. Ancak her göç süreci, göç eden bireyin hedefleri ile uyumlu gerçekleşmemektedir. Demografik unsurlar, kişisel özellikler ve göç edilen toplum ile devletin düzensiz göç olgusuna yönelik bakış açısı ile politikası göç sürecinin olumsuz sonuçlanmasına vesile olmaktadır. Bu bağlamda göç eden bireyler, göçün diğer bir boyutu olan geri dönüş göçü ile kendi kaynak ülkelerine dönüş kararı verebilmektedir. Ancak bu geri dönüş kararının mutlak surette gönüllü olması şarttır. Zira 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesinde geri göndermeme prensibi yer almaktadır. Herhangi bir ülkeye siyasi, dini, temel güvenlik veya herhangi bir nedenden dolayı göç eden birey (mülteci, sığınmacı, ikincil koruma, uluslararası güvenlik, geçici koruma statüsü) kendi rızasının dışında geldiği kaynak ülkeye gönderilmemesi prensibi uluslararası mevzuatta esastır. Uluslararası mevzuat çerçevesinde geri dönüşün üç önemli esası bulunmaktadır; bireyin tam rızası, güvenli dönüş için uygun barınma, alt yapı imkanları ve iş fırsatların olması ve sürdürebilir olmasıdır. Bireylerin kişisel özellikleri, göç edilen ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik şartlar, toplumun düzensiz göçe bakış açısı, ulusal ve uluslararası mevzuat, kaynak ülkenin göç eden bireye yaklaşımı gibi birçok unsur geri dönüş sürecini etkilemektedir. Bu bağlamda geri dönüş süreci karmaşık bir olgu olarak değerlendirilmelidir.

Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde; Afganistan, Bosna-Hersek, Eritre, Guatemala, Şili, Angola, Ruanda, Tacikistan, Vietnam, Kamboçya, Etiyopya, Mozambik, Burundi, Bangladeş, Sri Lanka, Irak, Liberya, Güney Sudan geri dönüşlerin

gerçekleştirdiği belli başlı kaynak ülkeler olduğu görülmektedir. Bununla birlikte; 1990'lı yıllarda 20.000 civarında Guatemala kökenli bireyin Meksika'dan, 1991 yılında 1 milyon Etiyopya kökenli göçmen Somali ve Sudan'dan, 1992-1996 yılında 1.7 milyon Mozambikli göçmen ve 2.7 milyon Afganlı İran ve Pakistan'dan ve 1995-1996 yıllarında ise 250.000 Bosnalı birey kendi ülkelerine geri dönmüştür. Bu örnekleri çoğaltabilmek mümkündür. Ancak geri dönen göçmen bireylerin dönüşlerinde, birçok tehlike ile karşılaştığı ortaya konmaktadır. Bu tespit ile geri dönüşlerin hızını yavaşlattığı söylenebilir.

2011 yılından itibaren Orta Doğu bölgesinde meydana gelen kaos ve kargaşa ortamı özellikle Suriye'de yaşayan bireylerin kitlesel göçüne yol açmıştır. 2023 yılında Türkiye genelinde yaşayan Suriyelilerin sayısı 3.124.780 olarak gerçekleşmiştir (GİB, 2023). Son yıllarda alınan tedbirlerin etkisiyle Türkiye'ye yönelik kitlesel akınların yavaşladığı ve durduğu ifade edilmelidir. Türkiye geçmişte yaşanan başarısız geri dönüşler kapsamında, Suriye kuzeyinde icra ettiği faaliyetler doğrultusunda güvenli bölgeler kurmuş durumundadır. Zira Ürdün ve Lübnan'da yaşayan Suriyeliler, 2016-2019 yılında icra edilen normalleştirme faaliyetleri çerçevesinde ülkelere geri dönmeye başlamıştır. Ancak ülkelere dönen birçok Suriyeli birey, kendi ülkelerindeki siyasi otorite tarafından kötü muameleyle maruz kalmış ve geri dönüşün olumsuz sonuçlanmasına neden olmuştur. Türkiye, geçmişte yaşanan örnekler doğrultusunda geri dönüşlerin olumlu ve yapıcı olması amacıyla farklı bir politika izlediği ön görülmektedir. Bu temel yaklaşımlardan hareketle, çalışmada yakın tarihte Avrupa ve Güney Doğu Asya bölgelerinde yaşanan göç süreçleri ve geri dönüşler incelenmiştir. Geri dönüşlerin temelindeki olumlu ve olumsuz unsurlar analiz edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda, Türkiye'nin yürüttüğü uygulamalardan örnekler verilerek karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Düzensiz Göç, Gönüllü Geri Dönüş, Geri Göndermeme, Türkiye, Avrupa Ülkeleri Uygulamaları.

97 Türkiye'nin Geri Dönüş Politikası: Sınır Şehirlerden Karşılaştırmalı Bir Analiz

Dr. Nefise Ela Gökalp Aras, İsveç Araştırma Enstitüsü, Türkiye

Umutcan Yüksel, İsveç Araştırma Enstitüsü, Türkiye

Hakan Ünay, İsveç Araştırma Enstitüsü, Türkiye

Bu çalışma, Türkiye'nin göç yönetimi çerçevesinde şekillenen geri dönüş politikalarını, yasal ve kurumsal çerçeve üzerinden makro düzeyde ve ülkenin giriş ve çıkış noktası özelliği taşıyan önemli sınır şehirlerinde gerçekleştirilen mezo ve mikro düzeylerdeki saha çalışmaları üzerinden ampirik olarak analiz etmektedir. Çalışma gönüllü ve zorunlu geri dönüşlerin yanı sıra geri itme (pushback) uygulamalarını da kapsayan farklı geri dönüş uygulamalarını ele almaktadır. Bu çalışmadaki bulgular, bir AB-Horizon projesi olan "GAPs: Decentring the Study of Migrant Returns and Return Policies" kapsamında; Gaziantep, Van, İzmir ve Edirne sınır şehirlerinde yapılan saha araştırmalarına dayanmaktadır. Çalışma aynı zamanda meso düzeyde ilgili aktörlerle Ankara ve İstanbul'da gerçekleştirilen meso düzey mülakatlarla da desteklenmiştir. Bu kapsamda söz konusu şehirlerde 2024 yılı içerisinde mikro düzeyde Suriyeli, Afgan ve diğer uyruklardaki göçmenlerle 22 mikro düzey mülakatların yanı sıra; geri dönüş süreçlerinde yer alan devlet, devlet-dışı aktörler, uluslararası örgütler, yerel, ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleri temsilcileri, avukatlar gibi meso düzey aktörlerle de toplam 57 görüşme gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu sınır şehirleri, Türkiye'nin göç politikalarının farklı yönlerini örneklemek üzere seçilmiş; Ankara ve İstanbul ise ulusal politika geliştirme ve idari süreçlerin merkezi olarak önemli bir bağlam sunmaktadır. Şehirlerin seçimlerinde her şehrin göç ve geri dönüş süreçlerindeki özel dinamikleri etkili olmuştur. Gaziantep, Suriye'den kitlesel göçünün başladığı 2011'den barındırdığı geçici koruma altındaki Suriyeliler adına en önemli şehirlerden biridir ve Aralık 2024 itibarıyla de İstanbul'un ardından ikinci sırada yer alan şehir gerek gönüllü gerekse de zorunlu göç adına son derece önemlidir. Van, yaklaşık

40 yıldır Afgan göçmenlerin Türkiye'ye giriş noktası olarak geri dönüş adına gönüllü, zorunlu ve geri itmeler adına çok önemli birlikler sunmaktadır. Edirne ve İzmir, Avrupa'ya kara ve deniz yoluyla geçmek isteyen göçmenler için son 10 yılda daha da önemli geçiş noktaları haline gelmiştir ve geri dönüş adına özellikle zorunlu geri dönüş ve geri itmeler (pushback ve pushforward olarak) adına en önemli şehirlerdendir. İzmir, 2016 tarihli AB-Türkiye Mutabakatı'nın uygulama şehri olarak zorunlu geri dönüşler adına geri kabul süreçleri için önemli bilgiler sağlarken; Edirne, özellikle 2020 Pazarkule Olayları ile öne çıkan önemini günümüzde halen sürdürmektedir.

Bu kapsamda, araştırma, Türkiye'nin geri dönüş politikalarının yerel düzeydeki uygulanışını ve bu süreçlerin farklı şehirlerde nasıl şekillendiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, araştırma bulguları, bu şehirler arasında önemli benzerlikler olduğu kadar farklılıklar da bulunduğunu göstermektedir. Özellikle geri dönüş altyapıları ve aktör ağları açısından görülen süreklilikler, yerel uygulamalardaki farklılıklarla birlikte kritik politika tutarsızlıklarına işaret etmektedir. Elde edilen bulgular, Türkiye'nin geri dönüş politikalarının coğrafi konuma bağlı olarak nasıl farklılaştığını ve bu farklılıkların geri dönenlerin deneyimlerini nasıl şekillendirdiğini detaylandırmaktadır. Çalışma, Türkiye'nin geri dönüş göçü yaklaşımının sınır şehrinin dinamiklerine bağlı olarak değişkenlik gösterdiğini ve fakat bununla birlikte bütünsel anlamda somut bir ulusal geri dönüş yaklaşımı olduğunu göstermektedir.

Çalışma, Türkiye'nin göç politikalarının çok katmanlı yapısı içinde göreceli olarak daha az ele alınan geri dönüş ve geri kabullere ilişkin kamramsal ve amprik katkı sağlamaktadır. Bu analiz, sadece Türkiye'nin göç yönetiminde değil, aynı zamanda uluslararası göç politikaları bağlamında geri dönüş süreçlerinin yeniden değerlendirilmesi için önemli ipuçları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geri Dönüş Göçü, Suriye, Afganistan, Türkiye, Göç Politikası

117 Türk Hukukunda Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Gönüllü Geri Dönüş Süreçleri ve Esad Rejiminin Çökmesi Sonrası Alınan Yeni Tedbirler

Dr. Öğr. Üyesi Hümeysra Zeynep Erden, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Türkiye

Menşe ülkelerini terk etmek zorunda kalan mültecilere yönelik kalıcı çözümler genel olarak üç başlık altında ele alınmaktadır: gönüllü geri dönüş, yeniden yerleştirme ve yerel entegrasyon. Bu çözüm yollarının uygulanmasında devletleri bağlayıcı bir uluslararası düzenleme bulunmamakla birlikte, bireylerin ihtiyaçlarına ve dönemin şartlarına en uygun çözümün tatbiki esastır. Türkiye'nin bu kapsamda öncelikli olarak benimsediği çözüm yöntemi ise gönüllü geri dönüştür.

Gönüllü geri dönüş, menşe devleti terk etmeye neden olan koşulların ortadan kalkmasının ardından, bireylerin kendi rızalarıyla geri dönmelerini ifade etmektedir. Ancak, bu sürecin başarılı bir şekilde tamamlanabilmesi için güvenlik, barınma, sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlerin sağlanmasını garanti eden koşulların oluşturulması gerekmektedir. Uluslararası deneyimler, bu süreçlerin tek başına yeterli olmadığını ve dönüş sonrası karşılaşılabilecek sorunların giderilmesinin de gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, geri dönüş süreçlerinde ev sahibi devletin geri göndermeme yasağını ihlal etmeme yükümlülüğü de devam etmektedir. Bu bağlamda, 8 Aralık 2024 tarihinde Şam'ın muhalifler tarafından ele geçirilmesi ve Esad rejiminin çökmesi, dünya genelinde yaşayan Suriyelilerin, özellikle de 2011 yılından itibaren Türkiye'de geçici koruma statüsü altında bulunan Suriyelilerin geleceği hakkında önemli soruları gündeme getirmiştir. Zira Suriye'deki çatışmaların sona ermesi, gönüllü geri dönüşlerin uygulanabilmesi için beklenen temel koşulu nihayet sağlamıştır.

Gönüllü geri dönüş süreçleri, ulusal düzeydeki çabaların ötesinde, uluslararası iş birliği ve destekle daha etkili bir şekilde yönetilebilir. Ancak, uluslararası geri dönüş deneyimleri, bu süreçlerin her zaman sorunsuz sonuçlanmadığını

göstermektedir. Geri dönen bireylerin yeniden göç etme riski bulunmakta, dönüş sonrası yeni zorluklarla karşılaşılabilmekte ve tüm sığınmacıların kaynak ülkeye geri dönmediği durumlar sıklıkla gözlemlenmektedir. Bu durum, geri dönüşleri yalnızca fiziksel bir yer değiştirme süreci olmaktan çıkararak, bireyleri yeni deneyim ve zorluklarla karşı karşıya bırakan sosyal bir olgu haline getirmektedir. Dolayısıyla, dönüş süreçlerinin başarısı, hem menşe hem de ev sahibi ülkelerin etkin koordinasyonuna ve kapsamlı bir planlama yaklaşımına bağlıdır.

Bu çerçevede, bu çalışmada Türk hukukunda geçici koruma statüsü sahiplerinin gönüllü geri dönüş süreçlerinin nasıl düzenlendiği ele alınacaktır. Çalışmada özellikle Esad rejiminin çökmesinin ardından Türkiye'nin geçici koruma altındaki Suriyelilerin ülkelerine güvenli ve gönüllü geri dönüşlerini sağlamak amacıyla aldığı yeni tedbirler ve uygulamaya koyduğu politikalara yer verilecektir.

62 MÜLTECİLERE YÖNELİK ÇALIŞMALARDA GÖNÜLLÜLER VE GÖNÜLLÜLÜK DENEYİMLERİ

Melike Nur Aksoy, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Simel Parlak, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi,
Türkiye

Göç hareketliliğiyle beraber sivil toplum kuruluşlarının gönüllülük faaliyetleri göç ve mülteci çalışmaları üzerine odaklanmıştır. Bu bağlamda Türkiye’de mültecilere yönelik gönüllülük faaliyetlerine katılım sağlayan gönüllülerin; gönüllülük deneyimlerinin ve yaşantılarının değerlendirilmesinin önem kazandığı ifade edilebilir. Bu sebeple araştırmada Türkiye’deki mültecilere yönelik çalışmalara katılım sağlayan gönüllülerin gönüllülük deneyimlerinin araştırılması amaçlanmaktadır. Bu araştırmada yorumlayıcı fenomenolojik araştırma kullanılmış olup 5 sivil toplum kuruluşundan 9 gönüllü ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ölçüt örnekleme ve kartopu örnekleme

yöntemi ile seçilen katılımcılar, mültecilere yönelik çalışmalara katılım göstermiş gönüllülerden oluşmuştur. Bulgular mültecilere yönelik çalışmalarda gönüllülük süreci ve mültecilere yönelik çalışmaların gönüllülere etkisi olmak üzere iki ana tema altında toplanmıştır. Mültecilere yönelik çalışmalarda gönüllülük süreci ana teması; “gönüllülük kararı”, “gönüllülük faaliyetleri” “gönüllülük yapmayı etkileyen değerler” olmak üzere üç alt temadan oluşmuştur. Mültecilere yönelik çalışmaların gönüllülere etkisi ana teması ise; “mültecilerle çalışmanın gönüllülere katkısı” ve “mültecilerle çalışmanın zorlukları” olmak üzere iki alt temadan oluşmuştur. Sonuçlarda, gönüllülük kararında göç hareketliliğindeki artışın etkisinin yanı sıra mülteci karşıtlığının etkisi görülmüştür. Mültecilere yönelik gönüllülük faaliyetlerinin sosyal yardım çalışmaları, eğitim faaliyetleri ve akademik çalışmaları barındırdığı bulgulardandır. Gönüllülük yapmayı etkileyen değerler arasında dini değerlerin etkisinin yanı sıra mültecilerin vatandaşlık ve kimlik statülerinin belirsizliğine şahit olan gönüllülerin kimlik, devlet ve vatandaşlık kavramlarına dair bakış açılarının etkilenmesi de önemli bulgular arasında ifade edilebilmektedir. Mültecilere yönelik faaliyetlerde bulunan gönüllülerin; kültürel farklılıklar, göç politikaları ve kırılgan gruplarla çalışmanın zorluklarını deneyimledikleri görülmüştür. Bu bulguların bir sonucu olarak mültecilere yönelik faaliyetlerin ve gönüllülerin deneyimlerinin iyileştirilmesi adına ülke çapında politikalar geliştirebilmek için farklı örneklem grupları üzerinde daha ileri araştırmaların yapılması önerilmektedir. Bu bulgular ışığında gönüllülük deneyimlerinin ve mültecilere yönelik faaliyetlerin iyileştirilmesi için öneriler sunulmuştur.

13.45-15.00 Disiplinlerarası Çalışmalar ve Göç

29 Çatışma Kuramı Bağlamında Menekşe Toprak'ın Yapıtlarında Göç ve Göçmenlik

Doç. Dr. Tuncay Bilecen, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Efnan Dervişoğlu, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye

Günümüz yazarlarından Menekşe Toprak, önce öyküleriyle tanınmıştır; yazarın ilk kitabı da öykülerini bir araya getiren ve 2007’de yayımlanan Valizdeki Mektup’tur. İkinci öykü kitabı Hangi Dildedir Aşk’ın ardından romana yönelen yazarın kendi yaşamından izler de taşıyan ilk romanı Temmuz Çocukları, 2011’de okurlarla buluşur; onu diğer romanları Ağıtın Sonu, Arı Fısıltıları ve Dejavu izler. Toprak, ilk öykülerinden itibaren içsel yaşamlarını derinlemesine irdelediği karakterler yaratmış; ağırlıklı olarak toplumsal cinsiyet, kadın erkek ilişkileri, göç ve göçmen yaşamı konularını işlemiştir.

Bu bildiride, Menekşe Toprak’ın öykülerinde ve romanlarında göç ve göçmenlik olgusunu hangi boyutlarıyla ele aldığı çatışma modeli bağlamında irdelenecektir. Göç araştırmaları bakımından kullanışlı ve esnek bir model olan çatışma modeli, özellikle disiplinler arası çalışmalarda farklı alanlardaki bilgi dağarcığını bir araya getirme ve yoğurma potansiyeliyle ilgili yazına önemli katkılar sağlamaktadır. Toprak’ın yapıtları, farklı çatışma düzeylerine ilişkin sunduğu zengin örneklerle göçün çok katmanlı ve değişken yapısını anlamamıza yardımcı olmaktadır.

44 1961 YILINDA İMZALANAN TÜRKİYE-ALMANYA İŞGÜCÜ ANLAŞMASI'NIN TÜRKİYE'DEKİ YEREL VE ULUSAL BASINA YANSIMASI

Arş. Gör. M. Mustafa İyi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Türkiye

Fatma Nur Ulukan, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
Türkiye

İkinci Dünya Savaşı sonrasında Almanya'nın işgücüne ihtiyaç duyması birçok ülke ile işgücü anlaşmaları imzalamasına sebep olmuştur. Bu kapsamda Türkiye ve Almanya arasında da 30 Ekim 1961 yılında İşgücü Anlaşması imzalanmıştır. Anlaşma kapsamında Türkiye'den Almanya'ya yoğun bir göç akışı gerçekleşmiştir. Başlangıçta geçici olarak Almanya'ya göç eden

“misafir” Türk işçiler sonrasında kalıcı hale gelerek Almanya’da Türk nüfusunun artmasına neden olmuştur. Kitlesel olarak gerçekleşen bu göçler işgücü anlaşmasının imzalandığı yılda ve sonrasında çeşitli siyasi söylemlere, seçim beyannamelerine ve politikacıların vaatlerine bir şekilde yansımıştır. Benzer şekilde Almanya’ya gerçekleşen bu göçlerin dönemin basınına da yansması kaçınılmaz olmuştur. Buradan hareketle bu araştırma Türkiye’de 1961 yılında faal olan, yerel ve ulusal gazetelerinin Ekim, Kasım ve Aralık ayında çıkardıkları nüshalarda işgücü anlaşmasını ve Almanya’ya gerçekleşen işçi göçlerine ne şekilde yer verdiklerini incelemektedir. Literatürde Almanya’da gerçekleşen işçi göçlerini basına yansması üzerinde inceleyen çeşitli çalışmalar olmasına karşın bu çalışmalar sadece belirli gazetelere veya dar bir tarih aralığını kapsamaktadır. Buna karşın bu araştırma Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin (TBMM) arşivinde yer alan ve 1961 yılında yayın hayatında olan bütün gazetelere odaklanmıştır. Bu kapsamda işgücü anlaşması ve Almanya’ya göç konusunda gazeteye konu olan toplam 26 gazeteye ulaşılmıştır. Bu bildiri ile arşiv taraması ve doküman analiz sonucunda işgücü anlaşmasının ilk yılında yerel ve ulusal basına nasıl yansıdığı ele alınacaktır. Araştırma kapsamında TBMM’de altı ay boyunca arşiv çalışması yapılmış, ulaşılan haberler ayıklandıktan sonra tasnif edilmiştir. Bu çalışma boyunca nitel yöntemlere başvurulmuş ve tümevarımsal bir yol izlenerek içerik analizi yöntemi kullanılarak doküman analizi yapılmıştır. Sonuç olarak işgücü anlaşmasının içeriğine dair, hangi şartlarda imzalandığı ve işçilerin Almanya’daki tecrübelerine dair ilk elden özgün verilere ulaşılmıştır. Bunlar içerisinden bir örnek olarak işgücü anlaşmasının aslında 1 Eylül 1961 tarihinde resmi olarak yürürlüğe girmesi gösterilebilmektedir.

107 Hanif Kureishi’nin Homi Bhabha perspektifinden The Buddha of Suburbia Adlı Eserinin Sömürge Sonrası Analizi

Arş. Gör. Aziz Mücahit Bakır, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Bilal Yıldız, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

Tarih boyunca postkolonyalizmden sonra birçok oluşum ortaya çıkmıştır. Sömürgeleştirilmiş ülkelerde siyasi, sosyal ve ekonomik alanlarda önemli değişiklikler olmuştur. Sömürgeciliğin sona ermesinden sonra, giderek sömürgeleştirilen ülkelerdeki insanlar Avrupa ve Amerika'ya göç etmeye başladı. Göç ettikleri ülkelerde gözlemlediklerini bütünleştirme ve değerlendirme fırsatı buldular. Bu süreçte sömürge sonrası edebiyat teorisi ve 'Üçüncü Alan' Teorisinin ortaya çıkmasını sağladılar. Homi Bhabha ve Edward Said, sömürge sonrası edebi kavramları üzerinde etkili oldular. Bhabha, bireysel sömürgeleştirilmiş göçmenler üzerinde yoğunlaştı ve sömürgeleştirilmiş insanların adaptasyon süreci sırasında ve sonrasında meydana gelen travmatik durumları tanımlayan taklit, melezlik, arada kalmışlık, yerinden olma ve kültürel kimlik gibi kavramlar üzerinde gözlemler ve çalışmalar yaptı. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, Hanif Kureishi'nin Varoşların Budası adlı eserini sömürge sonrası kavramlar bağlamında Homi Bhabha perspektifinden analiz edilcektir. Kureishi karışık bir kültür içinde büyüdü ve birçok alanda deneyimler yaşadı. Bu çalışmada kimlik krizi, kararsızlık ve üçüncü alan gibi teoriler karakterler aracılığıyla detaylı bir şekilde analiz edilecektir.

33 Göç Araştırmalarında Dijital ve Multimodal Yaklaşımlar: Yöntemsel Yenilikler ve Etik Sorunsallar

Dr. Öğr. Üyesi Güler Canbulat, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkiye

Göç araştırmaları, günümüzün hızla değişen teknolojik ve toplumsal dinamikleri içerisinde yeni yöntemsel ve etik zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle dijital medyanın bireyler ve topluluklar üzerindeki etkisi, göçmenlik süreçlerinin anlaşılmasında yeni bir perspektif sunmaktadır. Ancak, bu perspektifin derinlemesine kavranması, yalnızca dijital medya merkezli bir analizle değil, aynı zamanda geleneksel

antropolojik yöntemlerle birleştirilmiş kapsamlı bir multimodal yaklaşımı gerektirmektedir. Bu bildiride, multimodal antropoloji ve dijital göç çalışmaları bağlamında önerilen yöntemsel yenilikler ve etik çerçeveler ele alınmaktadır. Aynı zamanda, Türkiye'deki Afrikalı göçmenler üzerinde yaptığım alan araştırması, bu tartışmalara örnek oluşturan bir vaka çalışması olarak sunulacaktır. Multimodal antropoloji, farklı medya ve modaliteler aracılığıyla toplumsal gerçeklikleri anlamayı amaçlayan disiplinlerarası bir araştırma yaklaşımıdır. Bu yöntem, yalnızca sonuç ürünlerine değil, aynı zamanda araştırma süreçlerindeki çoklu bilgi ağlarına odaklanır. Görsel, işitsel, metinsel ve duysal modalitelerin bir arada ele alındığı bu yaklaşım, antropolojik araştırmalara daha geniş bir perspektif sunmaktadır. Multimodal antropoloji, bilgi üretiminin duysal, estetik ve politik boyutlarını anlamada yeni kapılar aralamakta; bu süreçte araştırmacının yaratıcı, özdüşünümsel ve sezgisel katkısını teşvik etmektedir.

2017-2022 arasındaki beş yıllık dönemde Türkiye'deki Afrikalı göçmenler üzerine yaptığım nitel alan araştırması, dijital medya kullanımının göçmenlerin gündelik yaşamlarındaki rolünü anlamayı amaçlamıştır. Bu araştırmada Leurs ve Prabhakar'ın (2017) tanımladığı dijital medya merkezli siber kültür ve medya merkezli olmayan etnografi yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Katılımcılarla gerçekleştirilen derinlemesine görüşmeler ve uzun bir döneme yayılan katılımcı gözlem deneyimi dijital medyanın göçmenlerin hareketliliği üzerindeki etkilerini anlamada önemli veriler sunmuştur. Geleneksel yöntemle elde edilen antropolojik veriler ile dijital ortamda toplanan görsel ve metinsel veriler birleştirildiğinde; göçmenlerin umut, arzu ve dayanışma ağlarını nasıl şekillendirdiklerini bütünsel olarak analiz etmek mümkün olmuştur. Multimodal antropolojik bulgular, bilgi iletişim teknolojilerinin, hem pratik hem de spekülâtif anlamda göçmenlerin mobilitesindeki merkezî rolünü göstermektedir. Katılımcıların dijital bağlantılar aracılığıyla, ekonomik fırsatlar aramanın yanı sıra, topluluklarının sosyal hayal gücünü de yeniden inşa etmektedirler.

Dijital göç araştırmaları, göçmenlerin dijital pratiklerini ve medya kullanımını anlamada yeni bir çerçeve sunmaktadır. Bu bağlamda, dijital medya ve göçmenlik süreçleri arasındaki ilişki yalnızca gözetim ve kontrol mekanizmalarını değil, aynı zamanda göçmenlerin umut, arzular ve dayanışma ağları üzerinden şekillenen dijital kimliklerini de kapsamaktadır. Bu iki paradigmanın birleşimi, göçmenlerin dijital medya kullanımının toplumsal bağlamını derinlemesine anlamayı mümkün kılmaktadır. Multimodal antropoloji ve dijital yöntemlerin entegrasyonu, araştırmacılara benzersiz fırsatlar sunarken, aynı zamanda ciddi etik sorumluluklar da getirmektedir. Dijital izlerin toplanması sırasında katılımcı mahremiyetine ve güvenliğine dikkat edilmesi, bu süreçte temel bir gerekliliktir. Bu bildiri, multimodal antropolojinin dijital göç çalışmalarına entegrasyonunun, göçmenlerin yaşamlarını anlamada nasıl bir katkı sağladığını göstermeyi amaçlamaktadır. Multimodal yaklaşımlar, karmaşık toplumsal gerçeklikleri anlamada araştırmacılara kapsamlı bir araç seti sunarken, bu yöntemlerin etik açıdan dikkatlice uygulanması gerektiğinin altı çizilmelidir. Sonuç olarak, göç araştırmalarında dijital ve geleneksel yöntemlerin birleşimi, günümüzün dinamik göç hareketlerini daha iyi anlamak için önemli bir yol haritası sunmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Multimodal Antropoloji, Dijital Göç Araştırmaları, Dijital Etnografi

30 THOMAS NAIL'IN KINOPOLİTİKA KURAMINDA FIGÜR OLARAK GÖÇMEN

Doç. Dr. Esin Hamdi Dinçer, Artvin Çoruh Üniversitesi, Türkiye

Thomas Nail siyasalın kıyısına itilmiş göçmenleri tarihsel araştırmasının konusu ve toplumsal bölünmenin bir unsuru olarak siyasal kuramının merkezine yerleştirir. Nail'e göre göçmenler bir yandan devletlerin ihraç ve yerinden etme yoluyla sermayenin genişleme stratejilerinin nesneleridir; öte yandan bu harekete karşı kuvvet uygulayarak siyasetin kurucu unsuru haline gelme potansiyeli olan toplumsal öznelerdir. Nail, çatışma temelli bu siyasal ve toplumsal kavrayışı, figür olarak adlandırdığı göçmenin hareketine bağlı olarak temellendirir ve kinopolitika olarak adlandırır. Bu bağlamda kinopolitika kavramını iktidar sahiplerinin insan hareketliliğinin öznesi olan göçmen figürünü sermaye lehine yönetme iradesi ile üretimin asli unsurlarından biri olan göçmenin yönetme sürecine ve sermayeye karşı-kuvvet uygulama pratiğinin toplamı olarak tanımlar. Nail'in siyasal kuramında devlet ve sermaye arasındaki işbirliğinin temeli göçmenlerin ekonomik, hukuki ve siyasal alanlardan ihraç edilmesi ve mekâna dayalı bölgesel iktidarlarının genişletilmesi yönündeki stratejiler ile şekillenir. Bu çalışma Nail'in göç felsefesine yeni bir bakış açısı kazandıran

kinpolitika kuramının çerçevesini ele alırken kullandığı göçmen figürü, akış, devridaim, kavşak, ihraç yoluyla genişleme stratejileri, kino-iktidar, pedetik kuvvet gibi kavramları açıklamayı ve alanda kullanılma imkanlarına ilişkin pratikler sunmayı hedeflemektedir.

15.15-16.30 Göç Deneyimleri, Gelecek Tahayyülleri ve Toplumsal Etkiler

71 Belirsizlik ve Bekleyişin Gölgesinde: İstanbul'da Afgan Mültecilerin Gelecek Tahayyülleri

Begüm Çiftçioğlu Aktaş, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Fuat Güllüpnar, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışma, Türkiye'ye sığınan Afgan mültecilerin Türkiye'de mülteci olarak yasal statü elde etmeyi nasıl deneyimlediklerini, maruz kaldıkları belirsizliğin şiddetinin sosyal hayattaki konumlanışlarını ve benlik algılarını nasıl etkilediğini, uzun süreli bekleyişin ve geleceği öngörememenin zamanı algılama biçimlerini nasıl şekillendirdiğini ve nihayetinde bu durumun gelecek tahayyüllerini ve göç rotalarını nasıl şekillendirdiğini anlamayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, kendi ülkelerinde zulüm tehdidi, kötü muamele, hak ihlalleri, iç savaş koşulları veya bunlara bağlı korkular nedeniyle Türkiye'ye sığınma ülkesinde bürokratik makamlar tarafından yasal olarak tanınmayı bekleyen Afgan mültecilerin, vardıkları sığınma ülkesinde güvenli ve zulümden uzak yaşam olanaklarına erişebilmeleri konusunda ciddi endişeler olduğu ortaya çıkmıştır. Afgan mültecilerin Türkiye'de yasal statü elde etme sürecinde prosedürel zorluklarla karşılaştıkları, ciddi hak ihlallerine maruz kaldıkları ve zulüm göreceklerine inandıkları Afganistan'a sınır dışı edilme riski ile karşı karşıya oldukları tespit edilmiştir. Afgan mültecilerin iltica başvuruları sırasında göç idaresi tarafından idari gözetim altına alınma ve sınır dışı edilme korkusu yaşadıkları tespit edilmiştir. Bazı görüşmeciler de başvurularına resmi bir yanıt alamadıklarını belirtmişlerdir: Türkiye'de sığınma başvurusunda bulunmayı başaran mültecilerin bile uzun süreler statü belirleme mülakatı için

bekletilmeye devam edildiği tespit edilmiştir. Bu durumun Afgan mültecilerin Türkiye'deki yaşamlarına dair derin bir öngörü eksikliğine neden olduğu, dolayısıyla Afgan mültecilerin geleceğe dair plan yapamadıkları ve kendilerini gündelik hayatın içinde kalıcı olarak konumlandıramadıkları tespit edilmiştir. Tüm bu deneyimler doğrultusunda göç rotalarını Avrupa'ya doğru yönlendirmek istedikleri ancak göç akışını durdurmak isteyen Avrupa ülkelerinin politikalarının yarattığı geri itme uygulamalarına maruz kaldıkları ve Afgan mültecilerin her açıdan belirsizliğin şiddetin öznesi olmaya devam ettikleri ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada birincil veriler, halihazırda iltica sürecinde olan veya yakın zamanda bu süreçten geçmiş sığınmacılarla yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Bu katılımcılar, mültecilerin yoğun olarak yaşadığı İstanbul'un Zeytinburnu ilçesinde kartopu örnekleme yoluyla seçilmiştir. Görüşmeler, Türkiye'deki Afgan mültecilerin kişisel anlatılarını ve belirsizlik ve uzun süreli bekleme deneyimlerini yakalamayı amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Belirsizlik şiddeti, Afgan göçmenler, mülteci, sığınma politikaları, İstanbul

8 DOSTLUK VE GÖÇ: İTALYA'DAKİ TÜRKİYELİ GÖÇMENLERİN GÖÇ SERÜVENİ

Doç. Dr. Mustafa Demirtaş, Uşak Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışmada, Türkiyeli göçmenlerin İtalyan toplumuyla bir arada yaşamasında bir sosyal ilişki biçimi olarak “dostluğun” önemi ve anlamı, 1970'lerden bu yana İtalya'da yaşayan Türkiyeli göçmenlerin deneyimleri temelinde ortaya konulacaktır. Bir yandan İtalya'da aşırı sağın siyasi söylemleriyle yerel halkı mobilize etmek için kullandığı “göçmen korkusunun” gündelik hayata etkisi, diğer yandan “dostluk” kavramının hangi koşullarda ortak bir yaşam alanında, yani İtalya'da yaşama imkânı bulduğu bu çalışma çerçevesinde tartışılacaktır.

Bu çalışma, İtalya'daki Türkiyeli göçmenlerin göç deneyimlerini “asimilasyon” ve “entegrasyon” gibi hâkim topluma entegrasyonu anlamaya çalışan kavramlarla analiz etmek yerine, göçmenlerin farklılıklara dayalı yaşam tarzlarını ve içinde yaşadıkları toplumun meşru ve eşit bir parçası olarak görülmelerini vurgulayacak “dostluk” kavramıyla incelemeye çalışacaktır. İtalya'daki Türkiyeli göçmenlerin göç

deneyimlerinde “dostluk” farklılıklarla ortak, eşit bir yaşam sürdürmede nasıl bir rol oynamaktadır? Bu sorudan yola çıkan çalışma, bir yandan İtalya'daki Türkiyeli göçmenlerin deneyimleri üzerinden “dostluk” kavramının anlamını irdeleyecek, diğer yandan İtalya'daki “göçmen karşıtlığı” ya da “göçmen korkusu” temelli düşmanca söylemler karşısında dostluk kavramının Türkiyeli göçmenlerin gündelik hayatlarında nasıl somutlaştığını ve hayatta kalmalarına nasıl katkı sağladığını gösterecektir. Bu anlamda, Türkiyeli göçmenlerin İtalyan kamusal alanındaki gündelik pratiklerinin yapısı, sosyal, politik, ekonomik ve kültürel alanları kapsayan ilişkiyel bir yaklaşım kullanılarak, betimleyici ve salt ekonomik odaklı araştırmaların ötesine geçilerek ve güncel koşullar dikkate alınarak analiz edilecektir. Bu yaklaşım, göçmenlerle ilgili literatürün tıklandığı ve katılaştığı alanların “dostluk” kavramına dayalı tartışmalarla açılmasına yardımcı olacaktır.

55 Milano'daki Türkiyeli Göçmenlerin Toplumda ve Kentsel Mekânda Göçmenlik ve Kendilik Algıları

Dr. Öğr. Üyesi Kumru Çılğın, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türkiye

Kendilik, kişinin kendisine beslediği ve kendisiyle ilgili olan duygular bütünüyken; kendilik algısı ise kendisiyle ilgili olanların yanı sıra kendisi dışında gelişen süreçlerden de etkilenererek, kişinin bireysel ve toplumsal yaşamındaki konumuna dair geliştirdiği ve ifade ettiği olumlu-olumsuz tutumlardır. Kendilik algısının kişisel süreçler ve toplumsal dinamikler doğrultusunda değişip dönüşebilmesi, göçmenlik deneyiminin de kişinin psiko-sosyal durumunda önemli bir kırılma yaratmasıyla, kendisine yeni(den) bir benlik oluşturabileceği olasılığına işaret etmektedir. Üstelik göç, fiziki bir yer değiştirmeyi içerdiğinden, mekânın da kişinin kendilik algısında dönüştürücü ve yaratıcı bir etkisi vardır. Bu kapsamda sosyal, kültürel, ekonomik ve mekânsal boyutlarıyla göç, göçmenlik algısını olduğu kadar göçmenin kendilik algısını da şekillendiren biricik bağlamlardan biridir. Bu sebeple psikoloji

disiplini içinde öne çıkan kendilik algısı olgusuna ilişkin çalışmalar, göç deneyimlerinin çoğaldığı ve çeşitlendiği günümüzde, göç literatürü içinde de önemli bir yer teşkil etmektedir.

Buradan hareketle çalışma, Türkiyeli göçmenlerin İtalya'daki göçmenlik deneyimlerini farklı boyutlarıyla ele alıp, bu deneyimlerin örnek alan olarak seçilen Milano'da sürdürdükleri toplumsal ve kentsel yaşamdaki etkisini, göçmenlik ve kendilik algıları ekseninde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Böylece, göçmenlik algısının hangi koşullar altında, nelerden etkilenerek oluştuğunu ve kişinin kendilik algısının farklı bir coğrafyada ve kültürde göçmen kimliğiyle birleşerek nasıl yeniden şekillendiğini ortaya koymak ve aynı zamanda tüm bu kavrayışın nasıl ifade biçimleri bulduğunu tartışmaktır.

Araştırmanın çeşitlenen aşamalarında nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve temel metodoloji olarak saha çalışması benimsenmiştir. Türkiyeli göçmenlerin toplumsal ve kentsel yaşamdaki deneyimlerinin göçmenlik ve kendilik algılarını oluşturmada ya da şekillendirmede hangi konu ve olguların rol oynadığını anlamak üzere kurgulanan saha çalışması için Türkiye'den İtalya'ya yönelen göçün yoğunlaştığı kentlerden Milano seçilmiştir. Milano; ev sahipliği yaptığı göçmen toplulukları, çokkültürlü yapısı ve sosyo-ekonomik dinamiklerinin karmaşıklığı gibi özellikleriyle göç alanında öne çıkan kent örneklerinden birini temsil etmektedir.

2024 ortasında tamamlanan saha çalışması kapsamında; geliş nedeni, varış tarihi, kalış süresi, yasal statüsü gibi belirleyicilerle çeşitlenen arka planlara sahip, yaşları 29 ile 57 arasında değişen, 12'si erkek 6'sı kadın 18 göçmenle (13'ü Kürt, 5'i Türk) derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 6 temadaki 20 üst sorudan oluşan görüşmelerin verileri ATLAS.ti yazılımından faydalanılarak, manuel oluşturulan kodlama ve kategorilendirmeye analiz edilmiştir. Kentte göçmenlerin kullandıkları etkileşimli kamusal mekânlarda fiziksel ve sosyal çevre algısı ile gündelik hayat pratikleri üzerine yapılan gözlem ve tespitler sayesinde ise kişilerin göçmenlik deneyimleri

çerçevesinde pratiklerine yön veren sosyo-mekânsal dinamikler de araştırmaya dahil edilebilmiştir.

Araştırmanın temel bulguları, göçmenlerin İtalyan toplumu, Türkiyeli göçmen komünitesi ve Milano’da yaşayan diğer göçmen topluluklar içinde ve arasında kendilerini konumlandırma biçimlerinin farklılaştığını; bu konumlandırmanın sosyal, mekânsal ve ekonomik ilişkileri şekillendirdiğini; bu ilişkilerle birlikte kültürel etkileşimin ve -dayanışma pratikleri dahil-politik formasyonların da yapılandırıldığını ortaya koymakta olup, tetikleyici-etkileyici-dönüştürücü dinamikleri, nasıl sorusuna verilecek yanıtlarla detaylandırabilmektedir. Sonuç olarak bu araştırma, toplumsal ve kentsel mekânda göçmenlik ve kendilik algılarına ilişkin güncel bulgular elde etmesi ve yeni sorular ortaya atmasıyla, hem göç hem de kentsel çalışmalar literatürüne özgün bir katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Göç, Türkiyeli göçmenler, Göçmenlik algısı, Kendilik algısı, Milano, İtalya.

102 TÜRKİYE
ÜNİVERSİTELERİNDE
SURİYELİ
ÖĞRENCİLERİN
PROGRAMLARA
GÖRE DAĞILIMI
(2013-2024) VE
YENİ SURİYE'NİN
BEŞERİ
SERMAYESİNE
OLASI KATKILARI

Dr. r. Üyesi Berrin Gltay, Çanakkale Onsekiz Mart
niversitesi, Türkiye

Ezgi zey, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Selver Özözen Kahraman, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye

Yükseköğretimde nitelikli bilim ve eğitim için nitelikli akademik personel ve öğrenci yetiştirme uluslararasılaşmanın üç temel ayağına dayanmaktadır. Son yıllarda uluslararasılaşmaya uyum sağlama çabasıyla bu süreç bölgeleşme eğilimiyle dikkat çeken kapsamlı bir dönüşüm sürecine girmiştir. Bu dönüşüm, uluslararası öğrenci hareketliliğinin artmasının yanı sıra, öğrenci profillerinde de belirgin değişimlere yol açmış; eğitim politikaları, demografik yapılar ve uluslararasılaşma stratejileri üzerinde kalıcı etkiler bırakmıştır. Özellikle 2011 yılında başlayan Suriye kriziyle birlikte Türkiye'ye yönelen kitlesel göç hareketi, yükseköğretimin uluslararasılaşmasında yeni bir dönem başlatmıştır. Türkiye'de öğrenim gören Suriyeli öğrencilere yönelik uygulanan kolaylaştırıcı politikalar (burs programları, bazı üniversitelerde kabul şartlarının esnetilmesi, dil destek eğitimleri, yerel yönetimlerin desteği vb.), yükseköğretimde bölgesel bir etkileşim alanı oluştururken, içerik kaynaklı bazı sorunlar barındırsa da bölgesel beşerî sermaye üretimine anlamlı katkılar sağlamıştır.

2023-2024 akademik yılı itibarıyla Türkiye'deki üniversitelerde toplam 336.366 uluslararası öğrenci eğitim görürken, Suriyeli öğrenciler bu toplamın yaklaşık %18,06'sını (60.750) oluşturarak ilk sırada yer almaktadır. Bu oran, Suriyeli öğrencilerin Türkiye'deki uluslararası öğrenci profilinde belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Ayrıca, Türkiye'deki yükseköğretim politikalarının uluslararası öğrenci kabulü ve eğitim süreçlerinde, küresel bir perspektiften ziyade, daha çok bölgesel bağlantılara, komşuluk ilişkilerine, inanç ve kültürel benzerliklere odaklanıldığı şeklinde değerlendirilebilir. Özellikle Orta Doğu, Türk Dünyası ve yakın coğrafyalardan gelen öğrenci hareketliliği üzerinden şekillenen bu politikalar, Türkiye'nin üniversitelerinin uluslararası niteliğini artırmak yerine, akademik çeşitliliğini ve küresel rekabet gücünü sınırlayabilecek riskler taşımaktadır.

Bu çalışmada, ülke genelindeki durumu görebilmek için 2013-2024 yılları arasında YÜK'n uluslararası ğrenci istatistikleri temel alınarak, Suriyeli niversite ğrencilerinin Türkiye'deki uluslararası öğrenciler arasındaki yeri ve uluslararasılaşma/bölgeleşme sürecine etkilerine odaklanılmıştır. Bu amaçla, Suriyeli ğrencilerin bulundukları illerdeki kayıtlı geçici koruma statüsündeki Suriyeli göçmen sayıları, üniversitelere göre değişen kabul koşulları, program tercihleri, ilgili niversitenin uluslararası ğrenci kontenjanları, uluslararası öğrencilerin ödemesi gereken harç ücretleri, alım kriterleri gibi değişkenler kullanılarak çok Boyutlu lekleme Analizi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Suriyeli uluslararası öğrencilerin belli üniversitelerde diğerlerine göre nispeten fazla düzeyde bulunmaları dikkat çekici bulgular arasında olmuştur. Ayrıca, bu öğrencilerin programlara (n lisans, lisans, lisansüstü), branşlara, akademik dönemlere, 81 il ve 205 niversiteye dağılımları incelenerek haritalandırılmıştır (ArcGIS).

Çalışma, aynı zamanda uluslararası ğrenci hareketliliğini bir kalkınma aracı olarak ele almakta ve eğitim yoluyla beşerî sermaye üretiminin stratejik önemine dikkat çekmektedir. Türkiye'den Suriye'ye yönelik geri dönüşlerin gündemde olduğu bu günlerde, Türkiye niversitelerinde eğitim gören Suriyeli ğrenciler, Suriye'nin yeniden inşasına katkıda bulunabilecek önemli bir potansiyel taşımaktadır. Suriyeli ğrencilerin yalnızca misafir ğrenci statüsüyle sınırlı kalmaması, aksine Suriye'nin uzun vadeli kalkınma planlarına entegre birer aktör olarak konumlandırılması önem taşımaktadır. Bu bağlamda, bu ğrencilerin Türkiye'deki eğitim deneyimleri, bireysel gelişimlerinin ötesine geçerek, bölgesel barış ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik önemli bir köprü işlevi görebilir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası ğrenci, Yükseköğretimde ğrenci Hareketliliği, Beşerî Sermaye, Türkiye, Suriye.

**TÜRKİYE G KONFERANSI / 2. GN / 19 şubat 2025 -
February, 19 2025 TÜRKİYE MIGRATION CONFERENCE /**

DAY 2

PANEL 1 : D - 312

09.00-10.15 Transformations in Livelihoods and Narratives

11 Unlocking the Impact: Remittance Behaviour and Household Asset Dynamics

Chandrima Paul, International Institute for Population Sciences, India

R. Nagarajan, International Institute for Population Sciences, India

Remittances constitute a significant financial inflow to households in many developing nations, serving as a critical driver of economic stability and development. This study investigates the multifaceted effects of remittance behaviour, encompassing the quantum, frequency, channel, and form of remittances, on household assets. Through an extensive review of existing literature, empirical data analysis, and a comprehensive theoretical framework, this research explores the intricate relationship between remittance behaviour and the accumulation and composition of household assets. The study begins by examining the diverse dimensions of remittance behaviour, including the amount remitted, the regularity of remittance transfers, the channels chosen for sending funds (formal or informal), the form in which remittances are received (cash, bank transfers, investments, etc.) and years of migration. It then proceeds to investigate how each of these aspects impacts household assets. The data employed in this study is derived from primary data collected from 10 villages in the Nadia district of West Bengal, India. Quantitative data is collected from the respondents. Quantitative methods are used for data analysis and graphs. This study aims to capitalize on the strengths of these methods. STATA software is carried out with descriptive statistics and multivariate analysis. Propensity score matching is used for the analysis of consumption behaviour. Key findings from the study suggest that remittance behaviour plays a pivotal

role in shaping household asset dynamics. An increase in the quantum of remittances often leads to higher levels of asset accumulation, including investments in real estate, education, and income-generating activities. The frequency of remittance transfers influences liquidity and the ability to invest in assets. In contrast, the choice of channels and forms of remittance can have diverse implications, affecting asset composition and risk. Households with members who have engaged in migration for an extended duration are more likely to exhibit increased investment and consumption of assets. Furthermore, the study recognizes that the relationship between remittance behaviour and household assets is not uniform across all socio-economic contexts. Variations are observed based on household size, income levels, location (urban or rural), and the broader economic environment. It highlights the need for targeted policy interventions that consider these contextual nuances. This research underscores the critical role of remittance behaviour in shaping household asset portfolios. By comprehensively analysing the various dimensions of remittance behaviour, this study offers insights into how households leverage remittances to enhance their long-term financial stability and well-being. These findings have profound implications for policymakers, development practitioners, and researchers seeking to design effective strategies that harness remittances as a catalyst for sustainable economic growth and poverty alleviation. Recognizing that remittance behaviour is not a one-size-fits-all phenomenon, this study contributes to a nuanced understanding of its diverse effects on household assets, thereby promoting more targeted and effective interventions in the future.

32 Insights on Transformative Education for Refugee Children and Youth: A Scoping Review

Niyesh Pazoki Moakhar, Simon Fraser University, Canada

Robert Williamson, Simon Fraser University, Canada

Refugee children and youth (RCY) face significant challenges stemming from displacement, trauma, and systemic barriers within their host communities. Despite their resilience and

potential, their experiences are often framed through deficit-oriented narratives, which diminish their strengths and cultural identities (Cefai et al., 2018). This paper presents findings from the Evolving Narratives of Cultures and Histories project, funded by the Social Sciences and Humanities Research Council (SSHRC) through a Knowledge Synthesis Grant (KSG). Using a scoping review methodology guided by PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses), the study synthesizes existing research to identify evidence-based strategies for fostering the psychosocial well-being and educational success of RCY. The project sought to understand how transformative education might act as a catalyst for empowering RCY to thrive.

Through this scoping review, we analyzed 83 studies, focusing on three key areas of intervention: school-based, community-based, and family-centered approaches. The results provide important insights into how each of these areas contributes to the resilience and integration of RCY in their new environments.

Results suggest that schools are identified as critical spaces for rebuilding trust and fostering resilience. Trauma-informed care and social-emotional learning frameworks play a pivotal role in creating safe, stable environments where RCY can recover from academic disruptions while regaining emotional stability (Thompson & Carello, 2022). Schools that integrate these approaches provide the structure and support that RCY need to heal and engage with their education in a meaningful way. In addition to schools, community-based programs that leverage local strengths have proven effective in helping RCY heal and build a sense of belonging. Programs such as art therapy, narrative storytelling, and peer engagement offer valuable opportunities for self-expression and emotional regulation. These community-driven initiatives help RCY integrate into their new social environments, reducing stigma and fostering emotional healing (Ager & Metzler, 2017). Finally, family-centered approaches are essential in providing RCY with a stable support system. Programs that focus on equipping caregivers with tools to manage trauma and promote emotional resilience

within the family unit are crucial. Families serve as the primary and most consistent source of support for RCY and strengthening these family networks contributes significantly to their long-term resilience. However, despite these promising approaches, systemic barriers continue to impact the effectiveness of support programs for RCY. Resource limitations, language barriers, and a lack of culturally sustaining curricula remain significant challenges. Addressing these barriers requires systemic reforms that prioritize trauma-informed, equity-centered education and policies. Collaborative efforts between schools, community organizations, governments, and NGOs are necessary to create sustainable support systems for RCY.

This SSHRC-funded synthesis underscores the transformative potential of education as a tool for fostering resilience, integration, and equity. By integrating trauma-informed care, culturally sustaining practices, and family and community-based support systems, we can better support RCY in their transition and help them thrive in their new communities. These findings align with the Türkiye Migration Conference 2025's focus on the multidimensional impacts of migration and offer actionable strategies for policymakers, educators, and practitioners working to address the needs of RCY.

84 Paradoxes of Displacement: Edward Said's Ambivalent Narrative of Exile Against One-Dimensionality

Dr. Öğr. Üyesi Müzeyyen Pandır, Işık Üniversitesi, Türkiye

This study analyses Edward Said's narrative of exile in the essay *The Mind of Winter: Reflections on Life in Exile* (1984), focusing on the ambivalent treatment of life in exile. Exile or displacement - whether forced or voluntary - radically disrupts the individual's sense of belonging to a home, culture and place, and pushes the individual into new processes of socialisation within a new community. Said argues that this process brings great loss, misery and alienation, but also the possibility of cultural empowerment and personal development. He treats

exile as a kind of dual situation: A state in which contradictory experiences and emotions exist simultaneously. In Said's essay, cultural amivalence is characterised by the theme of being caught between multiple spaces (home and hostland), times (past and present), cultural belongings (ethnic culture and new culture), experiences (loss and gain), and perspectives (local and intercultural). Said also highlights the paradoxical relationship between exile and the emergence of nationalism. Said's personal narrative of exile provides a powerful basis for thinking about cultural belonging, identity and alienation. By analysing the paradoxes in Said's account of exile, this study provides a conceptual framework for understanding the experiences of millions of displaced people today.

22 A DECOLONIAL READING OF POLICY SHIFTS: THE SUB- SAHARAN QUESTION IN POST-2011 TUNISIA

Amal Hlioui, UNIPA, UTM, Tunis

As the formulator of the concept of "epistemic disobedience", Walter Mignolo argues that modern genuine research ought to detach itself from Western-centric frameworks to reach a "decolonial denouement" as well as adopt novel knowledge structures to "recover from the violence of Western ideology" (Rezairé, 2022). In fact, in "Decolonization is Not a Metaphor", Tuck and Yang's critique the superficial adaptation of decolonial discourse in policy and suggest a more authentic, indigenous-centered approaches to better fathom modern social phenomena. They highlight how policy often appropriates decolonial rhetoric without addressing the deep structural issues at play. Against this backdrop, the migration discourse has

come to be colonial at its core, and the danger lies in Global South adopting the colonial policy systems and discourses without objection or critique. This paper presents a decolonial analysis of policy shifts in relation to sub-Saharan migrants in Tunisia, focusing on three landmark laws enacted in the post-2011 era. These laws address critical issues that shape sub-Saharan migrants' presence, status and integration: human trafficking and smuggling as entry mechanisms; discrimination and racism as obstacles to smooth integration and social reception; as well as domestic labor regulations as challenges to full operation and sustainability of the 'regular' status. The study interrogates how these policy shifts are reflected, deflected, and discursively legitimized within Tunisian media, from a decolonial perspective.

To this end, using a media monitoring software, a media corpus spanning three languages and myriad media outlets is systematically collected. The dataset is analyzed using the Discourse-Historical Approach (Wodak, 2001)- with special attention to media legitimation and argumentation strategies in representing the three laws- coupled with resources from Decolonial theory and Symbolic Interactionism. By identifying discursive strategies (Reisigl & Wodak, 2009) and quantitative linguistic patterns, the study unpacks the ways in which Tunisian media mediate or reconfigure the sub-Saharan migrant experience. It also offers a nuanced decolonial reading of policy (de)legitimation discourses.

The findings underscore the dual role of Tunisian media: not only does it reflect prevailing public sentiments, but it actively participates in shaping migratory policies and societal integration initiatives concerning sub-Saharan migrants. Through a decolonial lens, this study reveals the intersectional interplay between media, migration, and policy, illuminating how media narratives both reflect and deflect social hierarchies and regulatory approaches. Furthermore, analyzing the adaptation and legitimation of these laws within Tunisia's post-colonial and "post-revolutionary" context demonstrates a significant continuity with colonial policy frameworks,

ultimately revealing these legislative efforts as an incomplete or partial transformation. Rather than a departure from colonial paradigms, these policy shifts exhibit a constrained evolution, thereby challenging the effectiveness of reforms in addressing the social and structural needs of sub-Saharan migrants.

10.30-11.45 Coğrafya, Mekân ve Yer

115 Günümüz Türkiye'sinde Göç ve Balkan Göçleri

Armağan Yılmaz, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Türkiye, tarih boyunca çeşitli göç hareketlerinin merkezi olmuş ve bu hareketler ülkenin toplumsal yapısını derinden etkilemiştir. Balkanlardan gelen göçler, Osmanlı Devleti'nin bu bölgede etkili olmasıyla başlamış ve Osmanlı'nın çekilme sürecinde, özellikle 19. yüzyılda, yoğun bir şekilde artmıştır. 1923 Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi gibi olaylar, bu göç dalgalarının önemli bir parçasıdır.

Günümüzde Türkiye'deki Balkan göçmenleri, özellikle Trakya ve Marmara bölgesinde yoğunlaşmış ve toplumun çeşitli alanlarında önemli katkılar sağlamıştır. 1950'80 arası Bulgaristan'dan gelen zorunlu göç dalgaları, bu topluluğun Türkiye'deki varlığını daha da güçlendirmiştir. Bu göç hareketleri, kültürel bir zenginlik yaratırken toplumsal dayanışmayı da pekiştirmiştir.

Medya, Balkan göçmenlerinin hikâyelerini ve topluma olan etkilerini görünür kılarak konusunda önemli bir rol üstlenmektedir. Aynı zamanda sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler, entegrasyon sürecini destekleyen projelerle bu mirasın korunmasına katkıda bulunmaktadır.

Sonuç olarak, Balkan göçleri Türkiye'nin toplumsal ve kültürel yapısında derin izler bırakmış, kültürel mirasın korunması ve geleceğe taşınması açısından önemli bir rol oynamıştır.

26 Türkiye ve Yakın Coğrafyalarında Dönüşen Nüfus Dinamikleri ve Göç Örüntüleri: Tarihsel Bir Analiz

Prof. Dr. Mustafa Murat Yüceşahin, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Yurdanur Dalkıran, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Göçü ortaya çıkaran etmenler, dışa veya içe göç biçiminde seyreden hareketlilik yönleri ve göç politikaları ülkelerin demografik, sosyo-kültürel ve politik koşullarına bağlı olarak toplumlarda farklılıklar gösterir. Nüfusları yüz yıldan fazla bir suredir yaşlanan Avrupa ülkeleri göç akımlarına maruz kalıp, çalışma çağı nüfusu önceleyen seçici yönde göçmen kabul eden politikalar uygularken, bitişğinde yer alan Orta doğu coğrafyası politik krizler, siyasi istikrarsızlıklar başta olmak üzere, genç nüfusu besleyebilecek istihdam olanaklarını yaratmada basarisiz olurken çoğu kez dışa göç eğilimleriyle özelleşmiştir. Her iki bölgede cereyan eden göç eğilimlerinin temel dinamiğini demografik yapıdaki farklılıklar oluşturur. Orta doğu coğrafyası, yakın geçmişindeki nüfus momentumunun etkisiyle bugün hala genç nüfus baskısı altındadır. Avrupa ülkeleri ise demografik fırsat pencerelerinin en az bir yüz yıl öncesinde kapanması neticesinde çalışma çağı nüfuslarında ortaya çıkan açığı kapatma gayreti içindedir. Yirminci yüzyılın ikinci yarısı ile yeni milenyumun ilk çeyreği orta doğu coğrafyası toplumlarında belirgin demografik dönüşümlerin yaşanmasını içermişse de ülkelerin bütünü aynı tempoda bu değişimleri yaşamamıştır. Bazı ülkelere Avrupa toplumlarının stabil kalan ileri safha demografik eğilimlerine yaklaşan toplumlar ortaya çıkarken bazılarında toplumlar bu eğilimlere daha da uzaklaşmıştır. Demografik çeşitliliğin ülkelerin politik krizleri, sınır komşuluğu ve kültürel-mezhepsel yakınlık, geçim zorlukları ve çatışmalarla şekillendiği orta doğu coğrafyası hareketlilik örüntülerinde kimi zaman durağan; kimi zamansa en ciddi mülteci krizlerinin yaşandığı karmaşık bir göç olgusuyla yüzleşmiştir. Bu karmaşık süreç gelecekte ülkelere özel sosyo-politik ve sosyo-ekonomik koşullara göre yeniden şekillenecek gibi gözükmektedir.

Bu çalışma, 1951 ve 2023 yılları arasında seçilmiş demografik göstergelerle ve seçilmiş 37 Avrupa ve orta doğu ülkesinin periyotlar halinde incelenmesini esas alıyor. Nüfus

momentumuna özel demografik göstergeler ile net göç hızları ve miktarlarının zamanla ne tür değişimler geçirdiğini; söz konusu ülkelerin nasıl gruplaştığını ve alt bölgeler yarattığını tespit etmeyi amaçlıyor. Çalışmada dönemsel (cross-sectional)-tarihsel bir yaklaşımla ve Cluster analizleriyle 37 ülkenin seçilmiş yıllardaki benzerlik ve farklılıkları ampirik olarak ölçülmüş; yakınsayan ve uzaksayan coğrafyalar ve bunların özellikleri tespit edilmiştir. Orta doğu coğrafyasında demografik momentum bakımından en belirgin değişikliği yaşayan ülke Türkiye'dir. Türkiye, yakın coğrafyasındaki politik gelişmelerin etkisiyle yüzleşirken; göç eğilimlerinde çoğu zaman negatif fakat kimi zaman da pozitif hızlarla transit bir ülke konumuna yerleşmiştir. Analizler sonucunda Avrupa-Orta doğu bölgesinde tarihsel hareketlilik örüntüleriyle göçün yakınsayan ve uzaksayan coğrafyalarda savrulan bir olgu olarak sürdüğü anlaşılmaktadır. Orta doğu coğrafyasında göçün ve örüntülerinin; göç politikasızlığıyla, işçi alımı yönünde süren statükocu eğilimlerle ve siyasi istikrarsızlıklarla şekillendiği; karmaşık olduğu kadar istikrarsız eğilimlerle özelleştiği sonucuna varılmıştır.

64 TÜRKİYE'DEN HOLLANDA'YA NİTELİKLİ GÖÇMENLER: KAVRAMSAL BİR TARTIŞMA

Gl Sevi nc, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Gmenliğin nitelik boyutunu tek bir potada eritmek mümkün değildir ancak tek bir çatıda katmanlı olarak ele alınabilir. Nitelik, meslek grupları, eğitim düzeyleri ve pek çok farklı özellikle sınırlandırılabilir. Bugüne kadar yapılan çalışmaların çoğunda nitelikli olma durumu özellikle çeşitli mesleklerle veya niversite eğitimleriyle ervelendirilmiştir. Doktorlar, mühendisler, son yıllarda bilişim alanında çalışanlar, yazılımcılar, bilgisayar mühendisleri, akademisyenler, lisansüstü eğitim öğrencileri, işletme, pazarlama, bankacılık, yönetim-organizasyon gibi alanlarda çalışanlar nitelikli göçmenlik çalışmalarına konu olmuştur. Bu araştırmalarda ayırt edici ve ölçülebilir özelliklerin başında üniversiteden mezun olmak bulunmaktadır. Ancak bu tanımlar hem eksiktir hem de sınırlı ervelerde kavramı ele almaktadır. Buradan hareketle,

çalışmada nitelikli göç kavramının alan yazındaki tarihi gelişiminin, nasıl tanımlandığının, literatürdeki yerinin yanı sıra, bu çalışmaya katılan nitelikli göçmenlerden elde edilen verilerin analizi yapılarak nitelik kavramının başka bir boyutu tartışmaya açılacaktır.

Çalışma, doğası gereği nitel yöntemle sahiptir. Nitelik kavramının “ne” olduğu ve “nasıl” tanımlandığına dair anlama ve bulgular yardımıyla yorumlama amacındadır. Kavramın literatürdeki varoluşu yaşam pratiklerindeki tezahürünün nasıllarından çok nedenleriyle ilgilenmektedir. Türkiye’den Hollanda’ya nitelikli göçmenlik deneyimlerinin araştırıldığı doktora tez çalışmasının ön bulgularından faydalanılmıştır. Kartopu örneklem seçim tekniğiyle ulaşılan 11 nitelikli göçmenle yarı yapılandırılmış mülakatlar yapılmıştır. Bu görüşmeler, kamuya açık mekanlarda ve katılımcıların evlerinde, Haziran ve Ekim ayları arasında kısa süreli Türkiye ziyaretleri esnasında yüz yüze görüşmeler yoluyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen ön bulgularla betimleyici bir çalışma yapılmıştır.

Bu çerçevede, katılımcıların “Sizce nitelik ve nitelikli göçmen nedir? Tanımını nasıl yaparsınız?” sorularına verdikleri cevaplar literatürle harmanlanmıştır. Gerek alan yazındaki tanımlamalar gerekse elde edilen bulgular, nitelik kavramının sınırlarının net şekilde çizili olmadığını göstermektedir. Yapı ve fail tanımları arasında gri alanlar bulunmaktadır. Bulgular, bireye atfedilen nitelik tanımı üzerinden yaşadığı sorgulamalar veya kabul edişlerin nitelik kavramına farklı pencerelerden bakılabileceğini ortaya koymaktadır. Bu noktada, katılımcıların ifadelerine göre, nitelik kavramının resmi ve resmi olmayan tanımlamaları bulunmaktadır. Resmi olarak nitelik, belli “otoritelerce” onaylanan, sınıfsal bir tanıma karşılık gelmektedir. Hollanda’da ve Türkiye’de bireyin kendine atfettiği ve atfedilen nitelik tanımı değişkenlik göstermektedir. Veriler, özellikle sosyal bilimler ve fen bilimleri alanında nitelik kavramının ayrımını ortaya koymaktadır. Katılımcılara göre, yasal tanım çerçevesinde Hollanda’da nitelikli göçmen, “seçilmiş”, “ekonomik ayrıcalıkları olan”, “beyaz yakalı” göçmendir.

Yapının çıkarlarını temel alan bu tanımlamanın yanında, bireyin ekonomik, kültürel, sosyal ve simgesel sermayelerinin de nitelik kavramına anlam yüklediği verisine erişilmiştir. Yaşam standartları, iş olanakları, toplumsal baskı gibi yapı ile ilintili ancak özelde kişisel ve simgesel nedenlere karşılık gelen çatışmalar yaşadıklarını vurgulayan katılımcılardan bazıları, “sırf meraktan” ve “niteliklerini kullanarak kendilerini gerçekleştirmek” amacıyla göç ettiklerini dile getirmişlerdir. Böylece var olan yaşam standartlarına yakın “yeni bir hayata adım atmaktadırlar”. Katılımcıların bir kısmı, literatür taramalarında nadir bir karşılığı bulunan ve bu çalışmada gri alanlar olan zanaat, yetenek ve beceri sahibi olmanın da nitelikli olmak olduğunu dile getirmişlerdir. Bu veriler ışığında, çalışma, yapıyla fail arasında sıkışan "makbul" vatandaşın "nitelsiz göçmen olması veya alanında uzman sıradan bir vatandaşın "seçilmiş" olmasına dair tartışma alanını kapsamaktadır.

94 Yer'i Terk Edememek: Göç, Mekân ve Kimlik Bağlamında “Brooklyn” Filminin Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Emrah Tüncer, İstanbul Gelişim Üniversitesi , Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nazar Bal, İstanbul Gelişim Üniversitesi , Türkiye

"Yer değiştirmek", yalnızca fiziksel bir hareket değil, bireyin kimliği, aidiyeti ve duygusal dünyasında derin izler bırakan karmaşık bir dönüşüm sürecidir. Göç, eski ve yeni kimlikler, kültürler ve yaşam biçimleri arasında denge kurma çabasıdır. Göçmenlerin yaşadığı mekânlar, onları dış dünyaya karşı savunmasız bırakabilirken, bir yandan da içsel bir arayış ve yeniden varolma mücadelesi başlatır. Bu çalışmada, yer değiştirmenin / göçün mekânsal, sosyolojik ve psikolojik boyutları üzerindeki etkileri John Crowley'nin yönettiği “Brooklyn” (2015) filmi üzerinden kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. Film, 1950'lerde İrlanda'dan Amerika'ya göç eden Eilis Lacey'nin (Saoirse Ronan) hikâyesi üzerinden, yer ve mekânın bireylerin kimliklerini, aidiyet duygularını ve duygusal

bağlarını nasıl şekillendirdiğini çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Eilis'in hikayesi, göçmen bir kadın olarak kimlik çatışmalarının, aidiyet duygusunun ve toplumsal bağların nasıl dönüştüğünü gösteren güçlü bir örnektir.

Eilis Lacey'in kendi ülkesinden başka bir ülkeye geçiş hikayesinde yaşadığı göç deneyimi, Yi-Fu Tuan'ın "Topophilia," Vamık D. Volkan'ın "Bağlantı Kurucu Nesne ve Fenomenler" ve Micheal De Certeau'nun "Mekân Üzerinden Gündelik Hayatın Taktikleri ve Stratejileri" kavramları temel alınarak, bu çalışmada, göçmenlerin geldikleri yerlerle kurdukları duygusal bağların, yeni çevrelerinde bir anlam ve aidiyet duygusu oluşturmadaki rolü incelenmektedir. Aynı zamanda, Eilis'in yeni çevrede iş bulma, topluma uyum sağlama ve yeni sosyal ağlar oluşturma çabası içerisinde karşılaştığı sosyal sınıf farklılıkları ve cinsiyet ayrımcılığına yönelik yaşadığı toplumsal eşitsizlikler, gündelik yaşam pratiklerinde geliştirdiği stratejiler ve taktikler, toplumsal cinsiyet, sınıf ve göçmenlik eksenlerinde kesişimsellik yaklaşımı çerçevesinde detaylı bir şekilde analiz edilmektedir.

Bu çalışma, mekânın yalnızca fiziksel bir alan olmadığını; bireylerin geçmişlerine, kimliklerine ve duygusal deneyimlerine kök salan bir varlık ve hegemonik güçlere karşı direnişin sahnesi bir "yer" olduğunu vurgulamaktadır. Eilis'in içsel çatışmaları ve geçmişine duyduğu özlem; geldiği yerin sembollerini taşıyarak yeni yer"le kurduğu bağları şekillendirirken, göçmen kimliğinin yeniden inşa sürecine ışık tutmaktadır. Nitel araştırma yönteminin doküman incelemesi tekniğiyle, göstergebilimsel analiz kapsamında incelenen film, yerinden edilme sürecinde bireylerin mekânla kurdukları bağların kimlik oluşumundaki kritik önemini, gündelik hayat içerisindeki mücadelesini gözler önüne sermektedir.

Filmde, Eilis'in İrlanda ve Brooklyn arasında "arafta kalmış hissetmesi" bugün diasporada yaşayan bireylerin iki ya da daha fazla kültür arasında kurdukları bağlarla ortaya çıkan deneyimlerin anlaşılmasını da sağlamaktadır. Bu bağlamda, çalışma, film üzerinden yapılan sosyolojik ve mekânsal analizlerle göç, mekân, aidiyet ve kimlik ilişkisine dair

derinlemesine bir anlayış sunmaktadır. Diğer taraftan, çalışmada, bireylerin “yer”le kurdukları duygusal bağlar ile topluma uyum sağlamaya çalışırken karşılaştıkları sosyal sınıf farklılıkları ve cinsiyet ayrımcılığına yönelik yaşadıkları toplumsal eşitsizlikler çok katmanlı bir perspektifle ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mekân, Göç, Kimlik, Toplumsal Cinsiyet, Kesişimsellik.

15.00-16.15 Dijitalleşme ve Göç Araştırmaları

111 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (ICT) Göçmen Öğrencilerin Kültürel ve Kentsel Entegrasyonu Üzerindeki Rolü: Literatür Taramasına Dayalı Bir İnceleme

Meryem Altundal, Türkiye

Doç. Dr. Erhan Kurtarır, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışma, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (ICT), yükseköğrenim amacıyla göç eden öğrencilerin ev sahibi kentlerine entegrasyon sürecindeki mevcut rolünü anlamayı ve literatür taramasına dayalı çıkarımlar sunmayı amaçlamaktadır. Kültürel entegrasyon, dil bariyerleri, sosyal uyum sorunları ve farklı kültürel normlara adaptasyon gibi karmaşık zorlukları içermektedir. ICT tabanlı çözümler, bu zorlukların üstesinden gelmek ve göçmenlerin yeni topluluklarında daha kolay yer edinmelerine yardımcı olmak için etkili araçlar sunmaktadır. Literatür taramasına dayalı olarak yürütülen bu çalışma, dil öğrenme araçları, çevrimiçi topluluk platformları, sanal etkinlik duyuru sistemleri ve dijital kültürel kaynaklar gibi ICT uygulamalarının kültürel entegrasyon sürecindeki rollerini incelemiştir.

Bulgular, ICT'nin dil bariyerlerini aşmada, sosyal ağları genişletmede ve kültürel farkındalığı artırmada etkili bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Dil öğrenme uygulamalarının yerel bağlamlara uygun hale getirilmesi, çevrimiçi topluluk platformlarının kültürel etkileşim için optimize edilmesi ve

dijital kültürel kaynakların erişilebilirliğinin artırılması, bu etkilerin pratik uygulamalara dönüştürülmesi açısından önemlidir. Bununla birlikte, dijital okuryazarlık eksiklikleri ve teknolojiye eşit erişim gibi sorunlar, bu çözümlerin tam potansiyeline ulaşmasını engelleyebilmektedir. Tartışma, ICT araçlarının entegrasyon süreçlerine katkıları ve dijital platformların bireylerin kentsel ve kültürel adaptasyonundaki rolleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Literatürde, çevrimiçi topluluk platformlarının sosyal bağlar oluşturmada ve algoritmaların bireylerin yerel kültürle etkileşimlerini şekillendirmede etkili olduğu belirtilmiştir (Jiménez-Andrés, 2021). Ayrıca, adaptasyonun temel şartları arasında aidiyet duygusunun, öğrencilerin dil yeterliliği ve sosyo-kültürel etkinliklere katılımıyla yakından ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Yılmaz, 2022). Günümüzde aktif ICT kullanımı, bireylere dünya vatandaşı olma, farklı kültürlerle etkileşim kurma ve yeni topluluklara aidiyet geliştirme fırsatları sunarken, aynı zamanda algoritmaların kişiselleştirilmiş içerik sunumu yoluyla bireylerin gerçeklik algısını etkileyebileceği bir karmaşıklık yaratmaktadır.

Sonuç olarak, ICT'nin göçmenlerin kültürel entegrasyonunu kolaylaştırmadaki etkinliği literatür bulgularıyla desteklenmekte ve bu alanın gelecekteki araştırmalar için önemli bir potansiyele sahip olduğu vurgulanmaktadır. Pratik uygulamalar açısından, dil öğrenme uygulamaları ve sosyal bağları destekleyen çevrimiçi platformların geliştirilmesi gerektiği önerilmektedir. Politika yapımcıların, yerel bağlamlara uygun ve erişilebilir çözümler oluşturarak kültürel uyumu güçlendirme hedefleri üzerinde çalışmaları gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, ICT'nin bireylerin fiziksel mekan ve dijital dünyalar arasında bağ kurmasını sağlama konusundaki rolü, gelecekte daha kapsamlı analizler gerektiren bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel entegrasyon, bilgi ve iletişim teknolojileri, göçmen öğrenciler, dijital okuryazarlık, sosyal uyum.

99 DİJİTALLEŞEN GÖÇ KONTROLÜ VE SİĞINMACI HAK İHLALLERİNE KARŞILAŞTIRMALI BAKIŞ

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Ezgi Gürcan, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

Son 10 yıldır radikal bir şekilde artan insan hareketliliği, halihazırda egemen ulusal ve uluslararası göç politikaları ve uygulamaları için zorlu bir sınav oluşturdu. 2015 göç kriziyle birlikte yerinden edilmiş kişilerin sayısının görülmemiş seviyelere ulaşması, devletlerin egemenlik ve güvenlik kaygıları ile taraf oldukları mülteci ve sığınmacılara yönelik uluslararası belgelerdeki yükümlülükleri arasında ikilemler yarattı. Bir yandan göç yönetimi dışsallaştırılarak sınır kontrollerinde sorumlulukların üçüncül ülkelere aktartılmasını, ikili anlaşmalarla mültecilerin denizdeki gemilerine mahkûm edilmesini ve de belirli bölgelerin ulusal yargı yetkisinden çıkarılmasını içeren yeni önlemler alınırken, diğer yandan da kriz yönetimi düzenlemeleriyle sığınmacılara yardım eden sivil

toplum örgütlerinin gayrimeşrulaştırılmasını ve muhalif seslerin bastırılmasını içeren uygulamalar yürürlüğe sokuldu. Artan güvenlik ve egemenlik kaygılarının bir diğer sonucu ise “hak” tartışmalarının geri plana atılması oldu. Bu çerçevede, bu çalışma uluslararası hukukta “egemenlik” ve “ayrılma hakkı” normları arasındaki ilişkiye odaklanır. Çalışmanın ilk bölümü insan hakları normları içerisinde mülteci ve sığınmacıların haklarına yoğunlaşır ve devletlerin bu hakları korumadaki yükümlülüklerini değerlendirir. Teknolojik ve dijital dönüşümlerin hak normlarını nasıl etkilediğini (özellikle göç kontrolü prosedürlerinin dijitalleştirilmesiyle birlikte artan güvenlik önlemlerinin halihazırdaki hak rejimlerini nasıl şekillendirdiğini) tartışır. Çalışmanın ikinci ve üçüncü bölümü sırası ile AB ve ABD üzerinden göç yönetiminde gittikçe artan teknoloji kullanımı ve dijital uygulamaların etkileri değerlendirir. İkinci bölüm EURODAC Yönetmeliği'ndeki son değişikliklere ve değişiklik önerilerine odaklanarak, AB'nin düzensiz göç kontrolüne yönelik politikaları değerlendirir ve yeni göç diplomasisi nedeniyle ortaya çıkan uygulamaların ve ilişkilerin hem uluslararası hem de bölgesel hak normlarıyla ne ölçüde uyumlu olduğunu sorgular. Bu çerçevede, Avrupa Birliği Adalet Divanı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde karara bağlanan davalar üzerinden hak ihlalleri konusunda mülteci ve sığınmacılara yönelik ayrımcılık tartışır. Çalışmanın üçüncü bölümü ise ABD'nin son dönemde güney sınırındaki göç dinamiklerini ve değişen sınır kontrolü ve göç yönetimi politikalarını inceler. ABD'nin Meksika sınırında kullanılan Gümrük ve Sınır Koruma (CBP) uygulamasının “ayrılma hakkı” normuna ket vurmadaki rolünü tartışır. Çalışma, tarihsel süreç izleme, karşılaştırmalı metot, içerik analizi ve nicel veri analizi gibi farklı metotları bir arada kullanmaktadır.

ÇEVİRİMİÇİ AĞLARDA GÖÇ KARŞITI DUYGULAR: KORKU, ÖFKE VE ÖTESİ

Prof. Dr. Mehmet Gökay Özerim,

Yaşar Üniversitesi, Jean Monnet Mükemmeliyet Merkezi Direktörü, Türkiye Günümüzde çevrimiçi platformlar, mültecilerle ilgili tartışmalarda önemli bir etkiye sahiptir. Bu platformlar, mültecilerle ilgili destekleyici ve dayanışmacı anlatılar oluşturabileceği gibi, aynı zamanda karşıt ve düşmanca söylemlerin yayılmasına da zemin hazırlamaktadır. Özellikle Telegram gibi çevrimiçi ağlarda mülteci karşıtı söylemlerin nasıl şekillendiğini ve bu söylemlerin arkasındaki duygusal dinamikleri anlamak, dijital çağın toplumsal etkilerini kavramak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, çevrimiçi ağlarda mülteci karşıtı söylemin baskın duygularını ve bu duyguları tetikleyen faktörleri AB CHIST-ERA Programı ve TÜBİTAK 1071 Uluslararası Destek Programı tarafından desteklenen “Kötü Niyetli Aktörlerin Çevrimiçi Sosyal Ağlarda

Yapay Zeka ile Profilleme ve Tespiti” başlıklı araştırmanın temel bulguları kapsamında (CHIST-ERA-21-OSNEM-004) tartışmaktadır.

Araştırmanın temel bulguları, mülteci karşıtı içeriklerin büyük ölçüde öfke, tiksinti ve korku gibi olumsuz duygular üzerine inşa edildiğini teyit eder niteliktedir. Bu duyguların birlikte kullanımı, mültecilerin kamuoyunda bir tehdit unsuru olarak çerçevelenmesini tetiklemektedir. Telegram platformunda yapılan analizler, mültecilere yönelik nefret söylemlerinin belirli olaylar veya kriz anlarında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Özellikle mültecilerle ilişkilendirilen güvenlik, ekonomik istikrar ve kültürel değişim gibi konular, göç karşıtı tepkilerin güçlenmesine neden olmaktadır. Sosyal medyada yankı odaları ve algoritmaların etkisiyle, bu tür duygusal tepkiler belirli topluluklar içinde daha da pekişmektedir. Bu çalışma, çevrimiçi platformlarda mülteci karşıtı söylemi teşvik eden temel mekanizmaları ve aktörleri analiz ederek, nefret söyleminin yayılmasını kolaylaştıran dinamikleri de ortaya koymaktadır. Örneğin, mültecilerin suç oranlarına katkıda bulunduğu dair doğrulanmamış iddialar veya kültürel çatışmalarla ilgili sansasyonel haberler, mültecilere yönelik olumsuz duyguları körüklemektedir. Ayrıca, olumlu duyguların (örneğin iyimserlik veya dayanışma) mülteci karşıtı söylemde stratejik olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda, belirli gruplar, daha katı göç politikalarını haklı çıkarmak veya mültecileri daha fazla dışlamak amacıyla duygusal manipülasyona başvurmaktadır. Bu, çevrimiçi ağlarda sadece olumsuz duyguların değil, aynı zamanda seçici biçimde kullanılan olumlu duyguların da politika oluşturma süreçlerini etkileyebileceğini göstermektedir. Sonuç olarak, bu araştırma, çevrim içi ağlarda mülteci karşıtı söylemlerin şekillenmesi üzerindeki rolünü ve duyguların bu süreçte nasıl bir araç olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır. Çalışmanın bulguları, göç ve mültecilerle ilgili daha dengeli ve yapıcı bir kamusal söylemin teşvik edilmesi için stratejiler geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle, bu gruplarda yayılan yabancı düşmanı duyguların etkisini azaltmak ve sosyal uyumu teşvik

etmek için daha kapsayıcı ve bilinçli iletişim stratejilerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: çevrimiçi ağlar, mülteci karşıtı söylem, duygusal dinamikler, Telegram Platformu

79 DIJİTAL KÜLTÜRDE SIĞINMACI/MÜLTECI MEMLERİ

Eylem Yıldırım, Anadolu Üniversitesi, Türkiye,

İnsan hareketliliği olarak ifade edilen “göç”ün, tarihin her döneminde sahne aldığı bilinen bir gerçekliktir. Ancak günümüzde bu hareketlilik, tarihte hiç olmadığı kadar yoğunlaşmıştır. Savaşlardan, afetlerden, baskılardan, çatışmalardan kaçarak ülkelerinin terk eden insanlar çeşitli ülkelerde yaşam mücadelesi vermektedirler. Gittikleri ülkede göçmen, sığınmacı, mülteci gibi isimlerle sınıflanan insanlar oranın bir “ötekisi” halini almakta ve orada ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve ırkçılıkla baş etmek zorunda kalmaktadır. Mültecilerin sığınmacıların yaşadığı bu zorluklar sadece fiziki alan ile sınırlı kalmamakta dijital alanda da kendine yer bulmaktadır.

İnternetin yaygınlaşması ile “dijital dünya”, “dijital toplum”, “siber uzay”, “dijital âlem” gibi isimlendirmelerle kullanılan günümüz dünyası her geçen gün bir biraz daha dijital alana kaymaktadır. Dijital alanda olan her şey de insanların kültür dünyasını etkilemekte ve dijital kültürü oluşturmaktadır. Dijital kültür, hem insanların yaşamlarını değiştiren dönüştüren dijital teknolojilerin etkilerini hem de dijital platformlarda insanlar

tarafından tasarlanan, üretilen, inşa edilen içeriklerin tamamını kapsamaktadır.

Dijital kültürün bir ürünü olan “mem”ler (meme) kısaca; kişiden kişiye gruptan gruba yayılan, mizah amacıyla her çeşit görsel yazı ve video içeriğinin birleşiminden oluşmaktadır. Mem sitelerinde üretilen memler çok hızlı bir şekilde sosyal medya platformlarında dolaşıma girmekte ve yayılmaktadır. Memler yapısı gereği çokseslidir ve çeşitli şekillerde görüntü ve yazıya değişiklik yapılarak yeniden tasarlanır, yorumlanır ve anlamlandırılır. Bu nedenle bir memin görünenin ötesinde çok farklı anlamları bulunmaktadır.

Bu çalışma dijital kültürde memler ile üretilen sığınmacı/mülteci içeriklerine yönelik incelemeyi kapsamaktadır. Araştırma nitel bir çalışma olup; verilerin (memlerin) ayırt edici özelliklerinin belirtilmesi, temel mesajların ve yan anlamların açıklanması amacıyla tematik analiz uygun bulunmuştur. Veri setinin oluşturulması için dijitalde mem üreten ve en çok ziyaret edilen web sitelerinin içerikleri kullanılmıştır. Mem üreten Web sitelerinde birçok farklı temada içerikler bulunmaktadır. Bu nedenle “göçmen”, “düzensiz göçmen”, “mülteci” ve “sığınmacı” anahtar kelimeleri seçilerek aramalar yapılmıştır. Toplanan veriler, temalar oluşturularak yorumlanıp açıklanmıştır. Araştırma, dijital kültürde memler aracılığıyla mülteci/sığınmacıların nasıl yansıtıldığını anlamak açısından dikkat çekmektedir ve daha sonra yapılacak çalışmalara ilham vermesi bakımından da önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Kültür, Mem, Sığınmacı/Mülteci Memleri

PANEL 2 : D - 313

09.00-10.15 International Relations and Migration

101 The eastern mediterranean passage: Migrants' aspirations and trajectories towards Europe

Dr. Loukia Maria Fratsea, Harokopio University, Greece,

The Mediterranean region, which connects three continents and unites a multitude of cultures, is an important centre of population movements worldwide. Over the years, the Mediterranean has become one of the world's greatest dividing and converging regions in terms of migration, while at the same time posing a major challenge to the establishment of links between its northern and southern shores. Since the late 1980s, a "Mediterranean model of migration" has been proposed to explain international migration flows to Europe in the context of demographic and socio-economic change, particularly in southern European countries. The increasing migration flows were linked to the increased demand for low-skilled labour, the functioning of the informal economy and the increasing fragmentation of southern European societies.

The Great Recession and the "migration and refugee crisis" affected both the number and the spatial trajectories of those who entered the eastern Mediterranean migration corridor to Europe. This paper examines the life trajectories of migrants originating from Mediterranean countries, crossing the Mediterranean towards Western Europe and/or settling in Greece. We draw on life stories and qualitative interviews with migrants living in Greece, collected as part of research projects between 2012 and 2022. For some, Turkey, and in particular cities such as Izmir or Istanbul, is a 'gateway to Europe', a place where they can stay for a short or long time until they cross the Turkish-Greek border, or which serves as a temporary safe haven. By analysing the content of migrants' narratives, focusing on their aspirations before embarking on their migration journey, we illustrate the complexity of their socio-spatial trajectories and their practises for a better well-being and the realisation of their dreams.

42 THE 'CRIME AND PUNISHMENT' OF IRREGULAR MIGRATION AT THE CROATIAN BORDERS

Dr. Sandra Cvikić, Institute of Social Sciences Ivo Pilar, Croatia
Petar Lalić, University of Applied Sciences "Lavoslav Ružička" in
Vukovar, Croatia

This article discusses the difficulties of irregular migration to the European Union (EU) via Croatia since 2013. The aim is to show how the EU's migration policy framework affects justice and law enforcement at Croatia's external EU borders. In contrast to the largely liberalized policy solutions to current irregular migration into the EU, this paper questions whether Member States such as Croatia are able to reconcile their criminal justice policies with the situation at their Western Balkan borders. The persistent and continuous increase in the illegal entry, movement and stay of migrants in Croatia over the last decade clearly demonstrates the difficulty of taking measures to prevent, prosecute and ultimately enforce sanctions against

persons involved in illegal migration. The influx of illegal migrants and the associated illegal transfer of people across Croatian state borders have increased the number of public order offenses over time. As a result, prosecution offices and courts are overloaded with cases that increase every year compared to the limited human and institutional resources. Therefore, the Croatian prison system is under enormous pressure due to the increasing number of pre-trial detainees and convicts. In addition, Croatian accommodation, organizational and financial capacities are reaching their limits, which seriously affects the ability of the justice system to function efficiently. The Croatian case is a clear warning to EU policy makers and politicians and shows how serious the situation at the EU's external borders is. The overburdened judicial and police system and overcrowded prisons in Croatia cannot sustain irregular migration managed by the Pact on Migration and Asylum (European Commission, 2024) in the long term. However, a normative solution of this kind does not offer a viable policy when confronted with the reality of border security, human suffering, smuggling and human trafficking. The blunt reality of the Croatian case provides the evidence and thus supports the hypothesis that illegal migration contributes to the rise in crime. The 'crime and punishment' behind irregular migration into the EU therefore lies with the states at their external borders, such as Croatia, but the problem remains - how sustainable are state systems when faced with the challenges of increasing crime and security threats? This paper will answer this question based on qualitative interdisciplinary research (sociology and law) conducted in 2024. Critical content analysis (Halmi, 2005) of Croatian and EU statistics, policy papers and laws related to illegal migration was used, while data from the Croatian Ministry of Interior, Ministry of Justice and state prisons were specifically requested for this research. Desk research as a methodology (Gilbert, 2008; Bryman, 2012) enabled a large number of documents and texts to be analysed. The compiled results were critically interpreted within the sociology of migration (Cvikić, 2024).

3 The national refugee regime of Turkey and its response towards the Middle East refugee crisis in 2015

Nena Nenovska Gjorgjievska, Memorial center Foundation "Nikola Kljusev", Macedonia,

Turkey is the first territorial borderline and the first connecting point to Europe for the Middle East countries. Turkey represents a bridge between Asia and Europe. Its geographical position makes Turkey to have both territorial and maritime border crossing. Hence, the influx of refugees which occurred during the crisis in 2015. While the nations were thinking of a durable solution for this refugee crisis which overtook the European continent, Turkey didn't have much time to think of solutions, but it was proactive on the scene, instead.

A couple of legal acts were undertaken in order to ease the process of welcoming the refugees for Turkey. In 2014, two significant developments have occurred with the entry into force of the new Law on Foreigners and International protection in April, followed by the adoption of a temporary Protection Regulation in October, that have provided the legal and administrative framework for the protection and assistance to persons in need of international protection. However, the most important legal act was the EU-Turkey statement done between the member states of EU, and Turkey as a single country. At the end of this refugee crisis, having in mind all the burden that laid down on Turkey, it has proved that Turkey was one of the best responding countries towards this refugee crisis, compared to the other countries on the European continent.

108

COMPLEMENTARY PROTECTION IN INTERNATIONAL LAW

Yukari Ando, University of Toyama, Japan,

What is "Complementary Protection"? This presentation focuses on the primary and significant questions. International and non-international armed conflicts exist in this world. Climate change affects this world. Consequently, large numbers of displaced persons are created. Are they refugees or persons under complementary protection? The term "Complementary Protection" can be interpreted in many ways in domestic law, but the protection in international law should be considered.

10.30-11.45 Beyin Göçü

36 Türkiye'den Almanya'ya Hekim Göçünün Kurumsal Yönetişimi

Doç. Dr. Aslı şahankaya Adar, İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Çisel Ekiz Gökmen, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Saniye Dedeoğlu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye,

Dünya genelinde göç trendlerine bakıldığında, 1990 sonrası dönemde, hekim göçünün ivme kazandığı ve öne çıktığı görülmektedir. Hekim göçünde kaynak ve hedef ülkelerdeki çalışma koşulları, refah düzeyi, sağlık sisteminin kurumsal işleyişi gibi itici ve çekici faktörler etkili olurken, hekimlerin göç etmesini teşvik edecek ve göç sürecini kolaylaştırıcı uygulamaların hayata geçirilmesi, özellikle Covid-19 pandemisiyle şiddetlenen bakım kriziyle de ilişkilendirilmektedir. Nitekim Almanya 2020 yılı itibariyle göç etmek isteyen hekimlere yönelik oturma ve çalışma izni almayı kolaylaştıracak düzenlemeler yaparak Almanya'ya hekim göçünü hızlandırmıştır. Bu süreçte Türkiye'den Almanya'ya yoğun bir hekim göçü gerçekleşmiştir. Alman Tabipler Birliği'nin raporuna göre 2023 yılı itibariyle Türkiye'den Almanya'ya 2628 hekim göç etmiştir. Göç etmiş olanlar kadar henüz bu süreci tamamlayamayan, ancak Almanya'ya gitme niyetinde olan pek çok hekim olduğu da bilinmektedir.

Bu bildirinin amacı, Türkiye'den Almanya'ya göç eden veya göç sürecinde olan hekimlerin bu süreci yönetmek amacıyla başvurdukları kurumsal yapıları ve bu yapılarla ilişkilerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda hekimlerin göç sürecinde karşılaştıkları engeller, bu engelleri aşmayı kolaylaştırmak amacıyla başvurdukları farklı kurumsal destekler ve bunların göç sürecine etkisi ele alınmıştır. Araştırmanın yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan derinlemesine görüşmeler tercih edilmiştir. Bu yöntemin tercih edilmesinde hekim göçünün kurumsal yönetişimini bu sürecin baş aktörü olan hekimlerin ve paydaşı olan kurumların deneyimleri ve gözlemleri üzerinden anlatmaktır. Bu doğrultuda hekim göçünün paydaşı olan Türkiye'de 8 ve Almanya'da 5 olmak üzere toplam 13 kurum ve ile derinlemesine görüşmeler

gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Türkiye’den Almanya’ya göç etmiş 5 hekim ile de görüşme gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre hekimler Almanya’ya göç sürecinde en çok dil bariyerinin aşılması ve hekim olarak işe başlama konularında zorlandıklarını ve en çok bu hususlarda desteğe başvurmaktadırlar. Göç sürecinde; dil kursları, aracı kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve sosyal medyanın paydaş olarak yer aldığını göstermektedir. Bu kurumlar dil engelinin aşılması, diplomanın tanınması, vize hazırlık işlemlerinin yürütülmesinden potansiyel işverenlere ulaşma ve konaklamaya kadar tüm süreçte yer alan ve hekimler en sık başvurdukları kurumsal yapılardır.

37 TÜRKİYE'DEN ALMANYA'YA HEKİM GÖÇÜ: KİM KAYBEDİYOR KİM KAZANIYOR?

Doç. Dr. Çisel Ekiz Gökmen, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Recep Kapar, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Saniye Dedeoğlu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
Türkiye,

Bu bildirinin amacı, Türkiye'den Almanya'ya gerçekleşen hekim göçünün profilini çıkarmak ve hekim göçünün itici-çekici faktörlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda Almanya'ya göç etmiş 219 Türk hekime anket uygulanmıştır. Anketler surveymonkey anket portalı kullanılarak evrimii olacak şekilde Ocak-Ekim 2024 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre; Türkiye'den Almanya'ya göç eden hekimlerin demografik profiline bakıldığında ankete katılanların yarısı kadınlardan oluşan genç bir gruptur. Göç etmiş hekimlerin genellikle evli ve/veya ocuk sahibi oldukları görülmektedir. Evli olan katılımcıların neredeyse tamamına yakınının eşi Türk vatandaşi iken az da olsa Almanya ve AB

vatandaşı eşi olan katılımcı da bulunmaktadır. Evli ve/veya çocuklu olan katılımcıların büyük bir çoğunluğu Almanya'da eşleri ve/veya çocukları ile birlikte yaşamaktadır.

Türkiye'den Almanya'ya göç etmiş olan katılımcıların yüzde 64'ü uzman doktordur. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun akademik unvanı yoktur. Akademik unvanı olan katılımcıların ise daha ziyade kariyer basamaklarının başındaki araştırma görevlisi doktorlar oldukları görülmektedir. Katılımcıların yüzde 85'i Türkiye'deyken çalışma deneyimine sahiptir ve bunların yüzde 75'i en son bir kamu kurumunda çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Türkiye'den Almanya'ya göçün itici faktörlerine bakıldığında; demokrasi ve insan hakları sorunları, toplumsal kutuplaşma ve ayrımcılık gibi sosyal ve politik faktörler; ekonomik istikrarsızlık ve geçim sıkıntısı gibi ekonomik faktörler; gelecek endişesi, güvenlik endişesi ve yaşam tarzını sürdürmekte zorlanma gibi kişisel faktörler öne çıkmaktadır. Bu bağlamda şiddete maruz kalma, hasta bakma yoğunluğu, düzensiz ve uzun çalışma saatleri, hekimlik mesleğinin statü kaybı, haksız işten çıkarmalar, mesleki gelişim fırsatlarındaki yetersizlik ve ayrımcılık ile zorunlu hizmet ve yetersiz sağlık politikalarının göç etmede önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir. Ancak bunlar içerisinde en yüksek oranda göç nedeni olarak (yaklaşık yüzde 68) şiddet gösterilmektedir. Maruz kalınan şiddet türleri içerisinde ise, en yüksek oranda psikolojik şiddet ve mobbing bulunurken fiziksel şiddete uğradığını belirten göç etmiş hekimlerin oranı yüzde 50'dir. Şiddet uygulayanların yüzde 90'ı hasta yakını iken, yönetici şiddetine maruz kalanların oranı da yüzde 76 ile dikkat çekicidir.

Türkiye'den Almanya'ya göçün çekici faktörleri ise; Almanya'daki siyasi istikrar ve demokratik yapı gibi sosyal ve politik nedenler, daha güvenli ve şiddetsiz bir çalışma ortamı, düzenli çalışma süreleri ve nöbetleri, iş yoğunluğu, işten çıkarma ve disiplin cezalarında adil muamele görme beklentisi gibi mesleki nedenler; ekonomik istikrar gibi ekonomik nedenler; refah düzeyi, geleceğe yönelik güven duygusu, yaşam

tarzını sürdürebilme imkanı, çocukların eğitimi ve coğrafi yakınlık gibi kişisel nedenler öne çıkmaktadır.

Türkiye'den Almanya'ya hekim göçünü etkileyen pek çok neden olmakla birlikte göçü tetikleyen en önemli motivasyonun sosyal ve politik nedenler olduğu (yüzde 61,46) görülmektedir. Bu bağlamda hekimlerin göçüne ilişkin basına yansıyan algının aksine itici ya da çekici ekonomik faktörlerin Türkiye'den Almanya'ya hekim göçünde görece az etkili (yüzde 6,34) olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, gelişmiş ülkelerden beyin göçünde ekonomik ve mesleki faktörlerin önemli olduğunu ancak gelişmekte olan ülkelere göçte söz konusu faktörlerin yanı sıra, sosyo-politik faktörlerin de son derece etkili olduğuna işaret etmektedir.

59 Crossing Borders: How Displacement Shapes the Empowerment of Syrian Women in Türkiye

Doç. Dr. İnci Aksu Kargın, Uşak Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Saniye Dedeoğlu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye,

This study aims to examine the empowering impact of forced migration on women. Forced migration often brings with it a number of negative effects for women, such as displacement, the rupture of family ties, the weakening of social support mechanisms, and the risk of exposure to sexual abuse. On the other hand, the migration process may weaken the patriarchal structure and allow for the renegotiation of gender relations, thus enabling women to emerge from this process empowered. The findings of this study are based on in-depth semi-structured interviews with 20 Syrian women in Gaziantep, one of the provinces with a large Syrian refugee population in Türkiye.

According to the preliminary findings, women in Syria experienced severe restrictions in the pre-war period, especially in education and working life, and were unable to exercise their rights. The patriarchal social structure in Syria significantly limited women's participation in social and economic life, and

important life decisions were mostly taken under the control of family elders. It was also determined that women in Syria had almost no opportunities to work outside the home, and their social freedom was dependent on the extended family structure.

The findings of the study show that there have been some changes after Syrian women migrated to Türkiye. In particular, the dissolution of the extended family structure due to the war and the dispersal of families to different locations have alleviated family pressure on Syrian women and increased their participation in social life. However, it was found that there has not been a significant structural transformation in the working life of Syrian women after migrating to Türkiye. A large portion of working women contribute to the family economy by doing piecework at home instead of working outside. This situation, which constitutes a major obstacle for women to achieve economic independence, highlights the strong impact of the patriarchal structure on women.

Finally, the preliminary findings of the study indicate that a large proportion of Syrian women were married at an early age. While some women in the interviews expressed opposition to early marriages and argued that girls' education should be prioritized, others still advocate for early marriage and believe that this tradition should continue. In conclusion, this study reveals that Syrian refugee women maintain a significant part of the patriarchal codes even after migrating to Türkiye. Although Syrian women have become more empowered in their social lives compared to their previous lives, the study determined that there has not been a permanent and in-depth change in gender roles with the migration process. The patriarchal structure still influences the social and economic spheres of Syrian women. Therefore, the realization of structural reforms to ensure greater participation of Syrian women in economic and educational life remains a long-term process.

15.00-16.15 Society and Migration

116 Dynamics of Migration: Challenges, Opportunities, and Implications of Emotional and Social Well-being

Dr. Siti Sarawati Johar, Universiti Tun Hussein Onn Malaysia, Malaysia,

Migration is a multifaceted phenomenon that significantly impacts the emotional and social well-being of individuals. This paper examines the dynamics of migration, highlighting the challenges and opportunities it presents. Pre-migration stressors, arduous migration journeys, and post-migration barriers contribute to the mental health challenges faced by migrants, including higher rates of depression, anxiety, and PTSD. Conversely, migration also offers economic contributions and cultural enrichment to host societies. Social integration and community support are crucial for enhancing migrants' well-being. This study underscores the importance of inclusive policies and accessible mental health services to address the emotional and social needs of migrants, ultimately promoting their overall well-being and successful integration into host communities.

96 Turkish Social Values Survey: Perceptions and Attitudes towards Migrants in Turkey

Dr. Öğr. Üyesi Ceylan Engin, Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Souad Osseiran, Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye

Selin Ongan, Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye

Rabia Nur Önder, Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye

Giray Demirci, Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye

Rümeysa Türkbey, Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye,

Uluslararası zorunlu göç, bireylerin ve toplulukların yerinden edilmesiyle sonuçlanan sosyo-politik bir süreçtir. Yalnızca ekonomik ve fiziksel koşulları değil, aynı zamanda bireylerin duygusal deneyimlerini ve toplumsal bağlarını etkileyen, yaşamlarının her boyutunda yankı bulan bir dönüşüm yaratır. Bu

süreç, göçmenlerin aidiyet, kayıp, umut ve dışlanma gibi duyguları, hem geldikleri hem de vardıkları toplumların duyguları üzerinden deneyimlemelerine yol açar. Bu bağlamda, duygular sosyolojisi, zorunlu göç deneyiminin anlaşılmasında önemli bir teorik yaklaşım sunar. Ancak duygular, genellikle salt psikolojik bir perspektiften ele alınmakta ve toplumsal bağlamdaki dinamikleri göz ardı edilmektedir. Duygular sosyolojisi, bireylerin yaşadığı duyguların, göç süreçlerinde sadece bireysel psikolojik durumlarla değil, toplumsal bağlamlarla şekillendiğini öne sürer. Göçün neden olduğu duygusal deneyimler, bireylerin kimliklerini, sosyal ilişkilerini ve politik bağlanmalarını yeniden yapılandırır. Bu çalışmada, duygular sosyolojisinin sunduğu kuramsal araçlarla, zorunlu göç sürecindeki duyguların mikro, mezo ve makro düzeydeki etkileri incelenmektedir.

Makro düzeyde zorunlu göçün yönetimi sınır politikaları, uluslararası ilişkiler ve ulus içindeki kültürel çatışmalar üzerinden korku ve empatinin ikiliği üzerinden gerçekleştirir. Devletler, göçü genellikle güvenlik kaygılarıyla çerçeveleyerek bir "tehdit" olarak sunar; bu durum, göçmenlerin kriminalize edilmesi ve dışlanmasını kolaylaştırır. Aynı zamanda, insani yardımı ve hak temelli yaklaşımları öne çıkaran çerçeveler, bu tehdit algısının karşısında yer alır.

Mezo boyutta ise zorunlu göç karar verme, göç yolculuğu ve varış noktasında yaşanan süreçler -ve bu sürecin belirsizliği- ile birçok ikilemler yaşamak zorunda kalır. Göçmenler, geldikleri ülke ile vardıkları ülke arasındaki değerler, normlar ve sosyal sistemler arasında sürekli bir denge kurma çabası içindedir. Bu denge ve dengesizlik hali duygusal bölünmelere sebebiyet vermektedir. Bu süreçler bir dizi duygusal karmaşıklığa yol açmaktadır.

Makro düzeydeki politik süreçler ve mezo boyuttaki ikilemler, bireylerin mikro düzeydeki duygusal deneyimlerini doğrudan şekillendirir. Örneğin, sınır politikalarının yarattığı belirsizlik, hane halkı dinamiklerinde korku ve stres olarak kendini

gösterebilir. Mikro boyutunda göç sürecinin yapıcı ve yıkıcı boyutu hane halkı ve sosyal çevre üzerinden şekillenmektedir.

Göç dinamikleri ve buna bağlı duygular birbirinden bağımsız süreçler olarak ele alınmamalıdır. Duygular sosyolojisi, göç süreçlerini anlamada mikro, mezzo ve makro boyutları bir bütün olarak analiz etmeyi gerektirir. Duygular sosyolojisi, göç sürecinde bireylerin yaşadığı duyguların toplumsal, kültürel ve politik bağlamlarda nasıl şekillendiğini anlamamızı sağlar. Bu perspektif, bireysel duygusal deneyimlerin ötesinde, toplumsal yapılarla ilişkisini incelemeyi mümkün kılar. Göç süreçlerinin çok katmanlı yapısını anlamak, yalnızca bireysel ya da toplumsal düzeydeki etkileri ayrı ayrı incelemekle mümkün değildir. Duygular sosyolojisinin sunduğu kuramsal araçlar, bu boyutları bütüncül bir yaklaşımla ele almayı mümkün kılar.

27 THE EFFECTS OF ATTITUDES TOWARDS IMMIGRANTS ON FEAR OF TERRORISM IN TURKEY

Prof. Dr. Mustafa Murat Yüceşahin, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ahmet Yiğitalp Tulga, Türkiye,

Two prominent subjects in recent years that have captivated Turkish public opinion are immigration and terrorism. The profound migration crisis in Turkey, coupled with the surge in terrorism-related crimes, has forged a substantial association between immigrants and terrorism in the perception of many Turkish people. In this direction, although there are many academic studies on the relationship between immigrants and fear of terrorism in Europe, the number of academic studies focusing on Turkey is insufficient. For this reason, in this study, we use the seventh wave of the World Values Survey (WVS) and focus on the statistical relationship between the fear of

terrorism and the view of immigrants in Turkey. As a result of the regression analysis, the increase in fear of terrorism in Turkey increases the negative attitude towards immigrants. However, since the results based only on the quantitative regression analysis do not provide in-depth information, we support the quantitative results with face-to-face interviews. In line with the results of the regression analysis, in the interviews, we find that one of the critical factors that increased participants' fear of terrorism is the immigrants who came to Turkey in recent years.

34 Economic and social impact of Turkish migration in the main host countries (Europe) and in Türkiye 2000-2024.

Laura Natalia Rodríguez Ariano, Maestría en Relaciones Internacionales, Mexico,

Migration is a natural condition in living beings. In the case of human movements, this condition transcends animal instincts due to a supposed rationality that seeks a better life for the migrant and, in general, for their family, leading them to leave their place of origin in search of a better future.

In a growing wave of nationalism and exacerbated conservatism, migration (especially that of low-income individuals, refugees, and irregular migrants) is seen as one of the main problems or "mega-threats" globally, which, according to the modern liberal ideal, should be eradicated. This is done without considering the contradictory scenario of the free movement of capital and goods while restricting and criminalizing human immigration.

The thesis of this project focuses on the social and political rejection that host societies have towards migration, specifically forced migration. However, at the same time, there is a need for such immigration in terms of economic, social, and electoral platforms.

The main objective of this research is to analyze the economic and social effects of Turkish migration. In this way, the contribution to the growth and development of the main

recipient countries of this diaspora in Europe, primarily Germany and the Netherlands, will be studied. To this end, the characteristics, trends, and dynamics of Turkish emigration to Europe from 2000 to 2024 will be investigated. The above implies observing the impacts on host societies and, in contrast, studying the externalities in Turkey (in the case of remittances and their behavior). In this sense, it is important to mention that Turkey is both a sending and receiving country of migrants, which has a great social, cultural, and economic influence.

This work is a snapshot of the analysis of Turkish migration that influences the shaping of the international paradigm and its positioning as a boost to the national and host economies. It also involves a critical analysis of the situation that these people experience during their journey, arrival, and stay.

Finally, it is possible to verify the hypothesis that Turkish immigrants are the center of different types of physical, verbal, and psychological violence due to their migratory status and economic condition, generally discriminated against and marginalized, without considering the need for these immigrants due to the economic, social, and cultural contribution they provide to the destination.

PANEL 3 : D- 317

09.00-10.15 Görünürlük, Yerinden Edilme ve Göç

61 Görünür Görünmezlik: Türkiye’de Afgan Çobanların Deneyimleri

Dr. Seda Gönül, Kadir Has Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Dr. Rezzan Alagöz, Adıyaman Üniversitesi, Türkiye,

Afganistan’da uzun yıllardır süregelen siyasi istikrarsızlık, insan hakları ihlalleri ve ekonomik çöküş sonucunda Afganistan vatandaşları başta komşu ülkeler olmak üzere, geniş bir coğrafyada dünyanın en uzun süre yerinden edilmiş ve en büyük mülteci nüfusunu oluşturmaktadır. Afganlar, mekânsal, sosyal ve siyasi dinamiklerin şekillendirdiği; köken ülke, göç edilen ülke

ve uluslararası düzeylerde kesişen bir dışlanma döngüsü yaşamaktadır.

Yapısal, siyasi ve ekonomik koşulların neden olduğu göçler, komşu ülkelere doğru, İran, Pakistan ve Türkiye hattında yoğunlaşmaktadır. Türkiye’de kayıtsız iş gücü piyasasının önemli bir parçasını oluşturan Afgan göçmenler inşaat, sanayi, tarım ve hayvancılık sektörlerinde çalışmaktadır. Türkiye’nin sınır illerinde ağırlıklı olarak çobanlık işinde çalışan Afganlar emek yoğun, ucuz ve görünmez işgücü olarak konumlanmaktadır.

Çobanlık işi doğası gereği, çoğunlukla, mekânsal olarak toplumdan izoledir. Göçmenlerin bu işte çalışmasının sonucu olarak sosyal entegrasyon ve ev sahibi topluluklarla etkileşim sınırlıdır. Araştırma sahasının olduğu Iğdır şehrinde, hayvancılık genellikle yaşam alanından uzak bölgelerde yapıldığından ötürü hem çalışma hem de barınma koşulları onları toplumdan uzaklaştırmaktadır. Yerli toplum bağlamında baktığımızda, toplumdaki göçmenlere yönelik nefret, yabancı korkusu ve güvensizlik dışlanma döngüsüne eklemlenir. Hukuki bağlamda, belgesiz statüleri, ulusal ve uluslararası koruma sisteminden dışlanmayı ifade eder ve bu durum onları marjinalleştirerek görünmez bir durumda bırakır. Özetle, görünmezlik hem verili toplumsal, siyasal ve ekonomik koşullardan ötürü tercih etmek zorunda kaldıkları hem de yapısal olarak konumlandırıldıkları bir durumdur.

Afgan çobanların bu çok boyutlu görünmezliği ve güvencesiz yaşam koşulları onları kayıt dışı işgücü piyasasında sömürüye karşı savunmasız bırakmaktadır. Afgan göçmenler, emek piyasasının görünmez, güvencesiz, fiziksel olarak zorlayıcı işlerinde çalışan, her an “sınır dışı edilebilir” ve “yasa dışı” aktörleridir. Köken ülke, yerli toplum ve ulus ötesine doğru uzanan bu dışlanma ile kayıt dışı ucuz emek gücünü oluşturmaları, küresel iş gücü sisteminin yapısal eşitsizliklerinin altını çizmektedir.

Iğdır'da Afgan çobanlarla yapılan 18 derinlemesine görüşmeyi içeren saha araştırmasına dayanan bu çalışma, dışlanmanın birbirine bağlı katmanlarda nasıl işlediğini Afgan mülteciler

zerinden ortaya koymaktadır. İçin doğasından yerli topluma, ulusal ve uluslararası hukuktan işverene doğru birbirine eklemlenen ve bütün yaşamı kaplayan dışlanma sarmalı, küresel eşitsizliklerin mikrodan makroya açıkça göründüğü bir göçmenlik deneyimini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Afgan obanlar, belgesiz göçmenler, dışlanma

56 SAVAŞ MÜLTECİLİĞİNİN BIYOPOLİTİKASI: TÜRKİYE'DE SURIYELİ OLMAK

Prof. Dr. H. Yaprak Civelek, Anadolu Üniversitesi, Türkiye,

Bu çalışma, Suriyeli mültecilerin bir kitlesel ve savaş nedenli zorunlu göç ile Türkiye'ye gelmeleriyle ve neredeyse tüm coğrafi bölgelerine yoğun demografik göstergeleri üretecek şekilde dağılmalarıyla ilgili olarak yapılan ayrımcılık, uyum ve entegrasyon tartışmalarının teorik zeminine katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmış bir biyopolitik okuma biçimi içermektedir. Agamben'in kamp teoremi üzerinden yoğunlukla tartışılan mülteci yaşam alanları, öncelikle birer istisna alanları olarak biçimlendirirler, sonra gündelik hayatın alışlageldik süreçlerinin bir parçası olduktan sonra daimî hale gelmeleri beklenir. Ancak gelineen ülke, coğrafi konum, iktidar söylemi ve sosyokültürel özellikler ve mülteciliği belirleyen şartlarla ilgili farklılıklar bu tür bir beklentiyi görelilikle etkilemektedir. Sınır, ulusal kimliği ve aidiyeti arasında politik, ideolojik, pedagojik ve

sosyal birikimlerine göre bağ kur(dur)ma konusunda "tamamen yerli" olan "vatandaş" ile kendi sınırlarının ötesine geçmiş belli belirsiz bir kimlik içerisinde bocalayan mülteci arasında pozitif ilişkinin kurulması hangi tür kodlardan etkilenmektedir? Mültecinin içinde bulunduğu "öznellik" ile sosyal ve politik pozisyonu nasıl tarif edilebilir? Nüfus ve politika ilişkisinden öznellik kurgularına doğru akan bu okuma biçimi, mültecilerin gelişleri kadar bedensel varlıklarının da kültürel ayrımsama ve sosyal kabul bazında siyasileşmesi ve "iktidarın arzu ettiği özne", "savaş mülteciliği" "geçişe müsaade", "gelenek bozumu", "milli kodlar", "korku", "korumacı muhafazakarlık", "liberal insancıl tavır", "uyum ve strateji mekanizmaları" gibi temel başlıklar ortaya koyarak özellikle Agamben ve Foucault temelli eleştirel, biyopolitik bir tartışma alanı ortaya koymaktadır.

77 Zafer Partisi Örneğinde Türkiye’de Yükselen Göçmen Karşıtlığının Sosyolojik Görünümleri

Seher Atay, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Kahya Nizam, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye,

Türkiye 2011 yılında başlayan ve kitlesel bir nitelik kazanan Suriyelilerin göçü ile birlikte dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülke konumu kazanmıştır. Ayrıca düzensiz göçmen nüfusun da artmaya ve çeşitlenmeye başladığı bir süreç ile karşı karşıya kalmıştır. Göçmenlerin artan nüfusu ile ilişkilendirilen sorun alanları ise Türkiye toplumunda birtakım tepkilere yol açmıştır. Söz konusu tepkiler, siyasal arenada karşılık bulmakta ve göçün siyasallaşması süreci Türkiye için bir gerçeklik olarak belirginleşmektedir. Göç ve beraberinde gelen toplumsal sorunların daha görünür olduğu ve siyasal arenada büyük yankı bulduğu dönemin başlangıcı olarak 2023 cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimleri dönemi olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu dönemde daha önceki dönemlerden daha fazla olarak düzensiz göç ve mülteciler konusu siyasal alana taşınmıştır. Özellikle Zafer Partisi milliyetçi

söylemin göçmen karşıtlığı ile eklemlendiği bir geri gönderme projesi ile siyasi parti örnekleri içinde en dikkat çeken parti olarak öne çıkmıştır. Türkiye’de göçün siyasallaşmasının ve göçmenlerin/mültecilerin bir siyasi nesne haline gelmesinin oldukça yeni bir deneyim olduğu söylenebilir. Bunun doğal bir sonucu olarak göçmen nüfusun ülke siyasetine etkisi ve siyasi partilerin göçmen politikalarının toplumsal alandaki karşılığı üzerine yapılan çalışmalar henüz oldukça sınırlı bir durumdadır. Bu bildiri Türkiye’de göçün siyasallaşma eğilimi ve yükselen göçmen karşıtlığını Zafer Partisi örneğinde ele almaktadır. 10 kadın ve 10 erkekten oluşan, toplamda 20 Zafer Partisi seçmeni ile yapılan görüşmelere dayanan araştırma 2 Nisan-20 Haziran 2024 tarihleri arasında Isparta’da yürütülmüştür. Isparta, hem uluslararası koruma hem de geçici koruma altındaki göçmenlerin yaşamlarını sürdürdükleri, İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenmiş ilk uydu kentlerden biridir. Kentte farklı yasal statülere sahip yaklaşık 16 bin göçmen yaşamını sürdürmektedir. Isparta’daki yerleşik halk ırk/etnisite, dil, din, kültür, ten rengi gibi sosyolojik değişkenler ekseninde farklılaşan birçok göçmen grubu ile birlikte yaşamı deneyimlemektedir. Bildiride saha araştırması bulgularından yola çıkarak, Zafer Partisi’ne oy veren kişilerin Zafer Partisi seçmeni olma süreçleri göçmen karşıtlığı kavramı ekseninde sosyolojik bir perspektiften değerlendirecektir. Bildiri, Türkiye’de siyasi atmosferde değişen dengelerin yarattığı yeni siyasi figürlerden biri olan Zafer Partisi’nin mültecilere yönelik söylem ve politikalarının nasıl bir etki yarattığını, siyasal düzlemde yükselen göçmen karşıtlığının toplumsal karşılığının nasıl olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göçün Siyasallaşması, Göçmen Karşıtlığı, Zafer Partisi, Uydu Kent, Isparta

77 Z Kuşağının Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yönelik Toplumsal Güvenlik Algısı: Avcılar Örneği

Gülden Gül, Avcılar Süleyman Nazif Anadolu Lisesi, Türkiye

Mesut Gülper, Avcılar Süleyman Nazif Anadolu Lisesi, Türkiye
Tevfik Sertaç Çelikçeken, Avcılar Süleyman Nazif Anadolu Lisesi,
Türkiye,

Bu araştırmada Z kuşağının geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik güvenlik algısının incelenmesi amaçlanmaktadır. Lisede okuyan öğrencilerin geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik toplumsal güvenlik algılarının çeşitli değişkenler ile ne tür şekillendiğini incelemek için hazırlanmış, bireylerin demografik bilgileri ile ölçüt cevaplarını karşılaştırma modelinde bir araştırmadır. Araştırma örneklemini evren çerisinden basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenmiş; 2022-2023 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Avcılar ilçesi devlet okullarında eğitim gören 144 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Liseli öğrencilerin geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik toplumsal güvenlik algısını belirlemek amacıyla “Toplumsal Güvenlik Algısı Ölçeği” (Tunca, 2019) ve belirlenen bazı değişkenlere ilişkin verileri toplamak için araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın gönüllü 12 katılımcısına yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanarak, betimsel analiz yapılmıştır. Anketleri ile toplanan veriler IBM SPSS Statics 26.0 programı ile bilgisayarda analiz edilmiştir. Verilerin analizinde nominal bağımsız örnekler için T testi, nominal bağımsız örnekler için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) ve Post Hoc tekniklerinden Tukey testi uygulanmıştır. Liseli öğrencilerin geçici korumada altındaki Suriyelilere yönelik Cinsiyet, Yaş, Gelir Düzeyi değişkenine göre karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Sosyoekonomik ve kültürel güvenlik algısı bağlamında farklılığın yönü olarak “Çok Programlı Anadolu Lisesi” ile “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi” ve “Anadolu Lisesi” arasında, “Anadolu İmam Hatip Lisesi” ile “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi” arasında tespit edilmiştir. Yapılan araştırmada da Suriyeli sığınmacılara vatandaşlık verilmesi istenmemektedir. Z kuşağının geçici koruma altındaki Suriyelilere karşı sosyal medya yoluyla edildiği, doğruluk değeri taşımayan bilgilere itibar ettiği tespit edilmiştir.

110 Birleşmiş Milletler Küresel Göç Mutabakatları Çerçevesinde Avrupa Birliği'nin Yeni Sığınma ve Göç Antlaşması Çıkmazı

Arş. Gör. İsmail Turan, İstanbul Beykent Üniversitesi, Göç Çalışmaları Birimi Araştırmacısı, Türkiye,

Avrupa Birliği (AB), Birleşmiş Milletler Genel Kurul (BMGK)'unda 17 Aralık 2018 tarihinde kabul edilen Mülteciler için Küresel Mutabakatı ve aynı kurulda 19 Aralık 2018 tarihinde kabul edilen Güvenli, Sistemli ve Düzenli Göç için Küresel Mutabakatı öncü bir rol oynamıştır. Bu mutabakatlar ile AB göç ve mülteciler meselesini uluslararası bir mesele olduğu yönünde adım atmıştır. Ancak, AB üye devletlerden itirazlar yükselmiştir. Macaristan iki mutabakata da karşı çıkarken, Polonya ve Çekya ise, ikinci mutabakata karşı çıkmıştır. Bu devletler, göç ve mülteciler konusunda ulusal egemenliklerini insan haklarından daha çok vurgulamışlardır. Bulgaristan ve Slovakya gibi ülkeler bu mutabakatların onayı sırasında çekimser kalırken, küresel mutabakatların ikisine de onay veren ülkelerden Avusturya ve İtalya gibi ülkelerden de geri adım sinyalleri verilmiştir. BM Küresel Mutabakatlar sonrası AB iki tane göç antlaşması imzalamasına rağmen, etkin bir göç politikasında birlik olarak adım atmadığı görülmektedir. Bu çalışma ise, en son Avrupa Konseyi'nin 14 Mayıs 2024'te Avrupa Parlamentosu seçimleri öncesinde kabul ettiği, Yeni Sığınmacı ve Göç Antlaşmasında AB üyesi ülkelerin egemenlik ve insan hakları tartışmaları üzerinden göçün yönetişimine yer verecektir. Bu antlaşmanın kabul edilmiş olsa da Polonya'yı bu yeni göç yasasına karşı koruyacağı, Macaristan'da bu göç yasasının AB'nin sonunu getirdiği ve Slovakya ise, AB tarafından dayanışma mekanizmasının dikte edildiği yönünde açıklamalar yapmıştır. Bu ülkeler, ulusal düzeyde bu yeni göç yasasını kabul etmeyeceklerini dillendirmektedir. Küresel Mutabakatlar ile son bu antlaşmada göçün insani boyutu vurgulanırken, bir yandan da göçün durdurulmasının devletlerin egemenliğine müdahale edilmeden ile gerçekleşmesi önceliklendirildiği dikkat çekmektedir. Bu çalışmada, bu benzerlikler üzerinde durulacaktır. Ayrıca, küresel ve bölgesel antlaşmaların arasında

farklılaşan durumlarda ele alınacaktır. Küresel mutabakatlarda iş birliğinin ve dayanışma vurgusu daha esnek olurken, AB'nin sığınmacı kabul etmeyen ülkelere getirilecek para ödemesi yaptırımcı uygulaması üye ülkelere getirilmektedir. AB üye devletlerin karşı çıkmasında önemli olan egemenlik ile AB'nin savunduğu değerlerden olan insan hakları konusundaki ifadelerle odaklanacaktır. Ayrıca, bu iki metnin üzerinden AB'nin savunduğu fikirlerin metinlerde ne ölçüde yer aldığına bakılacaktır. Dahası, iki metne de karşı olan ülkelerin aynı olup olmadığı ve savundukları argümanların farklılaşıp farklılaşmadığı da ortaya konacaktır. Bu çalışmanın bulgularında beklenen göç konusunda üzerinde ulusal sınırların aşılamadığı ve insan hakları söyleminin geri planda kaldığı olacaktır. Burada, itiraz eden ülkelerin dışında da küresel ve bölgesel düzlemde kabul eden ülkelerin de içlerinde de güçlü bir karşıtlığın olduğu sonucuna varılacaktır. Avusturya'nın bu yeni yasası müzakerelerinde kriz yönetmeliğine karşı oy kullanması ve Slovakya ile Çekya yasanın maddelerinde çekimser kalmıştır. Hollanda'nın göç kurallarına uymama yönünde başvuruda bulunması ile bu yasanın uygulanmasında zorlanacağını göstermektedir. Göç politikalarının insan hakları ile egemenlik konusunda gidip gelen bir mesele olduğu, AB'nin küresel bir rol benimsemeye çalışsa da üye devletlerin birlikte hareket etmeyi başaramadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Birleşmiş Milletler, Küresel Mutabakat, Avrupa birliği, İnsan Hakları, Egemenlik, Göç Yönetişimi

10.30-11.45 Eğitim, Bellek ve Göç

12 Mülteci Lise Öğrencilerinin Serbest Zaman Pratiklerinin Sosyolojik Analizi: Eskişehir İli Örneği

Mehmet Aksoy, Eskişehir Cemal Mümtaz Sosyal Bilimler Lisesi, Türkiye,

Bu araştırmanın amacı Eskişehir il merkezindeki liselerde öğrenim gören mülteci çocukların serbest zaman kapsamındaki

sivil toplum ve aktif vatandaşlık pratiklerini ortaya koymak; böylece mülteci çocukların yaşadıkları kentin demokratik yaşamına eklemlenme durumlarına ve aktif vatandaşlık pratiklerine ilişkin değerlendirmelerde bulunmaktır. Karma yöntemin açımlayıcı sıralı deseniyle hazırlanan bu araştırmanın çalışma evrenini Eskişehir il merkezindeki liselerde okuyan 976 mülteci öğrenci; örneklemini ise nicel boyutta 276, nitel boyutta ise 27 mülteci öğrenci oluşturmaktadır. Nicel boyutta basit seçkisiz örnekleme, nitel boyutta ise amaçlı örnekleme yönteminin ölçüt örnekleme türü kullanılmıştır. Yine araştırmanın nicel boyutunda tarama, nitel boyutunda ise fenomenolojik desen kullanılmıştır. Verileri toplamak amacıyla nicel veriler için 87 soruluk bir anket, nitel veriler için 43 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Nicel veriler SPSS programıyla analiz edilmiş, nitel veriler için de içerik analizi yapılmıştır. Her iki boyutta ulaşılan veriler karma yöntemin ilkeleri ve açımlayıcı sıralı desenin ‘tamamlayıcılık’ ilkesine uygun şekilde sentezlenmiştir. Araştırmaya katılan mülteci çocukların serbest zaman faaliyetlerine bakıldığında, yarısından fazlasının tiyatro, kermes, konser, sinema, spor müsabakalarına gitmediği; büyük bölümünün kitap, günlük gazete, dergi vb. okumadığı ya da ara sıra okuduğu; önemli bir bölümünün dışarıda yemek yemediği; okul arkadaşlarıyla kafe, çay bahçesi vb. dinlenme yerlerine gitmediği; okulu veya sınıfı tarafından düzenlenen gezilere katılmadığı görülmüştür. Yine önemli bir bölümünün, okula gitmediği günlerde ve yaz tatillerinde iş bulursa çalıştığı; evde ders çalıştığı ve kitap okuduğu bulgulanmıştır. Serbest zamanın değerlendirilmesi konusunda öğrencilerin rutin faaliyetlerde bulundukları; cinsiyet bakımından bir farklılığın olduğu görülmüştür. Kız öğrencilerin, serbest zamanlarında genellikle evde bulundukları, annelerine yardım ettikleri, ev işlerini yaptıkları ve küçük kardeşlerinin bakımıyla ilgilendikleri yönünde sonuçlara ulaşılmıştır. Bunun yanında, öğrencilerin, serbest zaman faaliyetlerinin zengin olmadığı; kurum ya da kuruluşların faaliyetlerine katılım düzeylerinin çok az olduğu görülmüştür. Sportif faaliyetlerine erkek öğrencilerin daha çok katılım

gösterdiği ve kızların bu konuda görüş beyanında bulunmadıkları görülmüştür. Yine, siyasi partilerin ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri, öğrencilerin en az ilgi gösterdiği ya da hiç göstermediği faaliyetler olmuştur. Nitekim nicel boyutta yer alan öğrencilerin herhangi bir siyasi partiye, derneğe ya da sivil toplum kuruluşuna üyeliğinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Ancak nicel boyuta katılan bir öğrencinin bir dernekte çaycılık yaparak aile bütçesine katkı yaptığı belirlenmiştir. Araştırmadaki önemli sonuçlardan biri de serbest zamanın kullanımında köken ülkeye ait kültürel kodların etkili olduğudur. Bu durum kız öğrencilerin serbest zamanlarını kullanabilme noktasında daha dezavantajlı durumda olduklarını yansıtmaktadır. Nitekim kız öğrencilerin serbest zamanlarını daha çok ev ortamında geçirdikleri ve cinsiyet rollerini erken yaşta öğrenmek zorunda kaldıkları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla mülteci çocukların sivil toplum kuruluşlarına, derneklere ya da siyasi partilere üyeliklerinin ve pratiklerinin çeşitli değişkenler temelinde araştırılması, araştırmanın rafine edilmiş önerisini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Mülteci Çocuklar, Mülteci Lise Öğrencisi, Serbest Zaman, Eskişehir.

35 MEVSİMLİK GÖÇ SARMALINDA ÇOCUK İŞÇİLİĞİ VE EĞİTİM MEVSİMLİK TARIM İŞLERİNDE ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN ÜNİVERSİTE EĞİTİMİNE ERIŞİMİ: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ

Ayşegül Özbek Kansu, ILO Office for Türkiye,
Türkiye’de, vasıfsız olan, diğer sektörlerde istihdam olanağı
bulamayan, çalışacak toprağı olmayan ya da çok az toprağı olup

geçimini sağlayamayan aileler, mevsimlik gezici tarım işçisi (MGTİ) olarak çalışmakta ve Türkiye’de tarımsal üretim yapan farklı bölgelere göç etmektedirler. Aile üyelerinin neredeyse tamamı Mart-Nisan aylarında başlayan ve bazı durumlarda Kasım ayına kadar devam eden mevsimlik tarım işçiliğine katılmak için aylarca kendi ikamet ettikleri ilin dışında farklı illerde ikamet etmektedir. Sürekli göç etmeyi gerektiren bu ekonomik kazanç biçimi, çocukların eğitime erişimini ve eğitime devamlılığını olumsuz etkileyerek eğitim haklarından yararlanmalarını riske atmaktadır. Mevsimlik tarım işçisi ailelerin zorunlu eğitim çağındaki çocukları aylarca süren bu göç nedeniyle okullarından uzak kalmakta ve nitelikli eğitime erişimde sorun yaşamaktadırlar. “Eğitim hakkı herkes için geçerlidir” ilkesi İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası tarafından güvence altına alınmış olsa da, mevsimlik gezici tarım işçisi ailelerin çocukları özellikle ailelerinin yoksulluğu ve sürekli seyahat ediyor olmaları nedeniyle bu haktan yararlanamamaktadır ve eğitimleri kesintiye uğradığı için eğitim yoluyla sınıf atlama şansını kaybederek yoksulluk zincirini kıramamaktadır.

Öte yandan, bu sürekli hareket halinde olma durumuna, ailelerinin yaşadığı tüm zor koşullara ve yoksulluğa rağmen eğitimlerine devam ederek üniversiteye gidebilmiş ve iş sahibi olabilmiş gençler de bulunmaktadır. İşte bu çalışma ile bu gençlerin hayatlarına odaklanılarak, “nasıl oldu da başardılar, üniversiteye gitme ve iş sahibi olma şansını yakaladılar” sorularına cevap bulunması amaçlanmıştır. Araştırmada, üniversiteye gidebilen ve hatta meslek sahibi olabilen bu gençlerin hayatlarını mevsimlik tarım işçisi olarak sürdüren diğer gençlerden ayrıldıkları yönleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu gençlerin hikayeleri üzerinden başarılarının ardındaki örüntülere dikkat çekilmiş, bu örüntüler kişisel, toplumsal ve yapısal boyutlara vurgu yapılarak ele alınmıştır.

Araştırmanın teori bölümünde çocuk işçiliği ve eğitim literatürüne odaklanılmıştır. Araştırma yöntemi olarak derinlemesine görüşme tekniği kullanılmıştır ve kartopu tekniğine dayalı örnekler seçilmiştir. Şanlıurfa’lı 10’u kadın 15’i

erkek olmak üzere 25 kişi ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan tüm görüşmelerde, çalışma ve yaşam koşulları ne kadar zor olursa olsun çocukların okulda kalması için aile desteğinin kritik olduğu ortaya çıkmıştır. Genç kızların eğitime devamlılığında bu faktör daha da belirleyici olmuştur. Araştırma ıktıları yaş, cinsiyet, aile içerisindeki konum, anadil gibi bireysel faktörlerin yanı sıra, aile, yakın akrabalar ve sosyal evre gibi sosyal faktörler ile şanlıurfa'nın sosyo-ekonomik durumu, muhafazakar ve ataerkil toplumsal yapısı, eğitim anlayışı ve bir yaşam biçimi haline gelen mevsimlik tarım işçiliği üzerinden irdelenmiştir.

Genel olarak mevsimlik tarım işçisi aileler ve çocukları üzerine yapılan araştırmalar ve tezler, hep yoksulluğa, ailelerin ve çocukların yaşadığı yoksulluk ve yoksunluk döręüsüne, kötü çalışma ve yaşam koşullarına, hizmetlere erişimde yaşanan sorunlara odaklanmıştır. Bu araştırmada ise, konuya başka bir açıdan yaklaşılarak gençlerin hikayelerindeki umuda odaklanılmış, onların hikayelerinin diğer çocuklardan nasıl farklılaştığı anlaşılmaya çalışılmıştır. Bu alışma aynı zamanda, görüşme sonuçlarından hareketle, mevsimlik gezici tarım işçisi ailelerin çocuklarının eğitim yoluyla yoksulluk döręüsünü kırabilmeleri için güçlendirilmelerini desteklemek üzere hayata geçirilmesi gereken politikaları ve uygulamaları dile getirmiştir. Geinebilmek için göç etmek zorunda kalan yoksul mevsimlik tarım işçisi ailelerin çocuklarına erişilebilir kaliteli ve ücretsiz eğitim sağlamak için entegre bir politika ve eylem programı geliştirilmesine ihtiyaç olduğu aşıkardır.

49 Sinema, Bellek ve Göç: Türklerin Almanya'daki Erken Döręemlerini Anlatan Filmler Aracılığıyla Kuşaklararası Belleğe Odaklanan Bir Alımlama alışması

Arş. Gör. Ali Gençoğlu, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye,

Bu alışma kolektif bellek, sinema çalışmaları (özel olarak iletişim çalışmaları) ve göç çalışmalarının kesişim noktasında yer

almaktadır.

Almanya'daki göçmen gruplar arasında en fazla nüfusa ve etkiye sahip olan Türkiye kökenliler günümüz itibariyle altmış yılı aşkın bir geçmişe, tahmini olarak beş milyona yakın bir nüfusa, hemen hemen dört kuşağı içeren bir tarihe ve toplumun neredeyse her kademesindeki ve ülkenin hemen hemen her kent ve kasabalarındaki varlıklarıyla sınıfsal ve coğrafi olarak en geniş çeşitliliğe sahip gruptur. Kuşkusuz bu hep böyle değildi. Misafir işçi olarak görüldükleri dönemde, özellikle 1960'lardan 2000'lere kadar farklı şekillerde ve daha görünür biçimde ayrımcılıklarla ve izolasyonla baş etmek zorunda kaldılar. Bu çalışma tam bu noktaya odaklanır; birinci ve ikinci kuşağın sosyal ve kültürel hayatlarını yansıtan 1970'lerdeki ve 1980'lerdeki filmler üzerinden bir alımlama çalışması yapmayı hedefler. Böylelikle bu inceleme, farklı kuşaklardan, farklı ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitimsel arka planlara sahip Türk kökenli insanların, ele aldığım filmler aracılığıyla, Almanya'daki Türklerin kolektif belleğindeki belli başlıklara dair görüşlerine yer verir ve bunlar aracılığıyla Türklerin kolektif bir kimliğe ne ölçüde sahip olduğuna yönelik bir araştırma gerçekleştirir. Kolektif bellekteki hangi unsurların kuşaklararası anlamda birleştirici, hangisinin ayrıştırıcı roller üstlendiği konusunda bir sonuç ortaya çıkarmayı hedefler.

Bu araştırma kapsamında Ekim 2021 ile Nisan 2022 tarihleri arasında, Düsseldorf kent merkezi ve Düsseldorf'a bağlı çevre kent, kasaba ve köylerde, farklı gelir gruplarından, farklı mesleklerden, farklı eğitim düzeyi (üniversiteye gidip gitmemek gibi) ve entegrasyon düzeylerinden (iyi düzeyde Almanca konuşmak veya konuşamamak gibi), farklı kuşaklardan, hem Türkiye hem de Almanya için farklı politik bağlılıkları olan on sekiz kişiyle, yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakat tekniğini kullanarak röportajlar gerçekleştirdim. Türkiye'den gelen göçmenlerin erken dönemlerini anlatan ve Türk-Alman yönetmen kuşağının (en önemli temsilcisi Fatih Akın olan) ortaya çıkışından önce, Türk yönetmenlerce çekilmiş üç filmi çalışmama dahil ettim. Bunlar; Almanya Acı Vatan, 1979, Şerif Gören;

Gurbetçi Şaban, 1985, Kartal Tibet ve Polizei, 1988, Şerif Gören'dir.

Bu üç film bu inceleme kapsamında sinemasal açıdan ana akım kodları kullanmalarıyla ve haliyle diğerleri arasında en popüler üç film olmalarıyla kültürel bellekte yer etmiş filmler olarak kabul edilir. Bu filmler ayrıca kolektif kimlikle ilgili önemli boyutların temsillerini barındırmalarıyla da bellek-kimlik ilişkisini inceleyen bir çalışma için dikkate alınması gereken filmlerdir. Böylelikle bu filmler aracılığıyla oluşturduğum sorular izleyicilerin genel görüşlerinin yanında kolektif kimliğin kristalize olduğunu iddia ettiğim aşağıdaki boyutları içeren başlıklara yöneliktir. Bunlar: göç kararı ve göç etme eylemi, çokkültürlülük/ayrımcılık, toplumsal cinsiyet, çalışma/yaşam koşulları başlıkları çevresinde şekillenir.

Sonuç olarak bu incelemeyle, yukarıdaki başlıklar çerçevesinde ele aldığım filmlere yönelik bir alımlama çalışması aracılığıyla, farklı kuşaklardan ve sosyal arka planlardan gelen, Düsseldorf özelinde Almanya'da yaşayan Türk kökenlilerin kuşaklararası belleğine odaklanarak, onların bu bellek etrafında şekillenen bir kolektif kimliğe ne ölçüde sahip olduklarını, bu kimliğin birleştirici ve ayırt edici unsurlarının hangi başlıklar olarak belirlediğini ortaya koymaya çalışacağım.

51 TÜRKİYE'DEKİ OKULLARIN YENİ YURTTAŞLARI: GÖÇMEN/SİĞİNMACI ÖĞRENCİLER VE ANNE BABALARI

Doç. Dr. Filiz Göktuna Yaylacı, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ali Faruk Yaylacı, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye,

Bir gç ülkesi olma niteliği giderek daha da belirgin hale gelen Türkiye'de çoğunluğunu Suriyelilerin ve Afganlıların oluşturduğu yabancılardan büyük kısmı eğitim çağındaki çocuklar ve gençlerdir. Türkiye'de sığınmacı çocukların eğitime ulaşımlarında ciddi ilerleme kaydedilmiştir. Bununla birlikte eğitimin niteliği, okulda deneyimlenen sorunlar, geleceğin belirsiz olmasından kaynaklanan problemler varlığını korumaktadır. Bütüncül eğitim politikalarının geliştirilmeis ev sahibi toplum ve yeni gelenlerin karşılıklı uyum süreçleri bağlamında hayati öneme sahiptir. Bu erevede bu araştırmada

sığınmacı çocukların ve anne babalarının Türk eğitim sistemindeki yerleri örgütsel yurttaşlık çerçevesinde incelenmiştir. Okulun yeni yurttaşları konumundaki sığınmacı öğrenci ve anne babaların eğitim sistemindeki yerlerini değerlendirebilmek amacıyla bu çalışma nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Eskişehir’de sığınmacı öğrencilerin devam ettiği okullarda 20 sığınmacı öğrenci, 20 sığınmacı anne baba, 20 öğretmen ve okul yöneticisi, 20 ev sahibi toplumdan öğrenci ve 20 ev sahibi toplumdan anne baba olmak üzere toplam 100 kişi ile anket ve mülakat yapılarak veriler toplanmıştır. Araştırmanın okul yurttaşlığı yaklaşımına odaklanarak okul ve üyeleri arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamaya katkı sağlaması ve katılımcılara okul yurttaşlığı temelinde karşılıklı uyuma katkı sağlayacak bir farkındalık kazandırması da beklenmektedir.

15.00-16.15Güvenlik Algısı ve Göç

38 Türkiye’de Suriye Kökenli Nüfusun Geleceğini Öngörmek: Göçmen İlişki Ağları Etrafında Yöntemsel Bir Öneri

Prof. Dr. Özlem Özdemir, İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye, Suriye’de Baas rejiminin devrilmesiyle sonuçlanan güncel gelişmeler ve oluşan yeni durum, iç savaş sürecinde ve sonrasında Türkiye’ye göç eden nüfusun geleceğine dair Türkiye kamuoyundaki tartışmaları yoğunlaştırmıştır. Suriye’den Türkiye’ye kitlesel göçü, iç savaş koşullarının itici etkilerine dayalı sığınma biçiminde algılayan ana akım yaklaşım, Baas rejiminin sona ermesiyle iç savaş koşullarının ortadan kalktığı tespitinden hareket ederek, Suriye kökenli nüfusun ülkelerine geri döneceğine yönelik beklenti etrafında görüş bildirmektedir. Diğer tarafta, Türkiye ve Suriye’nin sosyo-ekonomik koşullarını karşılaştırarak Türkiye’nin avantajlarından hareket eden diğer yaklaşım ise, Suriye kökenli nüfusun Türkiye’de elde ettiği olanakları Suriye’deki mevcut durumda edinemeyeceği iddiasıyla, tersine göçü gerçekçi görmemekte, aksine, oluşan

belirsiz siyasal ve askerî ortamın, Suriye’den yeni göç hareketlerine neden olabileceğini ileri sürmektedir.

Türkiye’deki Suriye kökenli nüfusun geleceğine dair öngörülerini farklılaşan bu iki yaklaşım, göçün başlangıcını olduğu gibi sonucunu Türkiye ile Suriye’nin itici ve çekici koşullarının belirleyeceği kabulü etrafında, göçü, geçmişte başlamış ve sona ermiş bir nüfus hareketi, göçmenleri de kaynak veya hedef ülkelerden yalnızca birine ait olması mümkün ve hatta zorunlu bir taraf olarak anlama ve değerlendirme davranışında birleşmektedirler. Oysa göç, salt dış koşulların etkileriyle belirlenen bir nüfus hareketinden ibaret olmayıp, daha çok, kişisel gerekçelerin ve ilişkilerin belirlediği bir karar verme davranışı ve devam eden bir süreçtir. Bu bakımdan, Türkiye’deki Suriye kökenli nüfusun, geleceklerine dair kararlarını vermede, yalnızca Suriye’nin ve Türkiye’nin koşullarını gözetmekle sınırlı kalmayıp, kişisel duygu ve düşünceleri ile çevreleriyle etkileşimlerini de dikkate almaları, insan doğasının gereğidir. Bu bağlamda, Türkiye’ye göç etmiş olan Suriye kökenli nüfusun Türkiye’de kalma veya tersine göç tercihlerinin, öncelikli olarak Suriye’deki ve Türkiye’deki koşullardan çok, kişisel gündemlerinin ve günlük yaşamlarını sürdürdükleri grup içi göçmen ilişki ağlarının etkileri etrafında belirleneceği söylenebilir. Çoğunluğun Türkiye’de kalmayı tercihi durumunda, Türkiye’de yaşamaya devam edenlerle Suriye’deki çevreleri arasındaki ilişkilerin ve etkileşimlerin, Türkiye’den Avrupa’ya işgücü göçünü hatırlatan biçimde, Suriye’den Türkiye’ye zincirleme bir göç hareketinin zeminini oluşturması ve böylece, Avrupa’da, özellikle Almanya’daki Türkiye kökenli nüfusa benzer biçimde, ev sahibi toplumla ilişkileri sınırlı, kendi içine kapalı bir göçmen kimliği üretimini ve giderek paralel bir topluluğun inşasını beraberinde getirmesi, beklenebilir bir gelecek senaryosudur.

Güncel bir yaklaşım olarak, göçü hedef ülkeye yerleşmeyle sona eren bir nüfus hareketi biçiminde tanımlayan klasik yaklaşımlardan farklı biçimde, göçmen kökenli nüfus içerisinde göç edilen ülkede de devam eden bir süreç, göçmenliği de, hedef ülkede geçirilen zamana ve ev sahibi toplumla etkileşimlere

rağmen sürekliliğini koruyan iki yönlü bir kimlik olarak açıklayan Göçmen İlişki Ağları Kuramı, göçü, sadece göç veren ve alan ülkelerin itici ve çekici koşullarının sınırlılığının ötesinde, göçmenin her iki yerdeki varlığında da geçerli sosyo-ekonomik ve psikolojik nitelikleriyle ilişkilendiren, böylece, göçü, göçmenin hem göç ettiği ülkedeki çevresi hem de kendi ülkesinde kalan toplumsal kökleriyle devam etmekte olan ilişkileri etrafında inceleyen yöntemiyle, Türkiye’de, Suriye kökenli nüfusun mevcut durumunu anlamak ve muhtemel geleceğine ilişkin öngörüler geliştirmek için elverişli bir yöntemsel imkân sağlamaktadır.

Bu çalışma, Türkiye’de yaşayan Suriye kökenli nüfusun geleceğine dair olasılıklar kapsamında, Suriye kökenine dayalı kalıcılığına dair bir gelecek senaryosunu göçmen ilişki ağları yöntemi etrafında tartışmak üzere, devletlerarası toplumsal alan yaklaşımının kuramsal ışığı altında bir yöntem önerisi sunmayı amaçlamaktadır.

24 GÖÇMEN KARŞITLIĞININ ANATOMİSİ: AHLAK, KORKU VE POPÜLIST SÖYLEM

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nazım Uygur, Şırnak Üniversitesi,
Türkiye,

Bu çalışma, göçmen karşıtlığının toplumsal dinamiklerini Zygmunt Bauman, René Girard ve Wendy Brown'ın teorileri üzerinden ele almakta ve bu süreçte popülist sağ hareketlerin rolünü incelemektedir. Çalışmanın amacı, göçmen karşıtlığının yalnızca toplumsal bir gerilim değil, aynı zamanda popülist sağ tarafından stratejik bir araca dönüştürülen bir sosyal fenomen olduğunu ortaya koymaktır. Çalışma, göçmenlerin "günah keçisi" olarak nasıl dışlandığını ve bu dışlamanın, Bauman'ın ahlaki çelişkileri, Girard'ın günah keçisi mekanizması ve Wendy Brown'ın popülizm eleştirisi bağlamında nasıl meşrulaştırıldığını tartışmaktadır. Bauman'ın "ahlakın koşulsuz buyruğu" kavramı, göçmen karşıtlığının ahlaki bir açmaz yarattığını vurgulamaktadır. Bauman'a göre, göçmenler "zarara

yol açabilecek yabancılar” olarak tanımlanırken, toplum bu yabancıları hem ahlaki sorumluluk hem de içgüdüsel korku arasında sıkışmış bir şekilde değerlendirmektedir. Bu çelişki, göçmenleri dışlama eğilimini pekiştirmektedir. Girard’ın “günah keçisi” kavramı, göçmenleri bu çelişkili sürecin merkezine yerleştirmektedir. Girard, toplumsal krizlerin, dışlanan bir figür üzerinden çözüme kavuşturulduğunu öne sürmekte; göçmenler, bu dışlanma ve suçlama süreçlerinin hedefi haline gelmektedir. Girard’ın “kıyım metinleri” kavramı, dışlayıcı söylemlerin toplumsal yapıyı meşrulaştıran bir araç haline geldiğini göstermektedir. Bu araçsallaştırmanın en önemli aktörlerinden biri de popülizmdir. Göçmen karşıtlığının popülist sağ tarafından nasıl bir politik stratejiye dönüştürüldüğü büyük önem taşımaktadır. Bu anlamda Wendy Brown’ın popülizm eleştirisi önemli çözümlemeler sunmaktadır. Brown, popülist sağın toplumsal korkuları, kimlik krizlerini ve güvenlik kaygılarını siyasallaştırmasına vurgu yapar. Böylece göçmenlere yönelik dışlayıcı söylemler meşrulaşabilmektedir. Buna göre popülist sağ, göçmenleri toplumun değerlerine ve kimliğine tehdit olarak tanımlamakta, böylece göçmenler “öteki” olarak konumlandırılmakta ve dışlanmaktadır. Genel olarak çalışma, Bauman, Girard ve Brown’ın teorilerini birleştirerek, göçmen karşıtlığının sadece ekonomik, sosyal değil, kimliksel bir tehdit olarak da şekillendiğini göstermektedir. Yapılan tartışmalar göçmenlerin günah keçisi olarak dışlanmasının, toplumdaki derin yapısal eşitsizlikleri pekiştiren ve politikleşen bir süreci işaret ettiğini ortaya koymaktadır.

38 Sınıraşan Bir Suç Olarak Göçmen Kaçakçılığı

Prof. Dr. Özlem Özdemir, İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Elif Başak Sarıoğlu, Türkiye,

Düzensiz göç, gönderen, transit ve göç alan ülkelerin düzenleyici yasalarının dışında gerçekleşen insan hareketliliğidir. Bu insan

hareketliliği savaş, açlık, kıtlık, etnik çatışma, işsizlik, şiddet, baskı, zulüm, ayrımcılık iklim ya da şimdiden öngörülme- yen birçok farklı sebep olabilir. Düzensiz göç, olması gereken izin veya belgelere sahip olmadan bir ülkeye giriş yapmak veya bir ülkede kalmak veya çalışmak anlamına gelmektedir. Gerekli izin belgesi olmayan göçmenlerin ilk işi sınırı geçmek için göçmen kaçakçısını referans aracılığıyla bulmaktır. Dünya genelinde göçmen kaçakçılığı rotaları olarak gelişmiş ülkelere doğru göç olduğunu görülmektedir. Göçmenler daha iyi yaşayacakları, daha iyi eğitim alacakları, yaşam koşullarının daha iyi olduğu, hayat standartlarının yükseleceği düşündükleri için göç etmekte- ler. Ana göç rotalarının yoğun olduğu yerlerde göçmen kaçakçılığının da yoğun olduğunu görülmektedir. AB'ye ulaşan düzensiz göçmenlerin %90'ından fazlası göçmen kaçakçıları aracılığıyla olmaktadır. Her yıl bir önceki yıla göre düzensiz göçmen ve göçmen kaçakçısı sayısında artış gözlemlenmektedir. Göçmen Kaçakçılığında dünya çapında yılda 5-6 milyar Euro arasında değişen önemli miktarda kazanç elde edilmektedir. Göçmen başına düşen ücret güzergâha, rotaya, ulaşım aracına, çıktığı ülkeye, gideceği ülkeye göre değişiklik göstermekle birlikte sınır birliklerince ne kadar çok önlem artarsa göçmen başına düşen ücret de artmaktadır. Çalışmada, göçmen kaçakçılığını etkileyen sınır güvenliği, emanet depoları (kasa- kuyumcu-dövizci-havale), şok evleri gibi konular araştırmacının saha deneyiminden yola çıkılarak ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göçmen Kaçakçılığı, Düzensiz Göç, Göç Rotaları, Sınır Güvenliği

76 Soğuk Savaş Sonrası Süreçte Değişen Güvenlik Algısında Avrupadaki Suriyeliler: Macaristan Örneği

Kübra Şahin Ceren, Mersin Üniversitesi, Türkiye,

Soğuk Savaş sonrası süreçte güvenlik anlayışı devlet odaklı güvenlik anlayışından uzaklaşıp ekonomik, insani ve çevresel boyutları olan çok yönlü bir güvenlik anlayışına evrilmiştir. Özellikle Soğuk Savaş sonrası sürecin ortaya koyduğu ekonomik

sorunlar, kimlik temelli çatışmalardan doğan etnik ve dinsel sorunlar ile göç, güvenlik kavramının en önemli bileşenleri halini alarak uluslararası toplumun güncel sorunları arasında yer almıştır. Bunun nedenleri arasında göçle beraber zedelenmeye hazır konuma gelen ulus-devlet mantığı sayılabilir. Göç, kimlik ve var olma çatışmaları arasında ulus-devlet mantığına bir meydan okuma olarak algılanmıştır. Göç eden bireylerin göç edilen toprakta toplum tarafından güvenlik tehdidi olarak algılanması milliyetçiliği yükseltmiştir ve göçmenler milli kimliğe zarar verenler olarak görülmüştür.

Dünyada 280 milyon göçmenin var olduğu, bunun da sayısal verilerle en çok Avrupa topraklarında olduğu belirtilmektedir. Farklı coğrafyalardan farklı sebeplere bağlı olarak Avrupa'da 87 milyon göçmenin bulunması Avrupa coğrafyasında milliyetçiliğin yükselmesine bir etken olmuştur. Avrupa için bunun en güzel örneği Macaristan üzerinden verilebilir. Victor Orban özellikle göçmenlerin geldikleri coğrafyaları esas alarak göç yaklaşımını şekillendirmiştir. Ortadoğu'dan özellikle Suriye'den gelen göçe yüksek bir milliyetçilik algısıyla yaklaşmıştır. Avrupa ülkelerinde yaklaşık 1 milyon Suriyelinin bulunduğu bilinmekte ve bu sayı içinde ortalama 50 Suriyeliyi kabul eden yaklaşık 10 milyon nüfuslu Macaristan'ın tutumu sayısal verilerle ortadadır. Orban'ın bu yaklaşımında sağ/milliyetçi söylemlerinin gerekçeleri açısından göçmenlerin oluşturacağı maliyetler, güvenlik kaygıları ve dini etkenler sayılabilir. Tüm bu yaklaşımlarla göçmenler/mülteciler sadece Avrupa için değil yoğun göç alan tüm ülkeler için de önem kazanmıştır ve son yıllarda göçmenler/mülteciler toplum kimliğine zarar verenler olarak kabul edilmeye başlanmıştır.

Bu çalışmada Macaristan Hükümeti ve Avrupa'nın en aşırı sağ olarak nitelendirilen Macar Jobbik Partisi üzerinden başta Suriyeli göçmenlere yönelik güvenlik algısının şekillenmesi ile göç ve milliyetçilik ilişkisi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, göçmen, güvenlik, ulus-devlet, milliyetçilik.

2 “Ayağında Lastik, Belinde Kuşak”: Trabzon Kırsal Yaşamında “Yabancı Gelin” Deneyimleri

Dr. Öğr. Üyesi Ayşula Kurt, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye,

Ulus-ötesi göç, sebep ve sonuçları itibariyle evlilik kurumu ile yolu kesişen bir toplumsal olgudur. Dolayısıyla göç etmek için tercih edilen yollardan birisi ulus-ötesi evliliklerdir. Bunun yanı sıra göçmenlerin göç sonrası hedef ülke vatandaşları ile evlilik gerçekleştirerek yaşamlarına devam etmeleri de yaygın bir durumdur. Doğu Karadeniz bölgesi özellikle 1990lı yıllarda yaşadığı kadın göçleri ile hem gerçek hem de sahte evliliklerin yaşandığı bir bölge olarak önem arz etmektedir. Bavul ticareti yıllarından başlayan ve günümüzde devam eden bir olgu olarak ulus-ötesi evlilikler birçok amaçla gerçekleştirilmektedir. Bölgede farklı amaçlar için bir tutunma stratejisi olarak sahte evlilikler yapıldığı gibi gerçek evlilikler de gerçekleştirilmektedir. Saha çalışmasında aşk evlilikleri ve anlaşmalı evliliklerin de yapıldığı görülmüştür. Trabzon’da yabancı gelinlerin yaşamları toplumsal cinsiyet açısından önemli bir çalışma alanı olarak genel hatları ile bu bildirinin çerçevesini oluşturmaktadır. Öte yandan yabancı gelinlerin kırsal yaşam deneyimleri ve kültürel bağlamda yaşadıkları kesişimsel deneyimler çalışmanın odak noktasıdır. Bu çalışmada tamamlamış olduğum doktora tez çalışmamın saha görüşmeleri ve notlarından hareketle özellikle kırsal yaşamda kadın emeğinin belirgin olduğu Karadeniz kültürü içinde yabancı gelinlerin deneyimlerine ve yaşam anlatıları incelenmiştir. Bildirinin kapsamı Trabzon kırsal yaşamı ile sınırlı tutulduğundan kırsal yaşamda kadın emeği ve kadın emeğinin yabancı gelin deneyimleri ile kesişimi bağlamında bir değerlendirme yapılmıştır. Çalışmada Trabzon ilinden seçilmiş katılımcıların yaşam anlatıları üzerinden kesişimsellik bağlamında kadın olmanın yanı sıra Post Sovyet coğrafyalardan kadınların Türk vatandaşları ile yaptıkları evlilikler sonucunda

edindikleri kimliklerle nasıl bir yaşam stratejisi geliştirdiğine dair notlara yer verilmiştir.

48 DOĞURGANLIK GÖÇÜ

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Esenyel Hanaz, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, KKTC,

Göç, tüm dünyadaki modern toplumlarda sosyal çatışmaya ve bazen siyasi istikrarsızlığa yol açan küresel bir olgu haline gelmiştir. Göçmenler ve sığınmacılarla başa çıkma sorunu, göç ve göçmenlikle ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Göçle ilgili mevzuat, göçmenlerin yasal statüsünü düzenleyerek özellikle onların temel haklarını korumayı hedeflerken, bazı düzenlemeler göçü engellemeye veya kısıtlamaya yöneliktir. Dünya çapında göç üzerine çok sayıda araştırma mevcuttur. Birçok araştırmacı tarafından ele alınan bir diğer popüler konu ise taşıyıcı anneliktir. Bazı ülkelerde taşıyıcı annelik tamamen yasaklanmışken, bazılarında ise taşıyıcı annelik uygulamalarına serbest veya sınırlı olarak izin verilmektedir. Taşıyıcı annelik ile ilgili yasaların eksikliği ve/veya tutarsızlığı, taşıyıcı annelik pazarının büyümesini ve kadınların sömürülmesini kolaylaştırmaktadır. Taşıyıcı annelik kaynaklı göç veya doğurganlık göçü, insan ticaretiyle -özellikle üreme amaçlı kadın ticaretiyle- bağlantılıdır ve uluslararası göçün önemli bir bölümünü oluşturur. Bu nedenle taşıyıcı annelik ve göçün etkileşimi hesaba katılarak taşıyıcı annelik problemi ekseninde bir göç yönetimi oluşturulmalıdır. Bu tebliğin amacı, göçün önemli bir bölümünü oluşturan taşıyıcı anneliğe dayalı göç veya doğurganlık göçünü ele almaktır.

51 “Annem Gibi Olmak İstemiyorum!”: Konya’daki Afgan Genç Kadınların Göç Sonrası Deneyimleri ve Güçlenme Stratejileri

Dr. Öğr. Üyesi Gamze Kaçar Tunç, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Filiz Göktuna Yaylacı, Anadolu Üniversitesi, Türkiye,

Bu çalışmanın ana konusu Afgan genç mülteci kadınların Türkiye’deki göç sonrası deneyimlerinde toplumsal cinsiyetin yansımaları ve bunlara karşılık kadınların güçlenme stratejileridir. Kadın olmanın hem diğer kimliklerle (etnisite, mültecilik, yaş vb.) dolanık bir şekilde hem de (ve belki de daha çok) tek başına deneyimler üzerine etkisini katılımcı kadınların yaşam hikayeleri üzerinden okumaya çalıştık. Feminist metodolojiyle kurguladığımız bu araştırmada, Konya’da yaşayan 15-25 yaş aralığındaki 20 Afgan kadının biyografik anlatımsal yorumlayıcı yöntemle (BNIM) hikayelerini dinledik. Buna göre hem göç öncesinde hem de göç sonrasında yaşadıklarını kendi kurgularıyla anlatmalarını istedik. Sonrasında yönelttiğimiz sorularla hikayelerinin yanı sıra hayalleri, beklentileri ve kadın haklarına yönelik görüşlerini ele aldık. Kadınların anlatılarına göre Türkiye’ye göçün cinsiyet rolleri ve kamusal alan paylaşımı bakımından onlara daha fazla alan açmış olduğunu gördük, ancak hikayelerinin bütünü eril tahakkümün gölgesi altında kalmaktan ve şiddetten (veya korkusundan) tümüyle kurtulamadıklarını gösterdi. Bu tahakküm altında güçlenmek ve annelerinin yaşadığı kaderi kendileri için kırabilmek için ise çoğunlukla emek piyasasında yer almak, böylelikle hane halkının geçimi ve gelecek planları üzerinde söz sahibi olabilmek; eğitim alabilmek için mücadele etmek; kendi kararları üzerinde örtük veya açık bir şekilde ısrarcı olmak; sanat, edebiyat ve spor gibi entelektüel alanlardan öz-dışavurum için yararlanmak gibi stratejilerin göç sonrası deneyimlerine eşlik ettiğini gözlemledik. Sonuç olarak Türkiye’ye göçün Konya’daki Afgan genç kadınların özgürleşme, kendini bulma ve güçlenme süreçlerine pozitif yönde katkı sağladığını, ancak kadın

haklarına tam erişim ve refah bir yaşam bağlamında yeterince etkili olamadığı söyleyebiliriz.

63 GÖÇMEN KADIN VE İNSANDIŞILAŞTIRMA

Selen Abalı, Türkiye, Buse Kılıç, Türkiye

Doç. Dr. Filiz Künüroğlu İnal, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi,
Türkiye,

İnsandışılaştırma, bireyi ya da belli bir grubu insana özgü niteliklerden mahrum bırakarak ve daha alt seviyede görme sürecini ifade eder. Bu süreç, maruz kalanların kimliklerini ve topluluk üyeliklerinin reddedilmesine dayanır. Kişiyi bağımsız bir birey olarak değil, topluma zarar verebilecek ve daha az insan olan bir varlık olarak görme eğilimini içerir. İnsandışılaştırma, genellikle şiddetle ilişkilendirilir. İnsan olarak görülmeyen kişi veya gruba yönelik şiddeti veya kötü muameleyi meşrulaştırır. Göçmenler ve kadınlar sıkça insandışılaştırmanın hedefi olan gruplardır. Göçmen kadınların toplumsal ve kültürel bağlamda, hem göçmen ve hem kadın kimliğini bir arada göçmen kadın olarak barındırarak, kesişimsel, çift yönlü bir insandışılaştırmanın hedefi olabileceği düşünülebilir. Bu çalışmanın başlıca amacı insandışılaştırma kavramını ve literatürdeki ele alınışını detaylı olarak açıklamak, insandışılaştırmanın göç ve kadın ile ilişkisini ve göçmen kadının maruz kaldığı ya da kalabileceği insandışılaştırma

mekanizmalarını alan yazındaki örneklerle incelemektir. Dünyadan ve Türkiye'deki çalışmalardan örneklerle alandaki boşluğa dikkat çekilmiş ve gelecek çalışmalar için öneriler sunulmuştur. Bu çalışmada Google Scholar veri tabanı aracılığıyla “insandışılaştırma”, “göç”, ve “göçmen kadın” anahtar kelimeleri kullanılarak ulaşılan makaleler kullanılmıştır. Bulunan makaleler sonucunda göçmenler ve kadınlar, ekonomik ve sosyal nedenler üzerinden sıklıkla toplum tarafında ötekileştirilen ve çeşitli yollar ile insandışılaştırmaya maruz kalan gruplardır. Göçmen kadınlar ise hem göçmen hem de kadın kimliği ile birlikte savunmasız kalarak çok farklı biçimlerde daha yoğun ve şiddetli bir insandışılaştırmaya maruz kalma tehditi altındadır. Göç bağlamında insandışılaştırma ve göçmen kadınların karşı karşıya kaldığı insandışılaştırmaya dair literatürdedeki çalışmaların sayısı son derece sınırlıdır. Bu çalışma ile alanda çalışan akademisyenlere konuya ilişkin bilgi sağlamak ve dikkat çekmek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnsandışılaştırma, göç, göçmen kadın

10.30-11.45 Afetler, İklim Değişikliği ve Göç

93 İklim Değişikliğinde Göç: Kadın Bağlamında Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Betül Dilara Şeker, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye,

Günümüzde dünyada yaşanan iklim koşullarındaki değişikliklere ya da yavaş veya hızlı başlangıçlı ya da her ikisinin birlikte gözlemlendiği iklim felaketlerine farklı tepkiler verilmektedir. Bu süreçlerde göç davranışı sıklıkla gözlenmektedir. İnsanların göç kararları farklı bağlamsal faktörden etkilendiği için iklim değişikliğinin etkileri sonucu göç eden insanların gerçek sayısını tahmin etmek oldukça zordur. İklim kaynaklı tehlikelerle ilgili göç süreci, çevresel göç, çevresel yer değiştirme, iklim kaynaklı göç veya iklim göçü olarak çeşitli şekillerde tanımlanırken göç eden kişiler, iklim göçmenleri, çevre göçmenleri, iklim mültecileri, çevre mültecileri gibi farklı şekillerde adlandırılırlar. İklim değişikliğinin etkilerinin eşit olmayan bir

şekilde dağıldığı bilinmektedir. Yaşanan aşırı hava koşulları, kuraklık, seller ve ciddi çevresel etkilerle baş edemeyen savunmasız insanlar yaşadıkları yerleri terk ederek ülke dışı veya içinde göç eden grupların yeni ortamlarına uyum sağlamakta zorlandıkları ve kırılganlıklarının daha da arttığı görülmektedir. Toplumda kişilerin fiziksel, sosyal ve/veya coğrafi kırılganlık kaynakları farklı risk seviyelerini belirlemektedir. Toplumda özellikle kadınlar, kısmen sosyal konumları ve güce erişim eksiklikleri, sorumluluklardaki değişiklikler gibi nedenlerle ruh sağlığı ve kimlik sorunları geliştirme riskleri yüksek kırılgan grup olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca kadınların iklim göçü öncesi ve sonrasındaki koşullarının göz önünde bulundurulmalıdır. Kadınların kültürleşme süreçlerinin, kırılganlık düzeylerinin, diğer olası risklerinin değerlendirilmesi, ayrıca yeniden yerleşim, uyum konularında da çalışmalar yapılmasının kadınların güçlendirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bunun yanında karmaşık iklim göçü sorunlarını ele almak için politika geliştirme, dünya çapında yükselen bir öncelik haline gelmiştir. Çalışma politika geliştirme sürecinde sosyal psikolojik bakış açılarının gelişmesine katkı sağlayabilecektir. Bu çalışma kavramsal bir araştırmadır. Çalışmanın amacı; iklim koşullarındaki değişimler veya afetler nedeniyle yer değiştiren gruplardan biri olarak kadınların kültürleşme süreçlerini değerlendirmektir. Ayrıca alan yazında yapılan çalışmalara yer vererek, özellikle ulusal alan yazında konu ile ilgili var olduğu düşünülen kuramsal boşluğu daraltmaktır. Özellikle iklim göçünde kadınların sosyal, ekonomik, çevresel ve kültürel etkilerinin anlaşılmasının, yeni varış yerlerindeki geçim kaynaklarının analizinin ve ulusal, bölgesel veya uluslararası düzeylerde uzun vadeli göç politikalarının geliştirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: iklim göçü, Kadın, Kırılgan Gruplar

15 DEPREM SONRASI HATAY'DA İLÇELER ARASI YAŞANAN GÖÇ

Dr. Öğr. Üyesi Zehra Güngördü, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Erhan Kurtarır, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye,

6 Şubat 2023’de depremin yıkıcı etkilerini yaşayan illerin başında gelen Hatay’da resmi verilere bakıldığında 141.000 kişi resmi olarak başka illere göç etmiştir. Ancak resmi olmayan tahminlere göre en az 500.000 kişinin Hatay’dan göç ettiği, ya da il içinde depremde görece daha az hasar almış Arsuz, İskenderun, Reyhanlı, Yayladağı, Altınözü ilçelerine taşındıkları bilinmektedir. Hatay, Türkiye’nin en çok etkilenen illerinden biri olarak deprem sonrasında önemli demografik, sosyal ve kentsel dönüşümler yaşamıştır. Bu durum, ilçeler arası göç hareketliliğini artırmış ve bu göç dalgası, kentsel yaşam kalitesi üzerinde derin etkiler bırakmıştır. Özellikle, deprem felaketinin ardından ilçeler arası nüfus akışının nedenleri, dinamikleri ve sonuçları, kentsel planlama ve yeniden yapılanma politikaları açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın temel

araştırma sorusu şudur: “Deprem sonrası depremden daha az etkilenmiş illerde kent yönetiminin ve kentlilerin yaşadığı sorunlar nelerdir?” Araştırma kapsamında; Arsuz Belediyesi, Arsuz Kaymakamlığı ve Arsuz Kent Konseyi ile görüşmeler gerçekteşirilmiftir. Görüşmeler sonucunda tahmin edileceğı üzere; göç alan ilçelerde nüfusun artması mevcut altyapının hızla yetersiz hale gelmesine yol açmıştır. Ayrıca, yeni gelen nüfusun yerleşim, eğitim, sağık ve iş olanaklarına olan talebi, kentsel hizmetlerin baskı altında kalmasına neden olmuştur. Göç hareketi, sadece demografik yoğunluk açısından değıl, kentsel yaşam kalitesi üzerinde de belirgin değışimler yaratmıştır. Arsuz’da barınma ihtiyacının artması sonucu konut fiyatları hızla yükselmiş, kira bedelleri bir devlet memurunun ödeyebileceğı bedelleri oldukça aşmış ve bu da yerel halkın ekonomik yükünü artırmıştır. Aynı zamanda, sosyal altyapı hizmetleri – örneğın eğitim ve sağık – yeni nüfusun ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmıştır. Artan nüfus, çevresel kirlilik ve yeşil alanların azalması gibi sorunları da beraberinde getirmiştir. Göç veren ilçelerde ise kentsel yaşam kalitesinin değışimi daha farklı dinamiklerle ortaya çıkmıştır. Nüfus kaybı, ekonomik faaliyetlerin yavaşlamasına, iş gücünün azalmasına ve yerel işletmelerin kapanmasına neden olmuştur. Özellikle ticaret ve hizmet sektörlerinde gerileme yaşanmış, bu da ekonomik istikrarsızlığı derinleştirmiştir. Ayrıca, nüfusun azalması, eğitim ve sağık gibi kamu hizmetlerinin sürdürülebilirliğini zorlaştırmış, sosyal yaşamı olumsuz yönde etkilemiştir. Göçün yaratmış olduğı bu dengesizlik, kentsel ve kırsal alanların yeniden planlanmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu bağlamda, Hatay’ın ilçeler arası göç hareketliliğı, sadece acil barınma ihtiyaçlarının karşılanması değıl, aynı zamanda uzun vadeli kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi açısından stratejik bir yeniden yapılanmayı gerektirmektedir. Ancak deprem sonrası süreç sadece barınma alanlarına odaklanmış ve kültürün ve yaşamın yeniden inşası pek düşünölmemiştir. Bu araştırma Hatay’da yaşanan göç ve yeniden inşa sürecini derinlemesine irdelemeyi amaçlamaktadır.

60 GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNEDEKİ SURIYELİLERİN DEPREM SONRASI GÖÇ DENEYİMLERİ

Arş. Gör. Halim Toğa, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türkiye,
Emine Dinçer Set, Türkiye

Prof. Dr. İshak Aydemir, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türkiye,

06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Kahramanmaraş olan depremin etkilediği 16 milyon kişinin içerisinde 1.8 milyon göçmen bulunmaktadır ve Türkiye’de tüm geçici ve uluslararası koruma statüsündeki göçmenlerin yaklaşık %37’si deprem illerinde ikamet etmekteydi. Afet bölgesinde yaşayan göçmenler arasında deprem sonrası yaygın görülen eğilimlerden biri de ülke içi göçlerdir. Temel yaşam ihtiyaçları olan beslenme, ısınma, barınma, ilaç ve tedavi, hukukî destek ve giyinme gibi gereksinimlerin karşılanamaması nedeniyle daha güvenli alanlara göç etme kararı aldıkları gözlemlenmiştir.

Savaş nedeniyle Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan bu kırılgan grupların, deprem sonrası tekrar göç etmek durumunda kalması beraberinde çeşitli riskler ve zorluklar getirmiştir.

Amaç: Bu çalışmanın temel amacı, ikinci defa zorunlu göç kararı alan ailelerin iç göç sürecindeki deneyimlerinin anlaşılmasıdır. Bu nitel araştırma, fenomenolojik bir yaklaşım benimsenerek katılımcıların göç süreçlerine dair öznel deneyimlerini, algılarını ve bu deneyimlere yükledikleri anlamları derinlemesine incelemeyi hedeflemektedir.

Yöntem: Çalışma kapsamında deprem bölgesinden Ankara iline göç eden on aile ile yüz yüze görüşme yapılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Görüşmelerde katılımcıların deprem öncesi, deprem süreci ve deprem sonrası göç deneyimlerine dair sorular yöneltilmiştir. Görüşmeler, katılımcıların rahat hissetmelerini sağlamak amacıyla tercihen kendi belirledikleri mekânlarda gerçekleştirilmiştir ve her bir görüşme yaklaşık 45-60 dakika sürmüştür. Görüşmeler ses kaydı alınarak kaydedilmiş ve daha sonra yazılı şekilde deşifre edilmiştir. Toplanan veriler, tematik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi, öncelikle deşifre edilen görüşme metinlerinin dikkatlice okunması ve tekrar eden temaların belirlenmesiyle başlamıştır. Daha sonra bu temalar, katılımcıların göç deneyimlerine dair ortak özellikler ortaya koyacak şekilde kategorilere ayrılmıştır. **Bulgular:** Çalışmada elde edilen bazı temalar şöyledir: Göç İçin Karar Alma Süreçleri, Temel Yaşam İhtiyaçlarına Erişimde Yaşanan Zorluklar, Yeniden Yerleşimde Yaşanan Zorluklar, Deprem Sonrası Stres ve Kaygılar, Eğitim ve Çocukların Uyum, İkamet ve Hukukî Sorunlar, Depreme Bağlı Sağlık Problemleri ve Tedavi Hizmetlerine Erişimde Yaşanan Zorluklar.

Çalışmada göçmenlerin deprem sonrası yaşadıkları bazı temel sorunlar şöyledir: Katılımcıların deprem sonrasında başka bir ile göç etme, yerleşme kararı almalarında ya evlerinin ağır hasarlı olmasının ya da ev sahipleri tarafından ikamet yerlerinden çıkarılmaya zorlanmalarının etkili olduğu ifade edilmiştir. Akraba ve yakın çevre kayıplarının sosyal destek

mekanizmalarında ortaya çıkardığı eksikliklerin kişilerin yalnızlaşmalarına neden olduğu, bu nedenle de Ankara'da bulunan akraba ya da tanıdıklarının yanlarına gelmelerinin kendilerini daha iyi hissetmelerini sağladığı belirtilmiştir. Deprem bölgesindeki mevcut iş imkanlarının ortadan kalkması ya da azalmasından dolayı işlerini kaybettikleri, bu nedenle temel ihtiyaçlarının karşılanmasında gerekli ekonomik fırsatlara erişim noktasında Ankara'nın sürdürülebilir ve güvenli bir ortam sunabileceği düşüncesinin etkili olduğu aktarılmıştır. Deprem bölgesindeki olumsuz fiziksel şartların, katılımcıların ve çocukların ruh sağlığı üzerindeki tetikleyici etkisinin göç etmelerine ve yer değiştirmelerine neden olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Geçici koruma statüsündeki Suriyelilerin, deprem sonrası temel yaşam gereksinimlerini karşılamak, yeni bir yerleşim yeri bulmak, çocuklarının eğitimiyle ilgili süreçleri yönetmek ve hukuksal süreçler ile kaygılarla başa çıkmak gibi konularda çeşitli zorluklar ve problemler yaşadıkları saptanmıştır. Çalışma kapsamında bu başlıklar temalar halinde sunulacaktır.

95 DUYGULARIN SOSYOLOJİK BOYUTUNDA ZORUNLU GÖÇ

Öğr. Gör. Süeda Karadeniz, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,
Türkiye,

Uluslararası zorunlu göç, bireylerin ve toplulukların yerinden edilmesiyle sonuçlanan sosyo-politik bir süreçtir. Yalnızca ekonomik ve fiziksel koşulları değil, aynı zamanda bireylerin duygusal deneyimlerini ve toplumsal bağlarını etkileyen, yaşamlarının her boyutunda yankı bulan bir dönüşüm yaratır. Bu süreç, göçmenlerin aidiyet, kayıp, umut ve dışlanma gibi duyguları, hem geldikleri hem de vardıkları toplumların duygu kültürleri üzerinden deneyimlemelerine yol açar. Bu bağlamda, duygular sosyolojisi, zorunlu göç deneyiminin anlaşılmasında önemli bir teorik yaklaşım sunar. Ancak duygular, genellikle salt psikolojik bir perspektiften ele alınmakta ve toplumsal bağlamdaki dinamikleri göz ardı edilmektedir. Duygular sosyolojisi, bireylerin yaşadığı duyguların, göç süreçlerinde sadece bireysel psikolojik durumlarla değil, toplumsal bağlamlarla şekillendiğini öne sürer. Göçün neden olduğu duygusal deneyimler, bireylerin kimliklerini, sosyal ilişkilerini

ve politik bağlanmalarını yeniden yapılandırır. Bu çalışmada, duygular sosyolojisinin sunduğu kuramsal araçlarla, zorunlu göç sürecindeki duyguların mikro, mezzo ve makro düzeydeki etkileri incelenmektedir.

Makro düzeyde zorunlu göçün yönetimi sınır politikaları, uluslararası ilişkiler ve ulus içindeki kültürel çatışmalar üzerinden korku ve empatinin ikiliği üzerinden gerçekleştirir. Devletler, göçü genellikle güvenlik kaygılarıyla çerçeveleyerek bir "tehdit" olarak sunar; bu durum, göçmenlerin kriminalize edilmesi ve dışlanması kolaylaştırır. Aynı zamanda, insani yardımı ve hak temelli yaklaşımları öne çıkaran çerçeveler, bu tehdit algısının karşısında yer alır.

Mezzo boyutta ise zorunlu göç karar verme, göç yolculuğu ve varış noktasında yaşanan süreçler -ve bu sürecin belirsizliği- ile birçok ikilemler yaşamak zorunda kalır. Göçmenler, geldikleri ülke ile vardıkları ülke arasındaki değerler, normlar ve sosyal sistemler arasında sürekli bir denge kurma çabası içindedir. Bu denge ve dengesizlik hali duygusal bölünmelere sebebiyet vermektedir. Bu süreçler bir dizi duygusal karmaşıklığa yol açmaktadır.

Makro düzeydeki politik süreçler ve mezzo boyuttaki ikilemler, bireylerin mikro düzeydeki duygusal deneyimlerini doğrudan şekillendirir. Örneğin, sınır politikalarının yarattığı belirsizlik, hane halkı dinamiklerinde korku ve stres olarak kendini gösterebilir. Mikro boyutunda göç sürecinin yapıcı ve yıkıcı boyutu hane halkı ve sosyal çevre üzerinden şekillenmektedir.

Göç dinamikleri ve buna bağlı duygular birbirinden bağımsız süreçler olarak ele alınmamalıdır. Duygular sosyolojisi, göç süreçlerini anlamada mikro, mezzo ve makro boyutları bir bütün olarak analiz etmeyi gerektirir. Duygular sosyolojisi, göç sürecinde bireylerin yaşadığı duyguların toplumsal, kültürel ve politik bağlamlarda nasıl şekillendiğini anlamamızı sağlar. Bu perspektif, bireysel duygusal deneyimlerin ötesinde, toplumsal yapılarla ilişkisini incelemeyi mümkün kılar. Göç süreçlerinin çok katmanlı yapısını anlamak, yalnızca bireysel ya da toplumsal düzeydeki etkileri ayrı ayrı incelemekle mümkün değildir.

Duygular sosyolojisinin sunduğu kuramsal araçlar, bu boyutları bütüncül bir yaklaşımla ele almayı mümkün kılar.

15.00-16.15 Kentler ve Göç

69 Göç Süreçlerinde Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Kamu Yönetimi Perspektifi

Prof. Dr. Mustafa Ökmen, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Güven Şeker, Carleton University, Canada,

Sosyal refah devleti yaklaşımının yerel düzeyde yansıması olarak sosyal belediyecilik uygulamaları, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de güncelliğini korumakta ve hem kentleşme süreçlerinde belirginleşen anakentleşme sorunları hem de özellikle uluslararası boyutuyla giderek öne çıkan göç olgusunun altını çizdiği somut sorunlar ve çözüm arayışları bağlamında giderek daha önemli hale gelmektedir. Türkiye’de 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı BŞB Kanunu’nun yanı sıra il sınırlarında büyükşehir belediye modelini otuz il düzeyinde yaygınlaştırmak suretiyle mevcut büyükşehir uygulamasında önemli açılımları beraberinde getiren 6360 sayılı Kanun ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gibi diğer mevzuatın çerçevesini oluşturduğu sosyal belediyecilik uygulamaları, ulusal ve uluslararası düzeyde giderek belirginleşen göç süreçlerinde bir yerel yönetim birimi olarak Büyükşehir belediyelerini öne çıkarmakta yeni ve farklı sorumluluklarla karşı karşıya bırakmaktadır.

Göç süreçleri, büyükşehirlerin demografik yapısını, ekonomik kaynaklarını ve sosyal uyum süreçlerini doğrudan etkileyen ve kentsel yoksulluk gerçeğinin altını kalın çizgilerle çizmeye devam temel bir olgudur. Büyükşehir belediyeleri, göçmenlerin barınma, sağlık, eğitim ve istihdam gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak, toplumsal uyum projeleri geliştirmek ve yerel halk ile göçmenler arasındaki gerilimleri azaltmak gibi görevler üstlenmek suretiyle bu süreçlerde önemli bir kamu yönetimi

birimi olarak yeni çıktılarla (out puts) yüzleşmektedir. Sorunlar, tartışmalar ve çözüm arayışları bağlamında realize olan bütün bu güncel gelişmeler, bu çalışmada kamu yönetimi perspektifinden analiz edilecektir.

Çalışmada, büyükşehir belediyelerinin sosyal belediyecilik uygulamalarına yönelik başarılı örnekler, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri tartışılmaktadır. Özellikle, ulusal ve yerel yönetimler arasındaki koordinasyon eksiklikleri, kaynak yetersizlikleri ve toplumsal gerilimler gibi sorunların, belediyelerin etkinliklerini sınırladığı vurgulanmıştır. Çözüm olarak, göç yönetiminde veri temelli politikaların geliştirilmesi, merkezi hükümet ve uluslararası kuruluşlarla daha güçlü iş birliği yapılması, sosyal uyum projelerinin yaygınlaştırılması ve belediyelerin bütçe kapasitelerinin artırılması önerilmektedir.

Bu çerçevede, çalışma, büyükşehir belediyelerinin göç süreçlerindeki rolünün yalnızca bir yerel yönetim görevi değil, aynı zamanda toplumsal uyum ve sosyal adaletin sağlanması adına kritik bir kamu yönetimi görevi olduğunu ortaya koymaktadır. Konuyla ilgili veri ve dokümanlar “doküman analizi” yöntemiyle detaylı ve sistematik bir şekilde analiz edilmiş olup, elde edilen bulgu ve sonuçlar çalışma kapsamında paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Büyükşehir Belediyesi, Sosyal Belediyecilik, Kamu Yönetimi

80 İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN GÖÇ YÖNETİŞİM PERSPEKTİFİ

Enif Yavuz Dipşar, İBB Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı, Türkiye
Güray Ünseven, İBB Sosyal Hizmetler Şube Müdürü, Türkiye
Şilan Eraslan, Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Aydın
Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Hizmet
Anabilim Dalı & İBB Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü, Türkiye
Çağla Salduz Doruk, İBB SHM Göç ve Uyum Birimi, Türkiye
Metin Zafer, İBB SHM Göç ve Uyum Birimi, Türkiye
Sema Nur Eşigül Yaghmaei, İBB SHM Göç ve Uyum Birimi,
Türkiye
Barış Yıldız, İBB SHM Göç ve Uyum Birimi, Türkiye
Recep Argunağa, İBB SHM Göç ve Uyum Birimi, Türkiye
Helin Erdoğan, İBB SHM Göç ve Uyum Birimi, Türkiye
Fatmanur Şatıroğlu, İBB SHM Göç ve Uyum Birimi, Türkiye,
İstanbul, tarih boyunca göç hareketliliğine sahne olmuş, bu
durum Osmanlı döneminden günümüze kadar savaşlar, endüstri
devriminin ekonomik etkileri, iç göçler ve yerleşim

politikalarından etkilenmiştir. Ancak göç, pek çok kişi için olumlu bir deneyim olabilse de, insan hakları temelli göç yönetişiminin eksikliği insan hakları ihlallerine yol açmıştır.

Bu bağlamda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 23 Haziran 2019'da insan hakları çerçevesinde göç yönetişimine dâhil olmak adına, kent hakkı ve hemşehri hukukunu esas alarak stratejik çalışmalara ve saha çalışmalarına başlamıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunun Hemşehri Hukuku'nu esas alan 13 no'lu maddesi uyarınca Sosyal Hizmetler Müdürlüğü bünyesinde Göç ve Uyum Birimi kurulmuştur.

Göç yönetişimi sürecine dahil olmak, bu alanda etkili stratejiler geliştirmek hedefiyle hazırlanan çalışmaların temelini oluşturan 2020-2024 yıllarını kapsayan ilk beş yıllık Göç ve Uyum Eylem Planında belirlenen dört temel öncelikte; (1) kentteki belediye hizmetleri ve ilçe belediyeleri arasında göç konusunda koordinasyonun sağlanması, (2) belediyelerin kapsayıcı hizmet kapasitelerinin artırılması, (3) politika yapımı ve kapsayıcı hizmet sunumunu sağlamak amacıyla göç alanında nitelikli ve analitik veri akışının sağlanması, araştırma ve haritalandırmanın geliştirilmesi (dijital alt yapı), ve son olarak (4) sosyal uyumun desteklenmesi olup, insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde plan 2020 yılında uygulanmaya başlamıştır.

2019- 2024 yılları arasında Göç ve Uyum Birimi olarak kadınlarla ve çocuklarla sosyal uyum çalışmaları kapsamında, göçmen ve yerel halktan kadınların ve çocukların bir arada yaşam pratiklerini artırmaya yönelik Mahalle Evleri başta olmak üzere Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Hizmet Merkezlerinde; Çocuklarla ve Kadınlarla Sosyal Uyum Çalışmaları, Kadınlar İçin Destek Grubu, Bilgilendirme Oturumları, Hobi Atölyeleri, Kadın Sağlığı Seminerleri, Türkçe Konuşma Kulübü, Çocuklarla Sanat Atölyeleri olmak üzere göçmenlerin sosyal uyum ve güçlendirilmelerini sağlamaya yönelik pek çok hizmet sunulmuştur.

2022 yılında başlatılan çalışmalar neticesinde ihtiyaç sahibi göçmenler sosyal ve ekonomik destek programından

yararlanmıştır ve mevcut durumda ihtiyaç sahibi göçmenlerin sosyal ekonomik destek başvuruları alınmaktadır.

Birim, hizmet sunumunda bütüncül bir yaklaşım benimsemekte; mülteci koruma, sanat terapisi, çatışma çözümü, akran zorbalığı, ikincil travma ile başa çıkma gibi konularda teknik eğitimler düzenlenmiştir. Ayrıca nefret söyleminin önlenmesi ve kapsayıcılık odaklı farkındalık eğitimleriyle İBB personeline eğitim verilmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, göç alanındaki hizmetlerini uluslararası ve yerel kuruluşlarla iş birliği yaparak geliştirmiştir. Alman Uluslararası İşbirliği Derneği (GIZ), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Bürosu (UNHCR) gibi paydaşlar bu süreçte önemli roller üstlenmiştir.

Göç alanındaki hizmetlerin geliştirilmesi ve farklılaşması amacıyla yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği sürdürülmektedir. Göçmenlerin ihtiyaçlarının değişimi doğrultusunda uyum sağlamak ve hizmetlerin erişilebilirliğini artırmak, gelecekteki çalışmaların öncelikli hedefleridir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Göç, Yönetişim

92 Küresel ve ulusal dinamiklerin etkisinde İstanbul'da uluslararası göçmenlerin hareketliliği

Arş. Gör. Bengisu Ertek Engin, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türkiye

Küresel değişimlerin etkileri yerelde her zaman karşılık bulmaktadır. Göç literatüründe, göç olgusunun farklı ölçekler arasında bağlantı kurduğu tartışmaları önem kazanmaktadır. Göçmenlerin toplumsal rolü, yalnızca yerel, ulusal ve küresel düzeylerde etkili olan yapısal unsurlarla şekillenmekle kalmaz, aynı zamanda bu yapısal koşulların yeniden üretilmesine de katkı sağlar (Castles ve Williamson, 2015). Bu bağlamda çok ölçekli (multi-scalar) yöntem; göçmenler ve göçmen olmayan

sakinler, birey, aile ve topluluklar ve kurumlar arasındaki bağlantıları açıklamayı hedeflerken eş zamanlı olarak farklı yönetim birimleri boyunca ortaya çıkan güç dinamiklerini ve sermaye birikiminin bu dinamikleri yönlendirdiğini analiz etmeyi amaçlar (Glick Schiller, 2023; Xiang, 2013).

Göç literatüründeki bu yöntem arayışı, özellikle megakentlerde yaşanan dinamik ve hareketliliği anlamak üzere kritik önem taşımaktadır. Göç olgusunu, neoliberal küreselleşmenin etkisindeki kentlerde yaşanan mekânsal ayrışma, soylulaşma, gettolaşma (Davis, 2007) olgularından bağımsız değerlendirmek yetersiz kalabilmektedir. Bahsedilen yapısal koşullar ile göç hareketlerinin ilişkisi kurmak, aynı zamanda yerelde biricik yaşanan koşulların tam olarak anlaşılabilmesine zemin hazırlayacak bir potansiyel sunmaktadır.

Neoliberal küreselleşme süreçlerinde önemli dönüşümler yaşanan, aynı zamanda son 15 yılda Türkiye'nin göç hareketlerinden etkilenen megakent İstanbul; Türkiye'nin ulusal göç politikalarının izlerini sürebilmek ve yereldeki özgün dinamikleri anlamak üzere Dünyadaki benzerlerinden ayrıışan özgün bir göç coğrafyasına sahiptir. TÜİK, 2015 yılından itibaren İstanbul'da ikamet eden yabancı uyruklu nüfusun, mukim oldukları ilçelere ve vatandaşı oldukları ülkelere göre kırılımını tablolar halinde yayımlamaktadır. Yıllık olarak açıklanan söz konusu ham veriler, bir araya getirilebilmelerine olanak verecek veri tabanı mantığındaki düzeltmeler uygulandıktan sonra yıllara sair analizler yapma imkânı vermektedir.

Verinin orijinalinde 'İlçe x Uyruk' mantığında kodlanan bilgiler anlamlı grupta anahtarları oluşturularak daha genel tarifleri meydana getirme potansiyeli barındırmaktadır. Örneğin Şişli'de yerleşik Nijerya vatandaşları ile Beşiktaş'ta yerleşik Kenya vatandaşlarının sayıları yerine, 'Merkezi Avrupa ilçelerinde mukim Sahara Altı Afrika Kökenliler' gibi daha geniş tanımlı kümeler üzerine çalışma yapmak mümkün olmaktadır.

İster tekil ister gruplanmış halde olsun, ikamet ve köken istatistiklerinin yıllara bağlı olarak ortaya konabilmesi, İstanbul'daki yabancı yerleşiminin ikamet bölgesi ve köken

bazında 2015-2023 yılları arasında ne gibi değişiklikler geçirdiğini göz önüne sunmaktadır. Verinin temelinde nüfus sayısı yattığı için, görülen değişimlerin doğum, ölüm, taşınma gibi bireylere ilişkin organik hareketleri ifade etme gücü olmasa dahi, ‘kategorik net değişim’ esasında yapılabilecek analizler İstanbul dışından net giriş/çıkış, ya da içerideki net kayış hareketlerini göstermesi açısından İstanbul’daki yabancı yerleşiminin hareketliliğini dinamik bir halde algılama olanağı doğurmaktadır.

Sayısal veri halinde elde edilen ve mekânsallaştırılan bu hareketler; küresel düzeyde Covid-19 Salgını, savaşlar, iklim krizi, küresel ekonomik dönüşümler, Türkiye’de yaşanan siyasi krizler, ekonomik dönüşüm, uluslararası göçmenlere yönelik kapalı ve değişken politikalar çerçevesinde okunduğunda İstanbul ölçeğinde sosyo-mekânsal bir değerlendirme yapmak mümkün olmaktadır. Bu bağlamda İstanbul koşullarının bu dönüşümde nasıl bir yer tuttuğı ve bu hareketliliğin İstanbul ilçelerindeki yabancı yerleşimine nasıl aksettiğı sorularına yanıt verilmesi amaçlanmaktadır.

81 YAPAY ZEKÂNIN GÖÇ YÖNETİMİ POLİTİKALARINA ETKİSİ

Dr. Melike Çallı Kaplan, Türkiye

Yapay zekânın kullanımı son yıllarda giderek artmaktadır. Doğal olarak birçok alanda olduğu gibi göç yönetiminde de etkisi yaygınlaşmaya başlamıştır. Özellikle göç yönetiminde büyük veri yönetimi ile ilişkilendirilen otonom sistem ve algoritmaların kullanımı, ulusal sınırların kontrolü, göçmenler ile ulusal makamlar arasındaki ilk temasların yönetimi, vize başvuruları, uluslararası koruma başvurularının resmileştirilmesi, kabul ve entegrasyon faaliyetlerinin yönetimi, sosyal yardım başvurularının değerlendirilmesi gibi belli başlı alanlarda uygulama alanı bulmuştur.

Akıllı sınırlar adı altında devletler sınırlarındaki göçmen akışını yönetmek için giderek daha fazla yapay zekâ ve büyük veriye dayalı sistemler kullanmaktadır. Yapay zekâ tabanlı sistemler, göç akışlarının etkin bir şekilde yönetilmesi ile göçmenlerin temel haklarının da etkili bir şekilde korunması arasında dengeli çözümler sunmaktadır. Akıllı sınırlar kavramıyla bağlantılı teknolojilerin (insansız hava araçları, yüz tanıma, büyük veri izleme uygulamaları) uygulanması sayesinde göç için prosedürlerin yerine getirilme süresi kısaltılabilir, çeşitli göç akışlarının somut özellikleri öngörülebilir, değerlendirilen vize ve uluslararası koruma başvurularının sayısı açısından

artışa neden olabilir. Öte yandan, bu kullanımın göçmenlerin yasal güvencelerin etkinliği açısından etkisinin ne olduğunu veya olabileceğini dikkatle değerlendirmek gerekir. Bu bağlamda birçok çalışma, uluslararası koruma başvurularının sunulması veya göçmenlerin kabulünün yönetimi gibi alanlarda akıllı sistemlerin kullanımının sadece göç yönetimi politikalarının etkinliği açısından değil, aynı zamanda ilgili düzenlemelerin daha makul ve tarafsız bir şekilde uygulanması açısından da etkilerini vurgulamaktadır. Yapay zekâ tabanlı sistemler kendi başlarına içerikten bağımsızdır fakat belirli göç politikası hedefleri için işlevsel olacak şekilde tasarlanabilir ve uygulanabilir. Bu çalışmada, yapay zekâ tabanlı sistemlerin göç yönetim politikalarında yaratabileceği olumlu olumsuz etkiler tartışılacaktır. Alan yazınından ülke örneklerinden yola çıkarak yapılan çalışmada özellikle kırılgan gruplar olan göçmenlerin uygulanan yapay zekâ tabanlı sistemlerden daha da kırılgan hale gelmemesi için nasıl bir sistemin kurulması gerekliliği üzerinde durulacaktır.

Presentation index by paper title

PANEL 1 : D-312

Krizler Karşısında Uluslararası Koruma Alanında Uluslararası Toplum ve Kurumları

Uluslararası Toplum ve COVID-19 Pandemisi

Trump Dönemi, Uluslararası Koruma Konusunda Küresel Dengeleri Nasıl Etkiledi, Nasıl Etkileyecek?

13.45-15.00 Söylem, Algı ve Göç

78 Avrupa’da Bir Hayalet Dolaşıyor”: Siyasi Bir Kriz Konusu Olarak Avrupa’da Göç Sorunsalı ve AB Üyesi Ülkelerde Gerçekleşen Seçimlerdeki Rolü ve Etkisi

83 Kültürel Olarak “Tehdit Oluşturan” Yabancıların Sınırdışı Edilmesi: 1960'lar Türkiye'sinde “Hippiler” Örneği

90 Kaçak Göçmenler: Risk Toplumu Mağdurları

- 15.15-16.30 Göçmen İşgücü ve Girişimcilik
103 Gıda Sektöründe Çalışan Göçmenlerin Etnik Gıda ve Kültürel Kimlik İlişkisine Yönelik Algılarının İncelenmesi: Eskişehir Örneği
82 Suriyeli Göçmenlerin Geri Dönüşünün Türkiye Turizmi Üzerindeki Olası Ekonomik Etkilerinin Turizm İşletme Sahipleri Perspektifinden Değerlendirilmesi
75 Göçmen İşgücünün Türk Turizmindeki Rolü
118 Göçmen Dövizlerinin ve Doğrudan Yabancı Yatırımların Gelişmekte Olan Ülke Ekonomilerine Etkisi

PANEL 2 : D- 313

- 13.45-15.00 Diaspora Studies and Research on Migrants
10 Motivations and Socio-Spatial Integration Experiences of Russian Migrants in İzmir (Türkiye) After the Invasion of Ukraine
39 The Changing Role of Asian Indian in the American Political System
41 Migration-Augmented Regional Development and Convergence Dynamics in Türkiye
50 Investigating the Factors Affecting Complexities, Diversity and Intentions of International Students to Study in Contemporary Societies like Turkey and North Cyprus

15.15-16.30 Politika İnşası ve Göç

- 113 Bütüncül Göç Politikaları ve Türkiye
70 Ulus-ötesi Sosyal Sermaye ve Diasporik Mesleki Ağların Teknolojik Kalkınmaya Etkisi: Çin, Kore ve Hindistan Örnekleri
57 Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Türk Ev İşçisi Kadınların Ve Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Olmayan Özbek Ev İşçisi Kadınların Çalışma Hayatı: Ankara'daki Rezidanslar Üzerinden Bir Çalışma
68 Türkiye Kalkınma Planlarında Göç Olgusu: Arap Bahari Sonrası Değerlendirme

PANEL 3 : D-317

11.00-12.30 Perspectives on Discourse, Gender and Society

91 From Emancipation to Diaspora Tensions: The Migration Experiences of Highly Skilled Turkish Women in Germany

109 "A Home of One's Own": Cartographies Home in the Imaginaries of Double Migrant Women from Syria in Kayseri

109 Mixed Marriages in Turkey: The Integration Process of Romanian Immigrant Brides in Izmir

114 Investigation Of Immigrants' Social Harmony and Work Relations In Türkiye

13.45-15.00 Türkiye, Migration and Discourse

73 Statelessness and Migration: The Turkish Context

85 Policy Without Precedent: Turkey's Policy Response to Syrian Refugee Crisis

87 Navigating Bureaucracy and Bare Life: Refugee Realities in Atia Abawi's and Hassan Blasim's Narratives

65 Challenges and Opportunities for Migrant Muslim Women: contribution of two cases from Germany and Turkey

15.15-16.30 Migration, Labor, and Policy

19 Navigating Policy and Prejudice: The Implications of Morocco's Migration Policies on Sub-Saharan Migrants

5 Precarious migrant workers and the socialisation of precarity in Glasgow

67 Stories of artistic work as migrant labour and the artist as a migrant worker in Istanbul, Athens, and Berlin

47 Reintegrable or Non-Reintegrable? Examining Deportation Policies in Light of Donald Trump's Proposed Mass Expulsion

PANEL 4 : D-318

15.15-16.30 Migration, Labor, and Policy

1 Düzensiz Göç Ve Gönüllü Geri Dönüş: Dünya Genelindeki Uygulamalar

97 Türkiye'nin Geri Dönüş Politikası: Sınır Şehirlerden Karşılaştırmalı Bir Analiz

117 Türk Hukukunda Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Gönüllü Geri Dönüş Süreçleri ve Esad Rejiminin Çökmesi Sonrası Alınan Yeni Tedbirler

62 Mültecilere Yönelik Çalışmalarda Gönüllüler ve Gönüllülük Deneyimleri

13.45-15.00 Disiplinlerarası Çalışmalar ve Göç

29 Çatışma Kuramı Bağlamında Menekşe Toprak'ın Yapıtlarında Göç ve Göçmenlik

44 1961 Yılında İmzalanan Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın Türkiye'deki Yerel Ve Ulusal Basına Yansımaları

107 Hanif Kureishi'nin Homi Bhabha perspektifinden The Buddha of Suburbia Adlı Eserinin Sömürge Sonrası Analizi

33 Göç Araştırmalarında Dijital ve Multimodal Yaklaşımlar: Yöntemsel Yenilikler ve Etik Sorunsallar

30 Thomas Nail'in kinopolitika kuramında figür olarak göçmen

15.15-16.30 Göç Deneyimleri, Gelecek Tahayyülleri ve Toplumsal Etkiler

71 Belirsizlik ve Bekleyişin Gölgesinde: İstanbul'da Afgan Mültecilerin Gelecek Tahayyülleri

8 Dostluk ve Göç: İtalya'daki Türkiyeli Göçmenlerin Göç Serüveni

55 Milano'daki Türkiyeli Göçmenlerin Toplumda ve Kentsel Mekânda Göçmenlik ve Kendilik Algıları

102 Türkiye Üniversitelerinde Suriyeli Öğrencilerin Programlara Göre Dağılımı (2013-2024) ve Yeni Suriye'nin Beşerî Sermayesine Olası Katkıları

PANEL 1 : D-312

09.00-10.15 Transformations in Livelihoods and Narratives

11 Unlocking the Impact: Remittance Behaviour and Household Asset Dynamics

32 Insights on Transformative Education for Refugee Children and Youth: A Scoping Review

84 Paradoxes of Displacement: Edward Said's Ambivalent Narrative of Exile Against One-Dimensionality

22 A Decolonial Reading of Policy Shifts: the sub-Saharan Question in Post-2011 Tunisia

10.30-11.45 Coğrafya, Mekân ve Yer

115 Günümüz Türkiye'si'nde Göç ve Balkan Göçleri

26 Türkiye ve Yakın Coğrafyalarında Dönüşen Nüfus Dinamikleri ve Göç Örüntüleri: Tarihsel Bir Analiz

64 Türkiye'den Hollanda'ya Nitelikli Göçmenler: Kavramsal Bir Tartışma

94 Yer'i Terk Edememek: Göç, Mekân ve Kimlik Bağlamında "Brooklyn" Filminin Analizi

15.00-16.15 Dijitalleşme ve Göç Araştırmaları

111 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (ICT) Göçmen Öğrencilerin Kültürel ve Kentsel Entegrasyonu Üzerindeki Rolü: Literatür Taramasına Dayalı Bir İnceleme

99 Dijitalleşen Göç Kontrolü ve Sığınmacı Hak İhlallerine Karşılaştırmalı Bakış

Çevrimiçi Ağlarda Göç Karşıtı Duygular: Korku, Öfke ve Ötesi

79 Dijital Kültürde Sığınmacı/Mülteci Memleri

PANEL 2 : D-313

09.00-10.15 International Relations and Migration

101 The eastern mediterranean passage: Migrants' aspirations and trajectories towards Europe

42 The 'Crime and Punishment' of Irregular Migration at the Croatian Borders

3 The national refugee regime of Turkey and its response towards the Middle East refugee crisis in 2015
108 Complementary Protection in International Law

10.30-11.45 Beyin Göçü

36 Türkiye'den Almanya'ya Hekim Göçünün Kurumsal Yönetişimi
37 Türkiye'den Almanya'ya Hekim Göçü: Kim Kaybediyor Kim Kazanıyor?

59 Crossing Borders: How Displacement Shapes the Empowerment of Syrian Women in Türkiye

15.00-16.15 Society and Migration

116 Dynamics of Migration: Challenges, Opportunities, and Implications of Emotional and Social Well-being

96 Turkish Social Values Survey: Perceptions and Attitudes towards Migrants in Turkey

27 The Effects of Attitudes Towards Immigrants on Fear of Terrorism in Turkey

34 Economic and social impact of Turkish migration in the main host countries (Europe) and in Türkiye 2000-2024.

PANEL 3 : D-317

09.00-10.15 Görünürlük, Yerinden Edilme ve Göç

61 Görünür Görünmezlik: Türkiye'de Afgan Çobanların Deneyimleri

56 Savaş Mülteciliğinin Biyopolitikası: Türkiye'de Suriyeli Olmak

77 Zafer Partisi Örneğinde Türkiye'de Yükselen Göçmen Karşıtlığının Sosyolojik Görünümleri

77 Z Kuşağının Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yönelik Toplumsal Güvenlik Algısı: Avcılar Örneği

110 Birleşmiş Milletler Küresel Göç Mutabakatları Çerçevesinde Avrupa Birliğinin Yeni Sığınma ve Göç Antlaşması Çıkmazı

10.30-11.45 Eğitim, Bellek ve Göç

12 Mülteci Lise Öğrencilerinin Serbest Zaman Pratiklerinin Sosyolojik Analizi: Eskişehir İli Örneği

35 Mevsimlik Göç Sarmalında Çocuk İşçiliği ve Eğitim Mevsimlik Tarım İşlerinde Çalışan Çocukların Üniversite Eğitimine Erişimi: Şanlıurfa Örneği

49 Sinema, Bellek ve Göç: Türklerin Almanya'daki Erken Dönemlerini Anlatan Filmler Aracılığıyla Kuşaklararası Belleğe Odaklanan Bir Alımlama Çalışması

51 Türkiye'deki Okulların Yeni Yurttaşları: Göçmen/Sığınmacı Öğrenciler ve Anne Babaları

15.00-16.15 Güvenlik Algısı ve Göç

38 Türkiye'de Suriye Kökenli Nüfusun Geleceğini Öngörmek: Göçmen İlişki Ağları Etrafında Yöntemsel Bir Öneri

24 Göçmen Karşıtlığının Anatomisi: Ahlak, Korku ve Popülist Söylem

76 Soğuk Savaş Sonrası Süreçte Değişen Güvenlik Algısında Avrupadaki Suriyeliler: Macaristan Örneği

PANEL 4 : D-318

09.00-10.15 Toplumsal Cinsiyet ve Göç

2 “Ayağında Lastik, Belinde Kuşak”: Trabzon Kırsal Yaşamında “Yabancı Gelin” Deneyimleri

48 Doğurganlık Göçü

51 “Annem Gibi Olmak İstemiyorum!”: Konya'daki Afgan Genç Kadınların Göç Sonrası Deneyimleri ve Güçlenme Stratejileri

63 Göçmen Kadın ve İnsandışlaştırma

10.30-11.45 Afetler, İklim Değişikliği ve Göç

93 İklim Değişikliğinde Göç: Kadın Bağlamında Bir Değerlendirme

15 Deprem Sonrası Hatay'da İlçeler Arası Yaşanan Göç

60 Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilerin Deprem Sonrası Göç Deneyimleri

95 Duyguların Sosyolojik Boyutunda Zorunlu Göç

15.00-16.15 Kentler ve Göç

69 Göç Süreçlerinde Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Kamu Yönetimi Perspektifi

80 İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Göç Yönetişim Perspektifi

92 Küresel ve ulusal dinamiklerin etkisinde İstanbul'da uluslararası göçmenlerin hareketliliği

81 Yapay Zekânın Göç Yönetimi Politikalarına Etkisi